

# Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(23 лютого – 1 березня 2026 р.)



<b>ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....</b>	<b>3</b>
Центральні органи влади.....	3
Місьцеве самоврядування.....	10
<b>ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ.....</b>	<b>29</b>
Центральні.....	29
Регіональні.....	77
<b>МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....</b>	<b>83</b>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:  
стан, проблеми, перспективи  
(23.02-01.03.2026 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»)

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник *А. Березельський*

Відповідальна за випуск *Н. Іванова*

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені  
В. І. Вернадського, 2026

# ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

## Центральні органи влади

24.02.2026

*Міністерства розвитку громад та територій України*

*<https://mindev.gov.ua/news/kozhna-terytorii-unikalna-i-potrebuie-tarhetovanoho-pidkrodu-do-vidnovlennia-ta-rozvytku-oleksii-riabikin>*

*Кожна територія унікальна і потребує цільового підходу до відновлення та розвитку, - Олексій Рябикін*

Заступник Міністра розвитку громад та територій України Олексій Рябикін з робочим візитом відвідав Львівську та Закарпатську області, де ознайомився з реалізацією проєктів відновлення та економічного розвитку громад.

«Україна - велика країна. Кожна територія - унікальна, потребує врахування особливостей та цільового підходу. Захід країни - одне з місць творення економічного потенціалу та регіонального розвитку. Саме ці завдання - у фокусі уваги», - сказав Олексій Рябикін.

У Підберізцівській громаді на Львівщині відкрито дитячий садок, відновлений за кошти державного бюджету, які залучені через кредит Європейського інвестиційного банку. Заклад модернізовано відповідно до сучасних вимог енергоефективності та безбар'єрності.

Реконструкцію розпочали у 2021 році коштом обласного та місцевого бюджетів, а у 2023 році проєкт став переможцем конкурсного відбору в межах Надзвичайної кредитної програми для відновлення України відповідно до фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком. Загальна вартість робіт - 33,1 млн грн, з яких 24,4 млн грн - кошти державного бюджету, які залучені через кредит Європейського інвестиційного банку, решта - співфінансування області та громади.

«Для нас важливо, щоб кожна гривня використовувалася результативно і давала відчутний ефект для людей. Відновлений дитячий садок це передусім про комфорт і безпеку дітей, про сучасні умови для навчання і розвитку. Саме такі проєкти показують, що співпраця з партнерами приносить реальний результат для громад. Дякую за лідерство голові громади Василю Ковалю, нашим партнерам - ЄІБ та ПРООН, а також начальнику Львівської ОВА Максиму Козицькому за командну роботу», - сказав Олексій Рябикін.

Надзвичайна кредитна програма для відновлення України спрямована на відбудову лікарень, шкіл, дитячих садків та іншої соціальної інфраструктури.

Загалом в межах фінансових угод з Європейським інвестиційним банком по всій країні вже реалізовано понад 100 проєктів, в стані реалізації - 315. Також триває відбір проєктів від громад в межах Програми відновлення України III.

У Закарпатській області Олексій Рябикін відвідав Перечинську громаду. Разом із міським головою Іваном Погоріляком ознайомилися з об'єктами

соціальної та житлової інфраструктури, а також із роботою релокованих з прифронтових регіонів підприємств.

Під час зустрічі обговорили виклики, пов'язані з прийомом внутрішньо переміщених осіб, розвитком житлової інфраструктури, розширенням освітніх можливостей та підтримкою бізнесу. Окрему увагу приділили перспективам державної підтримки важливих для громади проектів.

Сьогодні у громаді працює релоковане підприємство, де зайнято понад три тисячі людей, значна частина з яких - ВПО з Донецької, Запорізької, Дніпропетровської та Харківської областей. Паралельно триває будівництво житла для близько 10 тисяч людей та розвиток соціальної інфраструктури. До громади вже релоковано ліцей із Краматорська, а також планується релокація закладів професійно-технічної освіти.

\*\*\*

**26.02.2026**

***Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України***

***<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/denys-ulyutin-vzyav-uchast-u-partnerskiy-sesiyi-spivholiv-sektoralnykh-robuchykh-grup>***

***Денис Улютін взяв участь у Партнерській Сесії Співголів Секторальних робочих груп***

Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін взяв участь у Партнерській Сесії Співголів Секторальних робочих груп (СРГ), яка відбулася у Києві за участі міжнародних партнерів з розвитку. Захід став майданчиком для узгодження спільних пріоритетів на перше півріччя 2026 року та посилення міжгалузевої взаємодії.

У межах заходу Міністр наголосив на ролі Секторальної робочої групи «Соціальний захист», співголовою якої він є, як ключової платформи взаємодії держави та міжнародних партнерів у реформуванні системи соціального захисту, розвитку соціальних послуг та підтримці вразливих категорій населення.

Міністр окреслив ключові пріоритети роботи СРГ «Соціальний захист». Серед них: пенсійна реформа, запровадження базової соціальної допомоги, розвиток соціальних послуг, підтримка внутрішньо переміщених осіб і сімей з дітьми, розвиток інклюзивності і активного довголіття, а також реалізація спеціальних програм підтримки.

Окремо Денис Улютін наголосив на важливості переходу до підходів в інклюзивній політиці, які дозволять людям реалізовувати власний потенціал і бути активними учасниками суспільного життя.

«Інклюзивна політика у сфері соціального захисту – це також про зміну суспільного мислення. Ми прагнемо, щоб люди з інвалідністю, ветерани, внутрішньо переміщені особи чи ті, хто пережив втрату, не сприймалися виключно як об'єкти допомоги, а рівноправні учасники суспільного життя. Наша мета – не просто компенсувати втрати, а створити умови, за яких людина

може реалізувати свій потенціал, щоб соціальна політика ставала містком між вразливістю та силою, між потребою в підтримці та готовністю діяти», – підкреслив Міністр.

Крім того, Денис Улютін поінформував про поточні результати роботи, зокрема запровадження базової соціальної допомоги, підготовку системних рішень у межах пенсійної реформи, розвиток законодавчої бази для підтримки працевлаштування осіб з інвалідністю та підготовку комплексних документів державного планування.

#### **Довідково**

Секторальна робоча група «Соціальний захист» функціонує як постійна платформа для координації дій Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України з міжнародними партнерами у питаннях реформування системи соціального захисту, надання соціальних послуг, підтримки внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та інших вразливих категорій населення.

Співголовами СРГ «Соціальний захист» є Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін, Глава представництва Дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) Мунір Мамедзаде та керівниця напрямку соціального захисту Посольства Великої Британії в Україні Рейчел Кін.

\*\*\*

**24.02.2026**

***Державний центр зайнятості***

***<https://dcz.gov.ua/news/singlenews/1434>***

***З початку повномасштабного вторгнення Служба зайнятості допомогла майже 290 тисячам внутрішньо переміщених українців***

За чотири роки повномасштабної війни через окупацію та постійні обстріли сіл та міст, особливо на сході та півночі країни, більше 4,6 мільйонів людей були вимушені покинути свої рідні оселі та шукати новий дім. За даними Інформаційно-обчислювального центру Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності значна частина з них – це люди пенсійного віку, ще 20% – це діти. За цей час за допомогою до Державної служби зайнятості звернулося більше 289 тисяч людей із числа тих, хто перемістився в межах країни, з них майже 36 тисяч – уже у 2026 році.

З березня 2022 року статус безробітної особи отримали майже 212 тисяч людей, які були змушені залишити свої домівки через бойові дії та окупацію. У 2026 році цей статус уже набули 26 тисяч.

Роботу завдяки Службі зайнятості отримало 152 тисячі людей, а у 2026 році – майже 6 тисяч. Важливу роль у цьому відіграє державна програма підтримки роботодавців, які працевлаштовують людей, що були змушені переїхати. У межах програми держава компенсує роботодавцю витрати в розмірі мінімальної заробітної плати за кожну працевлаштовану особу.

Загалом ця програма охопила майже 64 тисячі людей, з них близько 2 тисяч – у 2026 році.

Ваучер на навчання з початку дії програми отримало понад 14,3 тисяч таких клієнтів Служби зайнятості, а у 2026 року – 312 осіб. Загалом у програмах професійного навчання взяли участь 19 тисяч ВПО, у 2026 році – 1,3 тисяч осіб.

Видано вже 3,3 тисячі грантів на власну справу, при чому велика кількість із них – це релокований бізнес.

Цього року фінансування своїх грантових проєктів отримали вже 72 підприємця.

Також Державна служба зайнятості дає можливість працевлаштуватися на тимчасові та суспільно корисні роботи. З початку повномасштабного вторгнення 56 тисяч внутрішньо переміщених українців взяли участь в СКР і 6 тисяч – в тимчасових роботах, цього року – 3 тисячі та 336 людей, відповідно.

\*\*\*

**26.02.2026**

**Урядовий портал**

**<https://www.kmu.gov.ua/news/hranty-na-sotsialni-innovatsii-500-000-1-000-000-ievro-za-proekt-verkhovna-rada-ukrainy-ratyfikovala-uhodu-pro-uchast-ukrainy-u-prohrami-easi>**

***Гранти на соціальні інновації 500 тис. – 1 млн євро за проєкт: Верховна Рада України ратифікувала Угоду про участь України у програмі EaSI***

Для України відкривається доступ до ще одного європейського джерела фінансування — програми Employment and Social Innovation (EaSI) Європейського соціального фонду Плюс (ESF+). Ця програма підтримує проєкти у сфері соціальних інновацій, розвитку соціального підприємництва і створення інклюзивних робочих місць.

Щоб забезпечити повноцінну участь України у програмі EaSI та надати українським установам можливість офіційно подавати проєкти на грантове фінансування, Верховна Рада України ратифікувала відповідну Угоду. Законопроект № 0359 – «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України у напрямі «Зайнятість та соціальні інновації» (EaSI) Європейського соціального фонду Плюс (ESF+)» – підтримано 249 голосами. Саму Угоду підписано ще в липні 2025 року на Ukraine Recovery Conference Римі.

Соціальні інновації — це практичний підхід, коли ми разом із тими, кого стосується проблема, та партнерами з різних секторів створюємо і тестуємо нові рішення для суспільних викликів. Мета — не «латати» наслідки, а знаходити дієвіші підходи, які працюють у реальному житті, дають стійкий результат і можуть масштабуватися в інших громадах чи сферах.

На підтримку яких проєктів спрямована програма EaSI:

- дослідження потреб різних груп населення у доступі до роботи та покращенні умов праці;
- розвиток інклюзивності робочих місць для вразливих верств населення;
- підвищення зацікавленості серед населення, зокрема роботодавців, розробляти і запроваджувати соціальні інновації;
- зменшення розриву між потребами ринку праці у кваліфікованих кадрах й освітніми програмами навчальних установ;
- вдосконалення регуляторної бази для розвитку соціальних інновацій.

«Ратифікація Угоди про участь України в EaSI відкриває для наших організацій доступ до грантів на соціальні інновації орієнтовно 500 000 – 1 000 000 євро на проект. Це можливість залучити фінансування для рішень, які створюють інклюзивні робочі місця, підтримують соціальне підприємництво і покращують умови праці», – зазначила заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Дарія Марчак.

Мінекономіки розробило план пріоритетних дій, щоб українські організації могли максимально ефективно скористатися цією можливістю:

- вже зараз проходить навчання тренерів, які будуть навчати громадські організації, громади, центри зайнятості і навчальні подавати заявка на фінансування до EaSI;
- плануються практичні навчання для зацікавлених сторін у регіонах;
- напрацьовуються рекомендації для регуляторної бази у питаннях соціальних інновацій.

Програма «Підсилення спроможності громад для кращого надання послуг ВПО, людям, що повертаються, та приймаючим громадам, а також для подолання викликів на ринку праці» імплементується Офісом ефективного регулювання BRDO за дорученням Уряду Німеччини в межах проекту «REYOIN — Сприяння соціально-економічній інтеграції українців, які повертаються з-за кордону, внутрішньо переміщених осіб та населення приймаючих громад в Україні», що впроваджується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

\*\*\*

**23.02.2026**

***Уповноважений Верховної Ради України з прав людини***

***[https://ombudsman.gov.ua/news\\_details/monitoringovij-vizit-do-miscyatimchasovogo-prozhivannya-u-seli-hotyachiv-volinskoyi-oblasti](https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovij-vizit-do-miscyatimchasovogo-prozhivannya-u-seli-hotyachiv-volinskoyi-oblasti)***

***Моніторинговий візит до місця тимчасового проживання ВПО на базі приміщення гуртожитку державного професійно-технічного навчального закладу «Луцьке вище професійне училище»***

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Ірина Литвинчук спільно з фахівцем з моніторингу ситуації ВПО БО

БФ «Право на захист» Діаною Гребеньковою 17.02.2026 здійснили моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП) ВПО на базі приміщення гуртожитку державного професійно-технічного навчального закладу «Луцьке вище професійне училище».

Гуртожиток розташований у межах пішої доступності до об'єктів соціальної інфраструктури – магазинів, аптеки, зупинки громадського транспорту, поряд функціонують дві загальноосвітні школи, заклади дошкільної освіти та центр сімейної медицини.

На момент візиту в МТП проживають 36 осіб. ВПО розміщені на 7 та 9 поверхах у трьох секціях. Облік мешканців ведеться відповідно до реєстрових журналів. Проживання здійснюється на безоплатній основі, з усіма мешканцями укладено договори.

В кожній секції облаштовано кухню спільного користування, які потребують ремонту. Витяжки у кухонних приміщеннях відсутні.

Санітарно-гігієнічні умови потребують покращення. На поверхах функціонують по два санвузли без розподілу за статтю. Наявна одна душова кімната у підвальному приміщенні.

Укриття розташоване в сусідній будівлі та розраховане на 400 осіб.

Вхід до гуртожитку обладнаний пандусом, однак ліфт не працює, що суттєво ускладнює пересування маломобільних осіб та сімей із дітьми.

Кімнати вмебльовані необхідними меблями, встановлені металопластикові вікна, температурний режим задовільний, ознак плісняви не виявлено. На першому поверсі функціонує відремонтований актовий зал, який використовується як простір для зборів та дозвілля. Мешканцям забезпечено доступ до інформаційних матеріалів, розміщені скриньки для звернень.

Діти навчаються офлайн у місцевих закладах освіти.

Під час візиту проведено анонімні інтерв'ю з мешканцями. Звернення до Уповноваженого щодо умов проживання у цьому МТП відсутні. Однак, мешканці зверталися з питаннями щодо проблеми з внесенням права власності на житло в реєстр нерухомого майна.

Разом з тим, під час спілкування з мешканцями та адміністрацією гуртожитку було повідомлено про систематичні порушення правил проживання окремими мешканцями МТП, які порушують громадський порядок, створюють конфліктні ситуації, антисанітарні умови та потенційну пожежну небезпеку.

Серед основних проблем МТП – ремонт ліфта та врегулювання питання проживання осіб, які систематично порушують правила внутрішнього розпорядку та створюють загрозу безпеці інших мешканців. Дані рекомендації були надані за результатами попередніх моніторингових візитів, однак виконані не були.

24.02.2026

*Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України*

*<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/derzhava-harantuye-dopomohu-dityam-i-molodi-do-23-rokiv-yaki-povernulysya-pislya-deportatsiyi>*

*Держава гарантує допомогу дітям і молоді до 23 років, які повернулися після депортації*

На цьому під час міжнародної конференції з питань правосуддя Justice Conference наголосив Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін.

«Діти, які повертаються з депортації, мають «підйомну» допомогу від держави – 50 тисяч гривень. Це стосується також молодих людей віком 18–23 роки, які були депортовані до повноліття», — заявив він.

Нагадаємо, Кабінет Міністрів України запровадив «підйомну» допомогу у розмірі 50 тис. грн для дітей, які повертаються з ТОТ або після депортації.

Під час панелі «Вкрадене майбутнє. Як повернути українських дітей?» Міністр наголосив, що повернення дітей – це не лише гуманітарна місія, а відповідь нашої держави на системний злочин країни-агресора.

«росія побудувала систему, яка роками змінює свідомість українських дітей через освітні мережі, інституційні заклади, патріотичне виховання. Тому ми говоримо не просто про фізичне повернення, а й про відновлення ідентичності, довіри й безпеки для дитини», — заявив Денис Улютін.

Наразі держава вибудовує комплексну систему реінтеграції з індивідуальною програмою підтримки для кожної депортованої дитини. Йдеться про покрововий план на 18 місяців, який включає відновлення документів, забезпечення тимчасовим житлом, подальшу роботу з родиною або підбір сімейної форми виховання, а також психологічний і соціальний супровід дитини на всіх етапах повернення та адаптації.

Загалом, у межах ініціативи Президента Bring Kids Back UA до України повернуто 2003 дитини. З 2023 по 2026 рік забезпечено координацію заходів супроводу та реінтеграції для 1276 дітей.

Серед них – 110 дітей возз'єднаних з батьками або законними представниками, 61 дитину влаштовано в сімейні форми виховання, 1102 дітям та їхнім батькам надано підтримку та психологічну допомогу, 1091 дітям забезпечено гуманітарні потреби, 949 дітям надано сприяння у відновленні документів, понад 300 дітей влаштовано на навчання, майже 200 сім'ям покращено умови проживання, 429 дітям забезпечено оплату додаткових медичних потреб, 1017 дітям надано фінансову допомогу, 270 дітей забезпечено відпочинком та оздоровленням.

Принагідно Денис Улютін подякував міжнародним партнерам за всеосяжну підтримку України у цьому напрямку та наголосив, що лише скоординована й комплементарна робота держави та партнерів дозволяє забезпечити сталу й ефективну реінтеграцію кожної дитини.

## Місцеве самоврядування

23.02.2026

*Дніпровська міська рада*

<https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/80219/dlya-praktichnoi-dopomogi-lyudyam-golova-dniproova-ganzha-ta-mer-filatov-zustrilisya-z-delegacieyu-starshih-spivrobotnikov-kongresu-ssha-ta-predstavnikami-uvkb-oon#gsc.tab=0>

***Для практичної допомоги людям. Голова ДніпроОВА Ганжа та мер Філатов зустрілися з делегацією старших співробітників Конгресу США та представниками УВКБ ООН***

Дніпро та регіон залишаються ключовим логістичним хабом під час повномасштабної війни, яку росія веде проти України. Зокрема лише в обласному центрі нині мешкають близько 200 тисяч офіційно реєстрованих переселенців. Тут добре відчутні наслідки повномасштабного вторгнення, а тому підтримка громад західними партнерами повинна залишатися чіткою та системною. Про це йшлося під час спільної зустрічі делегації старших співробітників Конгресу США та представників УВКБ ООН в Україні з головою ДніпроОВА Олександром Ганжею та мером Борисом Філатовим.

«Ми маємо чудову співпрацю з вашими командами як обласної, так і міської влади. Я впевнений, що ми будемо її продовжувати. Усе, що ви перелічували, так само є нашими пріоритетами — щоб підтримати як переміщених осіб, так і людей, що також постраждали тут від війни. Час від часу УВКБ ООН організовує візити представників Конгресу до України. Вони вже були в Києві, але, як зазначив пан міський голова Дніпра, навіть там важко побачити на власні очі реальні наслідки цієї війни», — зауважив головний польовий координатор УВКБ ООН в Україні Александер Мундт.

Розмову розпочали з поточних викликів, з якими щодня стикається Дніпро та область.

«Крім обстрілів критичної інфраструктури, у нас хочуть забрати електрику, тепло та воду. Росіяни почали обстрілювати склади з ліками, як це було під час однієї з останніх атак. Якщо казати про атаку на американський бізнес у Дніпрі (завод виробництва соняшникової олії, — ред.), то це була зухвала показова атака. Якби там почалася пожежа, то просто у середмісті була б катастрофа. У вас може скластися ірраціональне враження, що все добре — працює комунальна техніка, люди ходять вулицями. Проте це ілюзія. Адже це страшна війна, якої людство не бачило з часів Другої світової», — підкреслив Борис Філатов.

Він також подякував представникам ООН та американському народу за присутність і підтримку, і зауважив, що Дніпро наприкінці минулого року уклав угоду про співпрацю з Нью-Йорком та є відкритим до партнерства з іншими американськими містами.

Загалом йшлося про відбудову житла та вирішення соціальних питань переселенців, партнерство в енергетиці та підтримку українських ветеранів.

«Ваша присутність — прояв солідарності та мужності. Дякую, що в нелегкий час для країни та регіону поділяєте непрості питання. Лише цьогоріч ворог атакував наш регіон понад 1,5 тис. разів, щоб зробити умови для життя непридатними», — зазначив Олександр Ганжа.

\*\*\*

**23.02.2026**

***Кіровоградська обласна військова адміністрація***

***<https://oda.kr-admin.gov.ua/news/pidtrimka-ekonomichnogo-frontu-ta-dopomoga-biznesu-v-adaptatsii--prioritet-regionalnoi-vladi>***

***Підтримка економічного фронту та допомога бізнесу в адаптації — пріоритет регіональної влади***

Питання релокації та сталого розвитку підприємств обговорили під час всеукраїнської зустрічі-діалогу «Релокований бізнес — об'єднання заради сталого розвитку».

Наразі 95 підприємств перемістили свої потужності на територію області, з них 82 вже повністю відновили роботу. Найбільше суб'єктів господарювання евакуювалося з 8 областей: Луганщини, Харківщини, Донеччини, Київщини, Одещини, Миколаївщини, Запоріжжя та Херсонщини.

Лідерами за кількістю прийнятих бізнесів є Кропивницький (60), Олександрія (23) та Світловодськ (9).

«Ми допомагаємо не лише з пошуком локацій, а й беремо на себе супровід у підключенні до інженерних мереж — газу, води та електроенергії. Наша мета — створити умови, де кожен бізнес зможе не просто працювати, а розвиватися», — зазначила директорка департаменту економічного розвитку та торгівлі Кіровоградської ОВА Світлана Соломаха.

Серед релокованих підприємств, які вже відновили свою діяльність, найбільшу частку становлять промисловість — 37%, торгівля — 19%, інформація та телекомунікації — 18%, інші сфери — 25%. Окрім виробництв, область прийняла 8 закладів освіти та 4 медичні установи.

Важливо, що релокований бізнес уже створив 345 робочих місць, забезпечивши роботою 149 переселенців.

Також для допомоги бізнесам, які змінили місце розташування, на Кіровоградщині сформовано базу з майже 400 вільних приміщень та площ. На системній основі в ОВА щотижня проводяться засідання регіональної платформи «Діалог влади та бізнесу» — уже відбулося 63 такі зустрічі.

\*\*\*

**26.02.2026**

**Кіровоградська обласна військова адміністрація**

**<https://oda.kr-admin.gov.ua/news/zhitlo-dlya-vpo-e-prioritetom-na-2026-rik-u-kirovogradskij-ova-obgovorili-pidtrimku-pereselentsiv>**

**«Житло для ВПО» є пріоритетом на 2026 рік: у Кіровоградській ОВА обговорили підтримку переселенців**

Під головуванням заступниці начальника Кіровоградської ОВА Катерини Колтунової відбулася зустріч з представниками БО «Право на захист» та керівниками структурних підрозділів Кіровоградської ОВА.

Головна тема – реалізація проєкту «Адвокація та правова допомога ВПО» та створення фондів тимчасового житла в громадах.

Основними напрямками роботи проєкту є забезпечення внутрішньо переміщених осіб та постраждалих в наслідок війни людей житлом, оцінювання їх потреб та надання соціального захисту.

Лише за минулий рік фонди тимчасового житла було створено в семи громадах області: Суботцівській, Соколівській, Кам'янецькій, Олександрівській, Маловисківській, Онуфріївській та Світловодській.

«Системна робота щодо питань житла в громадах має ґрунтуватись на постійній співпраці та координації. Нам потрібен комплексний підхід — юридична допомога в оформленні майна та фінансова підтримка для закупівлі осель переселенцям, як за рахунок місцевих бюджетів, державних субвенцій так і міжнародної допомоги», — наголосила Катерина Колтунова.

Надалі фахівці організації «Право на захист» готові до надання допомоги громадам в питаннях створення фондів, ведення обліку ВПО та створенню програм соцзахисту з необхідним матеріальним та соціальним забезпечення.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Кіровоградська обласна військова адміністрація**

**<https://oda.kr-admin.gov.ua/news/pokraschennya-umov-dlya-vpo-na-kirovogradschini>**

**Покращення умов для ВПО на Кіровоградщині**

Відбулася робоча зустріч заступниці начальника Кіровоградської ОВА Катерини Колтунової з представниками громадської організації «Десяте квітня» у партнерстві з Агентством ООН у справах біженців (УВКБ ООН) щодо можливостей реалізації в області програми соціальної адаптації для підтримки вразливих груп населення.

Проект спрямований на допомогу переселенцям в пошуку безпечного та доступного житла. Також люди супроводжуватимуться підтримкою соціальних працівників та психологів.

Особливу увагу планується приділити створенню умов для відновлення самостійності, розвитку навичок прийняття рішень, інтеграції та підвищенню якості життя для учасників програми у громадах.

«На сьогодні в колективних центрах тимчасового проживання перебувають 2391 особи. Серед них є люди, яким потрібна персоналізована підтримка і супровід, що дозволить перейти до самостійного гідного життя або возз'єднати родини. Якщо ми об'єднаємо зусилля з УВКБ ООН, матимемо кращі результати для людей», - зазначила Катерина Колтунова.

\*\*\*

**23.02.2026**

**Донецька обласна державна адміністрація**

**<https://dn.gov.ua/news/predstavnyky-donechchyny-vzialy-uchast-u-konferentsii-meduko-sotsialna-dopomoha-liudyni-vdoma-nasha-spilna-sprava>**

***Представники Донеччини взяли участь у конференції «Медико-соціальна допомога людині вдома — наша спільна справа»***

У Києві відбулась конференція «Медико-соціальна допомога людині вдома — наша спільна справа» від ініціативи «Всетурбота».

Ініціативу «Всетурбота» втілює агенція One Health в межах Українсько-швейцарського проєкту «Діємо для здоров'я» за підтримки Посольства Швейцарії в Україні.

Захід об'єднав тих, хто працює у сфері медико-соціальної допомоги вдома та прагне зробити її системною, людяною та доступною.

У події взяли участь заступник Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності Інна Солодка, заступник Міністра у справах ветеранів України Руслан Приходько, голова Національної служби здоров'я України Наталія Гусак, радник – уповноважена Президента України з питань безбар'єрності Тетяна Ломакіна, співробітники Посольства Швейцарії в Україні, а також інші представники інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та територіальних громад зі всієї України.

Під час конференції було представлено комплексне дослідження щодо ситуації з довготривалим доглядом вдома на рівні громади. Під час дискусії учасники наголосили на важливості оцінки реальних потреб людей, координації медичних і соціальних послуг, а також обговорили шляхи їх удосконалення.

У своєму виступі радник-уповноважена Президента України з питань безбар'єрності Тетяна Ломакіна підкреслила, що Україна має побудувати цілісну систему підтримки людей з інвалідністю, яка включатиме соціальне, медичне та освітнє забезпечення.

Принцип «гроші ходять за людиною» повинен стати фундаментом такої системи, що безперервно супроводжуватиме людину з інвалідністю на кожному етапі життя.

Заступник Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності Інна Солодка наголосила, що люди старшого віку, люди з інвалідністю та з хронічними хворобами найчастіше потребують регулярної допомоги у повсякденному житті.

Завдання держави – гарантувати для них безперервну підтримку.

Представники департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації обговорили з колегами з інших регіонів України ситуацію з надання соціальної послуги догляд вдома на Донеччині.

Сьогодні в громадах області цю послугу отримують 967 одиноких людей похилого віку та людей з інвалідністю.

При цьому надавачі соціальних послуг комунальної форми власності громад області забезпечують надання цієї послуги 538 евакуйованим одиноким особам похилого віку, які евакуювалися до більш безпечних областей України та проживають в місцях тимчасового проживання переселенців або в орендованому житлі.

Догляд вдома – це комплексна соціальна послуга, яку надають за місцем проживання. Вона полягає у допомозі людям, які повністю або частково не можуть себе самообслуговувати та потребують постійної сторонньої допомоги.

У межах соціальної послуги людині можуть допомогти у веденні домашнього господарства, самообслуговуванні або догляді за дитиною з інвалідністю, а також у оформленні документів, внесенні платежів або в отриманні безоплатної правничої допомоги.

\*\*\*

**26.02.2026**

***Донецька обласна державна адміністрація***

***<https://dn.gov.ua/news/donechchyna-doluchylasia-do-napratsiuvannia-mekhanizmu-finansuvannia-zhytla-dlia-pereselentsiv>***

***Донеччина долучилася до напрацювання механізму фінансування житла для переселенців***

26 лютого відбулась нарада щодо можливості надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реконструкцію, переобладнання приміщень державної форми власності для формування фондів житла тимчасового проживання для переселенців. Захід пройшов під головуванням Заступника Керівника Офісу Президента України Ірини Верещук.

Участь в нараді взяли заступник голови Донецької облдержадміністрації Олександр Шевченко, а також представники департаментів облдержадміністрації: соціального захисту населення, фінансів, економіки та житлово-комунального господарства.

Під час заходу основну увагу приділили можливим механізмам використання коштів субвенції саме на об'єкти державної власності для створення фондів тимчасового проживання евакуйованих та внутрішньо переміщених осіб. Окремо наголошували на необхідності забезпечення прозорості фінансування, чіткого дотримання визначених процедур та ефективного контролю за реалізацією проєктів.

Учасники також обговорили вимоги до об'єктів державної форми власності, які можуть бути реконструйовані або переобладнані під житло для переселенців, та алгоритм взаємодії між органами державної влади і органами місцевого самоврядування в межах реалізації відповідного механізму.

За підсумками зустрічі визначили подальші кроки щодо доопрацювання проєкту рішення про надання субвенції, узгодження переліку потенційних об'єктів та формування консолідованих пропозицій від регіонів.

Донецька облдержадміністрація й надалі активно працюватиме над створенням дієвих механізмів забезпечення житлових прав переселенців.

\*\*\*

**25.02.2026**

***Івано-Франківська обласна державна адміністрація***

***<https://www.if.gov.ua/news/prykarpatски-robotodavtsi-aktyvno-doluchaiutsia-do-prohram-pidtrymky-uzhe-ponad-1000-otrymaly-kompensatsii-za-pratsevlashtuvannia-vpo>***

***Прикарпатські роботодавці активно долучаються до програм підтримки: уже понад 1000 отримали компенсації за працевлаштування ВПО***

Від початку дії програми з надання роботодавцям компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених людей унаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні вже 1086 роботодавців нашої області отримали компенсацію за працевлаштування 1732 ВПО.

Зокрема, від початку цього року 50 роботодавців області отримали компенсацію витрат за працевлаштування 57 внутрішньо переміщених людей.

Нагадуємо, що компенсація виплачується в розмірі мінімальної зарплати. Загальна тривалість виплати становить 3 місяці, а в разі працевлаштування ВПО з числа людей з інвалідністю – 6 місяців.

\*\*\*

**25.02.2026**

**Івано-Франківська обласна державна адміністрація**

**<https://www.if.gov.ua/news/liudmyla-sirko-zustrilasia-z-dyrektorkoiu-blahodiinoho-fondu-iednist-ta-syla>**

**Людмила Сірко зустрілася з директоркою благодійного фонду «Єдність та сила»**

Сьогодні заступниця голови обласної державної адміністрації Людмила Сірко зустрілася з директоркою благодійного фонду «Єдність та сила» Тетяною Дроздовою. Ця зустріч відбулася за участі керівників та фахівців департаментів охорони здоров'я і соціальної політики облдержадміністрації.

Під час зустрічі обговорювали питання евакуації людей з прифронтових територій, надання їм необхідної гуманітарної допомоги, забезпечення соціальним житлом, надання соціальних та медичних послуг.

«Завдяки налагодженій співпраці з благодійними фондами та громадськими організаціями допомагаємо внутрішньо переміщеним людям. Вдячні нашим волонтерським партнерам за всебічну підтримку та бажання допомогти. Завдяки спільній роботі територіальних громад, благодійних фондів ми ефективно надаємо найнеобхіднішу допомогу ВПО», - сказала Людмила Сірко.

Представниця благодійного фонду розповіла про необхідні ресурси для забезпечення гідного життя ВПО.

Мовилося про евакуацію людей з прифронтових територій, реєстрацію ВПО, юридичні консультації, надання грошової допомоги та допомогу з пошуку соціального житла для ВПО. Під час зустрічі наголошувалося на важливості реалізації нових грантових програм задля ефективної підтримки внутрішньо переміщених людей.

\*\*\*

**26.02.2-26**

**Тернопільська обласна військова адміністрація**

**<https://oda.te.gov.ua/news/zhytlo-dlia-vpo-volodymyr-vasylenko-doluchyvsia-do-narady-shchodo-derzhavnykh-subventsii>**

**Житло для ВПО: Володимир Василенко долучився до наради щодо державних субвенцій**

Відбулася онлайн-нарада щодо можливості надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реконструкцію та переобладнання приміщень державної форми власності для формування фондів житла тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб.

Зустріч відбулася під головуванням Ірина Верещук — Заступника Керівника Офісу Президента України. До наради долучився заступник

начальника Тернопільської обласної військової адміністрації Володимир Василенко.

Учасники наради обговорили механізми реалізації державних програм субвенцій, зокрема на поточний рік, які передбачають реконструкцію, переобладнання нежитлових приміщень, гуртожитків, а також будівництво нового житла для ВПО. Відповідні механізми регулюються постановами Кабінету Міністрів України (зокрема №1440-2025-п, №1160-2025-п).

До координації процесу залучені:

- Міністерство фінансів України — розробка бюджетної декларації та забезпечення виконання бюджету;
- Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України — визначення потреб ВПО та правил функціонування житла;
- Фонд державного майна України — передача об'єктів державної власності для подальшого використання.

Основна мета субвенції — створення фондів житла тимчасового проживання для ВПО шляхом реконструкції та переобладнання об'єктів державної форми власності. Однією з ключових умов отримання фінансування є підготовка проектно-кошторисної документації та відповідність вимогам, визначеним урядовими постановами щодо порядку використання бюджетних коштів.

Детальні умови та порядок розподілу коштів визначатимуться окремими рішеннями Кабінету Міністрів України на відповідний бюджетний період.

Працюємо над тим, щоб забезпечити гідні умови проживання для внутрішньо переміщених громадян на Тернопільщині.

\*\*\*

**26.02.2026**

***Вінницька обласна військова адміністрація***

***<https://www.vin.gov.ua/news/ostanni-novyyny/75688-vinnychchyna-doluchylasia-do-narady-shchodo-formuvannia-fondiv-zhytla-tymchasovoho-prozhyvannia-dlia-vpo>***

***Вінниччина долучилася до наради щодо формування фондів житла тимчасового проживання для ВПО***

Під головуванням заступника Керівника Офісу Президента України Ірини Верещук відбулася нарада, присвячена питанням надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для реконструкції та переобладнання державних приміщень.

Основною метою цієї ініціативи є створення фондів житла тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб.

Від обласної військової адміністрації участь засіданні взяли заступник начальника ОВА (CDTO) Андрій Кавунець та представники профільних підрозділів.

У ході наради обговорено механізми розподілу субвенції, пріоритетні об'єкти для переобладнання та подальші кроки щодо забезпечення комфортних умов для ВПО.

Підкреслено важливість комплексного підходу та взаємодії на всіх рівнях для оперативного вирішення питань у цьому напрямку.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Вінницька обласна військова адміністрація**

**<https://www.vin.gov.ua/dep-smp/75707-sesii-osnovopolozhni-prava-bizhentsiv-shukachiv-zakhystu-ta-osib-bez-hromadianstva-i-problematyka-ikh-realizatsii-v-ukraini-orhanizovanomu-blahodiinym-fondom-pravo-na-zakhyst>**

**Сесія «Основоположні права біженців, шукачів захисту та осіб без громадянства й проблематика їх реалізації в Україні», організованому благодійним фондом "Право на захист".**

Захід став важливою платформою для обговорення актуальних питань правового статусу та забезпечення соціальних прав вразливих категорій осіб, які перебувають під захистом держави або потребують такого захисту.

Під час інформаційної сесії було розглянуто такі ключові питання:

1. Правовий статус шукачів захисту, біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, а також проблемні аспекти доступу до соціальних прав в Україні.

Учасники обговорили національне законодавство та міжнародні стандарти у сфері захисту прав біженців, зокрема процедури надання статусу, гарантії прав на соціальне забезпечення, медичну допомогу, освіту, працю та житло.

Окрему увагу приділено практичним труднощам, з якими стикаються ці категорії осіб, зокрема:

- складність та тривалість процедур документування;
- обмежений доступ до ринку праці;
- бар'єри в отриманні соціальних виплат і державної допомоги;
- проблеми інтеграції в громади.

2. Правове становище осіб без громадянства та осіб, які перебувають під ризиком безгромадянства.

Обговорено механізми визнання особою без громадянства, особливості документування, а також законодавчі зміни, спрямовані на врегулювання їх правового статусу.

Підкреслено важливість функціонування процедури визначення статусу особи без громадянства як інструменту запобігання маргіналізації та соціальному виключенню таких осіб.

3. Базові права осіб без громадянства та проблематика доступу до них.

Йшлося про забезпечення права на працю, медичну допомогу, освіту, соціальний захист, свободу пересування та отримання документів, що посвідчують особу.

Учасники акцентували увагу на необхідності міжвідомчої взаємодії, підвищення рівня правової обізнаності та спрощення адміністративних процедур для ефективної реалізації цих прав.

Участь представниці Департаменту у заході сприяла поглибленню професійних знань, обміну практичним досвідом та налагодженню співпраці з громадськими організаціями у сфері захисту прав людини.

Отримана інформація буде використана в подальшій роботі з метою вдосконалення механізмів надання соціальної підтримки та державних гарантій особам, які цього потребують.

\*\*\*

**25.02.2026**

***Полтавська обласна військова адміністрація***

***<https://poda.gov.ua/news/254349>***

***На Полтавщині обговорили механізм подання заяв до Реєстру збитків для України***

За ініціативи Представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Полтавській області та за підтримки Благодійного фонду «Право на захист» відбувся інформаційно-просвітницький захід, присвячений функціонуванню та практичним аспектам подання заяв до Реєстру збитків для України.

Захід проведено у день 4-ої річниці від початку повномасштабного вторгнення російська федерація проти Україна – дати, яка стала точкою відліку масштабних порушень прав людини, руйнувань та втрат.

Участь у заході також взяли керівництво Полтавської обласної ради та управління у справах реінтеграції, соціального захисту ветеранів та внутрішньо переміщених осіб Полтавської ОВА, представники громадських організацій, що опікуються людьми, які постраждали внаслідок збройної агресії рф проти України, а також представники журналістської спільноти.

Під час зустрічі детально розглянули правові підстави створення Реєстру збитків, його міжнародний статус та значення як першого етапу формування майбутнього компенсаційного механізму. Окремо розглянули категорій заяв, алгоритму подання інформації, необхідних доказів та ролі органів державної влади і правозахисних інституцій у забезпеченні доступу громадян до цього механізму.

Окрему увагу приділено питанням інформування постраждалих осіб, внутрішньо переміщених осіб, власників зруйнованого або пошкодженого майна щодо можливості фіксації завданих збитків та реалізації права на майбутнє відшкодування.

\*\*\*

**25.02.2026**

**Полтавська обласна військова адміністрація**

**<https://poda.gov.ua/news/254399>**

***На Полтавщині з'явиться перший транзитний центр***

Триває робота над створенням першого транзитного центру в області. Партнером у реалізації проекту стане БО «Координаційний гуманітарний центр», яка об'єднує державні органи влади, волонтерів та міжнародні фонди для злагодженої допомоги цивільному населенню.

Начальник Полтавської ОВА Віталій Дяківнич зустрівся із головою благодійної організації Євгеном Колядою. Сторони підписали меморандум про співпрацю між Полтавською обласною військовою адміністрацією та Координаційним гуманітарним центром.

«У логістичному хабі внутрішньо переміщені особи зможуть не лише перепочити, а й вирішити нагальні проблеми, пов'язані з документами та подальшим місцем проживання», – акцентував очільник області.

Діяльність БО «Координаційний гуманітарний центр» охоплює всі етапи – від безпечної евакуації і супроводу гуманітарних вантажів до надання адресної підтримки у вигляді продуктів, гігієнічних наборів, будівельних матеріалів.

«Війна триває, а отже потреба залишається вкрай актуальною. Моя позиція незмінна – координація має виходити на новий рівень, щоб допомога була максимально відчутною для всіх, кого приймає Полтавщина. – наголосив Віталій Дяківнич. – Цінуємо реальні дії, які перетворюють складні виклики на захист і надійну опору. Готові працювати».

\*\*\*

**26.02.2026**

**Полтавська обласна військова адміністрація**

**<https://poda.gov.ua/news/254476>**

***У Полтавській області посилюють підтримку ВПО, які потребують тривалого догляду***

У Представництві Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини відбулась розширена робоча нарада присвячена актуальним питанням підтримки внутрішньо переміщених осіб шляхом надання послуг довготривалого медсестринського догляду та соціальної послуги притулку маломобільним особам.

У нараді взяли участь керівництво Полтавської ОВА, Полтавської обласної ради, профільних департаментів ОВА, а саме, охорони здоров'я, соціального захисту населення, та управління у справах реінтеграції, соціального захисту ветеранів та внутрішньо переміщених осіб, а також представники БФ «Право на захист».

Під час обговорення зосередили увагу на викликах, пов'язаних із забезпеченням доступності та безперервності паліативної допомоги для ВПО, які через збройну агресію були змушені залишити свої домівки та потребують особливої медичної й соціальної підтримки. Йшлося про необхідність міжвідомчої координації, удосконалення механізмів маршрутизації пацієнтів та посилення взаємодії між громадськими та благодійними фондами, які опікуються ВПО та органами влади і місцевого самоврядування.

Окремо акцентовано на важливості дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я, зокрема права на гідне життя та належну медичну допомогу, незалежно від місця реєстрації чи фактичного проживання особи.

За результатами наради напрацювали співпрацю між органами державної влади та місцевого самоврядування, напрацювати спільні рекомендації щодо вдосконалення регіональних програм підтримки ВПО, а також домовились посилити моніторинг стану забезпечення паліативною допомогою найбільш вразливих категорій населення.

\*\*\*

**27.02.2026**

***Львівська обласна військова адміністрація***

***<https://loda.gov.ua/news/160020>***

***На Львівщині напрацювали нові рішення для підтримки ветеранів, ВПО та родин у складних життєвих обставинах***

Представники влади, громад і громадських організацій об'єдналися, щоб узгодити чіткі алгоритми допомоги людям, які потребують підтримки.

27 лютого у Львові відбулося розширене засідання Координаційного центру підтримки цивільного населення при Львівській ОВА. Участь у заході взяли начальник Львівської ОВА Максим Козицький, голова Координаційного центру Галина Бордун, представники структурних підрозділів ОДА, територіальних громад та громадських організацій. Загалом – близько 120 учасників.

«Ми маємо забезпечити реальну допомогу – ветеранам, родинам загиблих, внутрішньо переміщеним особам, дітям і особам з інвалідністю. Рішення, які сьогодні напрацьовуємо, повинні мати конкретний вимір у громадах і відчутний результат для людей», – зазначив Максим Козицький.

Онлайн до заходу долучилась заступниця Міністра соціальної політики Тетяна Кірієнко. Зокрема, наголосила, на важливості системи координації, яка побудована на Львівщині і про те, що Міністерство готове чути пропозиції і рішення щодо супроводу ВПО. Акцентувала і на питанні підтримуючого проживання.

Під час засідання учасники працювали у шести тематичних групах, де розробляли конкретні рішення та дорожні карти щодо супроводу ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, дітей з інвалідністю, розвитку сімейних форм

виховання, підтриманого проживання та психосоціальної допомоги людям із залежностями.

«Наше завдання – вибудувати чіткі механізми координації між службами, громадами та партнерами. Кожен випадок має отримати системний супровід і зрозумілий алгоритм дій», – наголосила Галина Бордун.

Окрему увагу приділили підтримці ВПО, розвитку соціальних послуг у громадах, забезпеченню житлом дитячих будинків сімейного типу, розширенню мережі підтриманого проживання та комплексному супроводу ветеранів.

За підсумками засідання учасники презентували дорожні карти рішень, які стануть основою для подальших управлінських кроків на обласному та місцевому рівнях.

\*\*\*

**25.02.2026**

**Львівська обласна військова адміністрація**

**<https://www.zoda.gov.ua/news/78063/ukrajintsi-potrebut-bilshoji-pidtrimki,-shob-podolati-vikliki,-yaki-vinikli-cherez-viynu-delegatsiji-kongresu-ssha-ta-uvkb-oon-vidvidali-zaporizku-oblast.html>**

**«Українці потребують більшої підтримки, щоб подолати виклики, які виникли через війну»: делегації Конгресу США та УВКБ ООН відвідали Запорізьку область**

Відремонтовані будинки, місце тимчасового проживання вимушених переселенців та «підземна» школа. З робочою поїздкою до Запорізької області прибули двопартійна делегація Конгресу США та представники УВКБ ООН в Україні. Протягом дня міжнародні партнери вивчали, як живе та відновлюється регіон попри наближеність до лінії фронту.

Голова Запорізької ОДА Іван Федоров зустрівся з членами Конгресу США та представниками Агентства ООН у справах біженців. Обговорили важливе: атаки ворога на Запорізьку область, можливість справедливого миру для України та як регіон долає виклики й проходить складну зиму.

– Ця зима дійсно виявилася складною для нас через невластиві для регіону погодні умови та удари росіян по нашій енергоінфраструктурі. Ми готувалися до зими в декілька етапів. По-перше, забезпечили критичні об'єкти резервним живленням. Запорізька область пережила декілька блекаутів, і в цей час критична інфраструктура працювала від генераторів. Також нашим завданням було створити розподілену генерацію, бо централізована система стає легкою мішенню для ворога. Наразі ми готуємося до наступного опалювального сезону, багато ресурсу та нашої уваги ми спрямовуємо саме на це, – зазначив голова Запорізької ОДА Іван Федоров.

Представники Конгресу США та УВКБ ООН ознайомились з роботою Транзитного центру для евакуйованих. За три місяці існування в ньому отримали послуги понад 4600 жителів прифронтових громад області, що

змушені були покинути власні домівки через воєнні дії. Партнери цікавилися алгоритмом надання допомоги та подальшою долею евакуйованих людей.

Члени делегації на власні очі побачили, які руйнування спричиняють ворожі атаки по житлових районах Запоріжжя. В одному зі спальних районів міста вони побували на місці удару російського безпілотної. Відвідали й «підземну» школу, що розташована неподалік.

– Навчання у школі відбувається у дві зміни. Перша зміна – початкові і 10-11 класи, друга зміна – 5-9 класи. Комфортні умови навчання, не менш зручні санітарні кімнати. Цілодобово працює вентиляція. Для дітей організоване гаряче харчування. В позаурочний час працюють гуртки. А вночі приміщення використовується як укриття для населення, – повідомив директор школи Дмитро Кошель.

Під час екскурсії школою американські гості поспілкувалися зі школярами. А на питання одного з учнів: «How are you?» – відповіли:

– У нас все добре, і ми дуже раді бути сьогодні з вами тут. Дякуємо, що дозволили нам завітати до вас на урок. А вам подобається навчатися в цій школі?

– Так! – одноголосно відгукнулися діти.

Американська делегація оглянула й будинок, який було відремонтовано за допомогою партнера УВКБ ООН – гуманітарної організації «Карітас Запоріжжя».

– В цьому будинку були пошкоджені дах (частково), місця загального користування і вікна. Ми взяли вісім домогосподарств у роботу. Відновили тепловий контур, відремонтували дах, щоб люди жили в теплі і ніщо не протікало. Одна з наших бенефіціарок показала гостям відео, як виглядав будинок після ворожого обстрілу. Тож представники американської делегації були вражені змінами, які відбулись після ремонту, – розповів інженер БФ «Карітас Запоріжжя» Сергій.

Наприкінці робочої поїздки делегація Конгресу США та УВКБ ООН ознайомилися, як працює одне із місць тимчасового проживання вимушених переселенців, та поспілкувалися з кількома родинами-ВПО.

– У Запорізькій області працює понад 60 місць тимчасового проживання ВПО. МТП почали створювати ще з 2014 року, але після 2022-го була велика хвиля переобладнання гуртожитків на місця, де люди можуть жити після евакуації з рідного населеного пункту. Наразі в цьому МТП проживає 102 вимушених переселенці. Наші партнери надають людям юридичну та психологічну допомогу. А в приміщенні за сприяння УВКБ ООН було замінено пошкоджені внаслідок ворожої атаки вікна, зроблено ремонт у вбиральнях та душових, – зазначив керівник офісу УВКБ ООН у м. Дніпро Федеріко Серсале.

За його словами, одним із найбільших викликів для міжнародної організації та держави є пошук рішення, яке б дозволило вимушеним переселенцям переїхати з місць тимчасового проживання.

– Насправді, українці потребують більшої підтримки, щоб подолати виклики, які виникли через війну. І допомога виходить за межі одного місця тимчасового проживання. Бо людям необхідні соціальні послуги, медична допомога на всіх етапах переміщення, а потім – можливість знайти роботу та інтегруватися в нові громади, – підсумував Федеріко Серсале.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Вінницька міська рада**

**<https://vmr.gov.ua/zatverdzhennia-stratehii-roboty-zhytlovi-vauchery-partnerstvo-pro-shcho-ishlosia-na-zasidanni-koordinatsiinoi-rady-z-pytan-vpo>  
**Затвердження стратегій роботи, житлові ваучери, партнерство: про що йшлося на засіданні Координаційної ради з питань ВПО****

26 лютого відбулося чергове засідання Координаційної ради з питань ВПО – консультативно-дорадчого органу, що об'єднує представників муніципалітету та громадського сектору і представляє інтереси вимушених переселенців у Вінницькій громаді. Учасники затвердили робочий та операційний плани на 2026 рік, розглянули перебіг ухвалення рішень щодо надання житлових ваучерів від держави, а також обговорили взаємодію з організацією ІМРАСТ Initiatives щодо проведення соціального дослідження про шляхи до працевлаштування ВПО у Вінниці.

«Це засідання Координаційної ради з питань ВПО присвятили важливим організаційним питанням: затвердили стратегічні плани роботи на 2026 рік, щоб забезпечити системність і послідовність у роботі. Також сформували робочі групи за чотирма напрямками для більш результативної діяльності, обговорили співпрацю з партнерами та налагодження шляхів звернення до Ради ВПО. Для нас внутрішньо переміщені особи – це нові вінничани, які стали частиною громади, і наше завдання – продовжувати створювати умови для їх повноцінної інтеграції та участі у житті міста», – зазначила заступниця міського голови Галина Якубович.

Голова Координаційної ради з питань ВПО Елеонора Руденко розповіла про основні напрями роботи за стратегічними планами. Це створення ефективної системи зворотного зв'язку, створення умов для самореалізації ВПО через навчання, підприємництво та розвиток людського капіталу, розбудова платформи для взаємодії, проведення діалогових заходів для стратегічного партнерства.

«Реалізація цих планів дозволить Вінниці продовжити ефективно інтегрувати нових мешканців та залишатися тією громадою, де включеність внутрішньо переміщених людей є важливою для соціальної згуртованості та економічного зростання», – зауважила Елеонора Руденко.

Директорка департаменту соціальної політики Вінницької міської ради Валентина Войткова проінформувала про перебіг надання одноразової допомоги у формі житлового ваучера на 2 млн грн відповідно до постанови

Кабміну. За умовами програми, отримати допомогу можуть внутрішньо переміщені особи, які є учасниками бойових дій або людьми з інвалідністю внаслідок війни та мають житло на окупованих територіях, водночас не володіючи іншим житлом на підконтрольній Україні території.

«Комісія розглянула та опрацювала 375 звернень, які надійшли через застосунок “Дія”. З них 358 вирішили задовольнити, 17 – відмовили через невідповідність умовам постанови. Ще 14 заяв наразі на опрацюванні, і згодом їх розглянуть на черговому засіданні комісії. Прагнемо, щоб допомогу отримали всі, хто має на це право, і робимо все, що від нас залежить, як від органу місцевого самоврядування», – розповіла Валентина Войткова.

На засіданні також виступили представники міжнародної неурядової організації ІМРАСТ Initiatives. Вони розповіли про проєкт «Соціальне дослідження про шляхи до працевлаштування ВПО у Вінниці». За словами фахівців, ініціатива спрямована на комплексне вивчення можливостей і бар’єрів інтеграції внутрішньо переміщених осіб на місцевий ринок праці, програм перекваліфікації і навчання та формування практичних рекомендацій для посилення зайнятості ВПО у місті.

Наостанок голова Вінницької міської організації Українського Червоного Хреста Христина Романашенко проінформувала про дослідження організації з оцінки потреб українців у 2026 році та програми підтримки вразливих категорій.

\*\*\*

**25.02.2026**

***Волинська обласна державна адміністрація***

***<https://www.voladm.gov.ua/new/socialniy-zahist-volini-pidsumki-2025-roku-ta-prioriteti-na-2026-y/>***

***Соціальний захист Волині: підсумки 2025 року та пріоритети на 2026-й***

Підсумки роботи органів соціального захисту населення Волині за 2025 рік і завдання на 2026 рік представила директорка департаменту соціального захисту населення Волинської ОВА Оксана Гобод під час засідання колегії департаменту.

Упродовж 2025 року система соціального захисту області працювала, зосереджуючись на підтримці людей, які опинилися у складних життєвих обставинах, зокрема внаслідок війни. Йдеться про сім’ї з дітьми, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, внутрішньо переміщених осіб, багатодітні та малозабезпечені родини. Окремий акцент було зроблено на психосоціальній підтримці та збереженні ментального здоров’я.

Загалом у 2025 році на соціальну підтримку мешканців Волині з державного бюджету спрямовано 1,65 млрд грн. Допомогу отримали майже 70 тисяч родин.

Підтримка сімей з дітьми залишалась одним із ключових напрямів. Державні виплати при народженні дитини, допомогу самотнім матерям, родинам під опікою та піклуванням – без заборгованостей отримали близько 25 тисяч сімей. Паралельно реалізовувались сервіси «муніципальна няня» та програма «пакунок малюка» як в натуральній формі, так і у вигляді грошової компенсації.

Важливу роль відігравала підтримка малозабезпечених і багатодітних родин. Державну соціальну допомогу отримують понад 9 тисяч сімей, третина з яких багатодітні. Окремо щомісячні виплати на дітей до шести років отримували 11,2 тисячі багатодітних сімей.

Продовжувався розвиток сімейних форм виховання. Фінансування за принципом «гроші ходять за дитиною» забезпечило стабільну підтримку дитячих будинків сімейного типу, прийомних і патронатних сімей.

Соціальну допомогу отримали понад 18 тисяч осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю, а також громадяни, які не мають права на пенсію. Окремо фінансували надбавки на догляд і реабілітаційні послуги.

Окремий блок роботи – це підтримка внутрішньо переміщених осіб. Від початку повномасштабного вторгнення на Волині прихисток знайшли понад 82 тисячі ВПО. У 2025 році продовжували виплату допомоги на проживання, розвиток мережі місць тимчасового проживання, роботу «гарячої лінії», організацію евакуації та функціонування транзитних центрів. Водночас житлове питання залишається одним із найгостріших і потребує системних рішень у тісній співпраці з громадами та міжнародними партнерами.

Про організацію роботи транзитного центру у тимчасово закритому пункті пропуску Мокрани (рб) – Доманове (Україна) під час колегії поінформувала начальник управління соціального захисту населення Ковельської райдержадміністрації Світлана Ювченко.

Серед знакових рішень року – присвоєння почесного звання «Мати-героїня». За материнську самовідданість відзначено 238 волинянок, кожна з яких отримала державну грошову винагороду.

До експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості долучились 36 територіальних громад області. У цих громадах центри вже працюють і надають психосоціальну допомогу, сприяють отриманню медичних, адміністративних і правових послуг, допомагають із реабілітаційними засобами, матеріальною підтримкою, питаннями опіки та піклування.

Нагадаємо, у центрах життєстійкості можна отримати індивідуальні консультації, долучитися до групових занять, тренінгів і програм взаємопідтримки. Найчастіше сюди звертаються родини військовослужбовців, внутрішньо переміщені особи та мешканці громад, які зіткнулися з життєвими викликами. Нині Волинь має найвищий показник в Україні за кількістю відкритих центрів життєстійкості – вони функціонують у 36 з 54 громад області.

Окрему увагу під час колегії приділили роботі інтернатних закладів області. На Волині функціонують п'ять психоневрологічних інтернатів і геріатричний пансіонат, які в умовах воєнного часу працюють із перевищенням проєктної місткості. Значну частину підопічних становлять евакуйовані з прифронтових регіонів та внутрішньо переміщені особи, що створює додаткове навантаження на систему догляду.

До слова, про підсумки роботи Голобського психоневрологічного інтернату у 2025 році та завдання на 2026 рік доповів директор закладу Володимир Ковальчук.

Відзначимо, що у 2025 році на Волині розпочали реалізацію експериментального проєкту з підтвердження періодів і місця проживання осіб, які мають статус постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. Для цього при ОДА створили тимчасову комісію, яка розглядає звернення громадян і допомагає відновити необхідні дані для соціального захисту. Робота в цьому напрямі триває.

Щодо пріоритетів на 2026 рік, то органи соціального захисту населення області зосередяться на розвитку доступних і людиноорієнтованих соціальних послуг, посиленні підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема у питанні житла, розширенні програм психосоціальної підтримки та життєстійкості, впровадженні нових сервісів і цифрових рішень, а також зміцненні співпраці з громадами, благодійними та міжнародними партнерами.

\*\*\*

**25.02.2026**

**Сумська міська рада**

**<https://dszn.smr.gov.ua/pidtrymka-ta-integratsiya-zustrich-z-vpo-shhodo-pratsevlashtuvannya-u-sumskij-gromadi/>**

***Підтримка та інтеграція: зустріч з ВПО щодо працевлаштування у Сумській громаді***

Триває системна робота департаменту спрямована на підтримку та інтеграцію внутрішньо переміщених осіб у життя громади, адже питання працевлаштування є одним із ключових чинників їхньої соціальної адаптації та відновлення стабільності після вимушеного переміщення. Наявність роботи сприяє фінансовій незалежності, підвищенню рівня соціальної захищеності, формуванню відчуття впевненості у майбутньому. Саме тому департамент приділяє особливу увагу створенню можливостей для працевлаштування ВПО, налагодженню співпраці зі службою зайнятості, роботодавцями та комунальними підприємствами, а також проведенню інформаційних і консультаційних заходів, які допомагають переселенцям знайти роботу або здобути нову професію.

Минулого тижня відбулася інформаційна зустріч для переселенців, спрямована на підвищення їхньої зайнятості та адаптації. У заході взяли

участь представники Сумської філії обласного центру зайнятості та ДНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості».

Учасники отримали вичерпну інформацію про доступні державні програми підтримки: підбір вакансій, професійне навчання і перенавчання, отримання ваучерів на освіту, участь у грантових програмах для започаткування власної справи, а також інші інструменти сприяння зайнятості.

Крім того, головний спеціаліст департаменту Катерина БОЙКО додатково поінформувала присутніх про наявні вакансії у комунальних установах Сумської міської ради. Також учасники отримали індивідуальні консультації фахівців.

За традицією учасники долучилися до корисного тренгу з домедичної допомоги.

\*\*\*

**27.02.2026**

***Маріупольська міська рада***

***<https://mariupolrada.gov.ua/news/mariupol-ta-lviv-pidpisali-memorandum-pro-budivnictvo-socialnogo-zhitla-dlja-pereselenciv>***

***Маріуполь та Львів підписали меморандум про будівництво соціального житла для переселенців***

Керівник Маріупольської міської ВА Вадим Бойченко та міський голова Львова Андрій Садовий підписали меморандум про будівництво соціального житла для переселенців із Маріуполя.

Документом передбачено передачу ділянки у Львові площею майже 1 гектар під будівництво соціального та доступного житла для громади Маріуполя в рамках урядової програми «Мій дім. Україна».

Планується звести 500 квартир для родин маріупольців, зокрема переселенців, військовослужбовців, ветеранів, медичних працівників, людей з інвалідністю внаслідок війни, а також членів їхніх сімей, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та родин загиблих Захисників України.

«Цього року ми плануємо почати будівництво у Білій Церкві та Львові. Загалом, у межах проєкту «Мій дім. Україна» планується звести 2000 квартир у Київській та Львівській областях. За підтримки Мінрегіону та голови Донецької обласної адміністрації ми вже ведемо перемовини з міжнародними партнерами, щоб збільшити кількість квартир щонайменше вдвічі. Маємо попередні домовленості з партнерами зі Швейцарії, Данії та Франції. Також ведемо перемовини з Європейським інвестиційним банком та ЄБРР», — наголосив Вадим Бойченко

Вадим Бойченко подякував Андрію Садовому та львів'янам за підтримку громади. З початку повномасштабного вторгнення тисячі маріупольців знайшли свій другий дім саме у Львові.

# ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

## Центральні

23.02.2026

OBOZ.UA

<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/ukrainki-aktivno-pratsevlashtovuyutsya-v-kraini-es-zajnyatist-zrosla-majzhe-u-5-raziv.htm>

**Українки активно працевлаштовуються в країні ЄС: зайнятість зросла майже у 5 разів**

У Австрії рівень зайнятості українок зріс із близько 10% у 2022 році до майже 48% у 2026-му, тобто майже у п'ять разів. Нині в країні проживає понад 94 тисячі українців, більшість із них жінки працездатного віку, понад половина мешкає у Відні.

Про це свідчить детальний аналіз дослідження Австрійського фонду інтеграції, на який посилається австрійське видання Kurier. Якщо у 2022 році працювали лише близько 10% українок, які опинилися в Австрії після початку повномасштабної війни, то у 2026 році цей показник зріс майже у п'ять разів до приблизно 48%.

Для порівняння, рівень зайнятості серед українських чоловіків нині становить близько 51%. Хоча ці цифри все ще нижчі за показники серед громадян Австрії, динаміка демонструє швидку економічну інтеграцію українців, насамперед жінок.

Важливою передумовою зростання зайнятості стало опанування німецької мови. Переважна більшість опитаних українців заявили, що можуть спілкуватися німецькою усно та письмово. При цьому 30% респондентів оцінили свої знання як просунуті, а ще 38% як базові. Саме мовна адаптація стала вирішальним чинником для виходу на ринок праці, особливо у сфері послуг, освіти та догляду.

Станом на 1 січня 2026 року в Австрії проживало понад 94 тисячі українців, включно з тими, хто мешкав там ще до початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Понад половина з них зосереджена у Відні.

Демографічний портрет української громади суттєво відрізняється від середнього по країні, адже 61% становлять жінки і 39% – чоловіки. Українці значно молодші за середньостатистичне населення Австрії – 30% молодші за 20 років, а 58% перебувають у працездатному віці від 20 до 59 років. Людей віком 60+ лише 12%, що більш ніж удвічі менше, ніж середній показник.

Попри позитивну динаміку, рівень безробіття серед українців в Австрії досі помітно вищий, ніж серед місцевих жителів – 19% проти 7%. Зазначається, що це свідчить про бар'єри, які ще необхідно подолати – від визнання дипломів до доступу до стабільної зайнятості.

\*\*\*

23.02.2026

OBOZ.UA

<https://www.obozrevatel.com/ukr/novosti-obschestvo/v-ukraintsiv-za-kordonom-zyavilasya-mozhlyvist-dlya-podannya-zayav-u-rd4u-pro-moralni-zbitki.htm>

### ***В українців за кордоном з'явилася можливість для подання заяв у RD4U про моральні збитки***

Декілька мільйонів українських біженців, які були змушені виїхати за кордон через повномасштабне вторгнення, відсьогодні можуть подавати заяви до міжнародного Реєстру збитків. Йдеться про моральні збитки, яких родина чи громадянин зазнали від вимушеного переміщення. Розміри компенсації для заяв у цій категорії будуть визначені, коли почне працювати Компенсаційна комісія.

Про це повідомила Голова Комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, нардепка Олена Шуляк.

За її словами, станом на грудень 2025 року, за різними оцінками, у світі було зафіксовано 5,86 млн біженців з України, з них приблизно 5,3 млн – у Європі. З 23 лютого 2026-го року вони мають можливість подавати до міжнародного Реєстру збитків (RD4U) заяви про моральні збитки від вимушеного переміщення за межі України. Йдеться про категорію A1.2, яка є продовженням раніше відкритої категорії A1.1 – Вимушене внутрішнє переміщення. Вимушено переміщеними за межі України, пояснила Шуляк, будуть вважатися особи, яким було надано захист чи притулок в іншій державі через повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну.

"Заяви у цій категорії стосуються безпосередньо факту вимушеного переміщення за межі України як форми шкоди, завданої агресією. Тобто, йдеться виключно про моральні збитки. Заяви, пов'язані з матеріальними наслідками такого переміщення, зокрема втратою оплачуваної роботи, житла чи іншими економічними втратами, а також депортацією дітей та дорослих – подаються в інших відповідних категоріях реєстру", – пояснила Шуляк.

Нардепка також додала, що з урахуванням нової категорії A1.2, у RD4U вже відкрили третину всіх запланованих. Зокрема, до Реєстру вже можна вносити заяви у таких нематеріальних категоріях, як вимушене внутрішнє переміщення, серйозні тілесні ушкодження, сексуальне насильство, смерть близького члена сім'ї, зникнення безвісти близького члена сім'ї, катування, примусова праця або служба, депортація дітей та дорослих тощо.

Крім цього, зауважила Шуляк, йдеться і про можливість подаватись у категоріях матеріальних збитків, таких як, зокрема, пошкодження або знищення нежитлового нерухомого майна, втрата доступу або контролю над нерухомим майном на тимчасово окупованих територіях тощо. Найближчим часом буде відкрито для подання низку інших категорій заяв, зокрема для держави та юридичних осіб.

"У всіх попередніх категоріях українці подали вже понад 115 тис заяв і понад 30 тис вже було розглянуто і внесено до Реєстру його Радою. Однак, можна очікувати, що після відкриття нової категорії, кількість заяв стрімко зросте, оскільки йдеться про мільйони громадян, які є потенційними заявниками", – зауважила Шуляк.

Розміри компенсацій для таких постраждалих українців незабаром визначить спеціальна комісія – Компенсаційна, яка наразі перебуває в процесі створення. На перші виплати очікують після створення спеціального компенсаційного фонду.

\*\*\*

**23.02.2026**

**OBOZ.UA**

**<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/ukraintsi-yaki-viihali-za-kordon-zmozhut-otrimati-kompensatsiyu-scho-potribno-dlya-tsogo-zrobiti.htm>**

***Українці, які виїхали за кордон, зможуть отримати компенсацію: що потрібно для цього зробити***

Українці, які після 24 лютого 2022 року були змушені виїхати за кордон або не змогли повернутися в Україну через війну, можуть подати заяву в Дії в новій категорії А1.2 "Вимушене переміщення за межі України". Заява подається онлайн з Дія.Підписом або КЕП і фіксує офіційний факт вимушеного виїзду для подальших компенсацій.

Про це повідомили в Дії. На порталі з'явилася нова категорія заяв – А1.2 "Вимушене переміщення за межі України", яка є важливим кроком для подальшого захисту прав громадян та отримання компенсацій.

Нова категорія призначена для повнолітніх громадян України, які через російську агресію були змушені виїхати за кордон або залишилися там без можливості повернення. Батьки чи законні представники можуть подати заяву і від імені дитини. Важливо, що подання цієї заяви не залежить від того, чи оформлювали ви раніше статус внутрішньо переміщеної особи (категорія А1.1) – обидві заяви можуть існувати паралельно.

Головна мета механізму – створити офіційний цифровий доказ вимушеного переміщення. Кожна така заява формує підтверджену історію, яку держава зможе використовувати у міжнародних процесах, питаннях компенсацій та відновлення справедливості. Для заповнення заяви знадобиться:

- авторизація на порталі Дія;
- електронний підпис – Дія.Підпис або кваліфікований електронний підпис (КЕП);
- базова інформація про обставини виїзду за кордон.

Заявники мають описати події, які змусили їх покинути Україну або перешкодили поверненню, зазначити факт перетину кордону чи перебування

за межами держави, надати інформацію про тимчасовий прихисток. За наявності можна додати документи або інші підтвердження, а також вказати друге громадянство, якщо воно є.

Покрокова інструкція

- авторизуйтеся на порталі Дія;
- оберіть категорію А1.2 "Вимушене переміщення за межі України";
- заповніть дані про обставини виїзду або неможливість повернення;
- додайте підтверджувальні матеріали (за наявності);
- підпишіть заяву Дія.Підписом або КЕП.

\*\*\*

**27.02.2026**

***LB.ua***

***[https://lb.ua/society/2026/02/27/724326\\_bermudskiy\\_trikutnik\\_mists.html](https://lb.ua/society/2026/02/27/724326_bermudskiy_trikutnik_mists.html)***

***Бермудський трикутник місць тимчасового проживання***

З початку року Офіс Уповноваженого з прав людини оприлюднив інформацію про два випадки в одній з громад Закарпатської області, коли приміщення для вимушених переселенців, відремонтовані чи облаштовані за кошти донорів, не використовували за призначенням. Одне просто залишалось порожнім, а інше сільрада передала в оренду.

Крім Закарпаття подібні ситуації траплялись у Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській, Дніпропетровській, Полтавській та Черкаській областях. Загалом під час візитів монітори зафіксували вже близько двох десятків випадків, коли допомогою від громадських організацій та благодійних фондів по забезпеченню придатних умов проживання, не змогли скористатися ті, кому вона призначалась.

Тобто ця історія має систематичний характер, і не є винятком чи наслідком рішень окремих громад, каже Андрій Крючков, представник Уповноваженого ВРУ з прав людини в Закарпатській області. За його словами, основна проблема у відсутності подальшого системного управління такими об'єктами.

**З добрими намірами**

Ремонт і облаштування напівзруйнованої будівлі початкової школи в селі Дубриничі на Закарпатті розпочався восени 2022 року.

— Це була перша фаза нашої благодійної програми, — каже Андрій Дорошук, директор благодійного фонду "Проект Надія", який і займався ремонтом. — Загалом цим пілотним проектом ми хотіли показати приклад інтеграції в громади людей, які мусили покинути свої домівки, аби ті виходили з тунельного мислення, що вони переселенці, ставали на ноги, отримували фінансову незалежність. Хотіли показати, як проводити соціальну адаптацію людей в гарних умовах. У нас була купа партнерів, готових включитися в допомогу, донорів, які підтримали проект. І мені дуже шкода, що так сталося.

Тоді благодійники відвідали різні локації. І це місце неподалік від Ужгорода по розташуванню здалося ідеальним.

— Поруч школа, садочок, амбулаторія, магазини, транспорт зупиняється. Все було для того, щоби там могли жити сім'ї з дітьми, — пояснює Андрій Дорошук.

Перемовини з громадою завершилися підписанням тристороннього меморандуму між Дубриницькою сільською радою, Закарпатською ОВА та БФ “Проект Надія”. Пілотний проєкт передбачав капітальний ремонт двоповерхової будівлі з подальшим поселенням на тимчасове проживання до ста внутрішньо переміщених осіб. Загалом у нього вклали близько 13 млн грн. Роботи відбувались у два етапи. Спочатку відремонтували житловий корпус, а потім соціальний центр і за рік благодійники урочисто перерізали стрічку біля відновленої будівлі. Туди навіть встигли поселити три родини, втім вони не затримались там надовго.

У грудні 2023-го засідання Ради ВПО при Закарпатській обласній військовій адміністрації відвідав підрядник, який власне займався ремонтом будівлі в селі Дубриничі, розповідає голова ради Наталія Криворучко. Він розповів про проблему, що виникла з об'єктом: Закарпаттяобленерго відмовлялось під'єднувати його до електромереж, тому жити там неможливо. Будівля, яка повністю залежала від електрики, в тому числі і в опаленні, вимагала, як виявилось, комунікацій вищої потужності. Вирішення цього питання взяв на себе Департамент соціального захисту населення Закарпатської ОВА.

— Світло зрештою дали. Але потім впливла наступна деталь, — каже Наталія. — Цей об'єкт не перевели в житловий фонд і позиція голови сільради, яку ми чули весь час виглядала приблизно так: я би поставила це питання на розгляд сесії і за 15 хвилин перевела би будівлю в житловий фонд, тоді там змогли б жити люди, але благодійний фонд не дає документи, щоб все оформити.

Представник фонду “Проект Надії” Андрій Дорошук наполягає, що зі свого боку документи вони передали.

Тим часом навколо будівлі звели паркан. А голова сільради, за його словами, в односторонньому порядку вийшла з меморандуму, мотивуючи це тим, що благодійна організація систематично порушувала його умови. Відділ освіти, який є балансоутримувачем будівлі, не подавав її як місце тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб.

У спілкуванні з представником Омбудсмана Андрієм Крючковим голова територіальної громади та безпосередньо начальник управління освіти пояснювали, що приміщення не передали їм належним чином після проведення ремонту, і благодійний фонд не надав акти виконаних робіт.

Так чи інакше, у подальшому ніщо з того не завадило здати будівлю в оренду іншому благодійному фонду “Френдлі Україна” “для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб строком на три роки”. Сільрада замовила оцінку ринкової вартості об'єкта, що зрештою і стало підставою для

передачі її орендарю, каже Андрій Крючков. Відповідно до договору оренди, який можна знайти на Прозорро, будівлю оцінили у 18 млн грн.

У першій його версії (датованій 1 грудня 2025 року) щомісячна орендна плата становила 5% від ринкової вартості майна — майже 77 тис. грн на місяць. 12 січня 2026 року за два дні до оприлюднення Офісом Омбудсмана інформації про ситуацію в Дубриничах, сільрада на сесії змінила методика розрахунку орендної плати за майно, знизивши її ставку до 3% для “громадських об’єднань, благодійних організацій у разі оренди будівель, споруд, приміщень закладів і установ освіти комунальної форми власності для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб”. А 2 лютого 2026-го з’явилась додаткова угода до договору оренди з БФ “Френдлі Україна”, в якій щомісячна орендна плата визначена вже у розмірі 46 тис. грн. Тут варто зазначити, що остання редакція постанови, яка регулює питання розрахунку орендної плати за державне майно, передбачає, що орендна ставка в цьому випадку має бути символічні 0,01% вартості об’єкта.

Коли ця історія набула розголосу, голова Дубриницької сільради Любов Лавер у коментарі “Суспільному” пояснила, що “Френдлі Україна” орендував приміщення відповідно до постанов Кабінету Міністрів із умовою поселяти там лише внутрішньо переміщених осіб. Навздогін цьому на сторінці сільради у Facebook опублікували відео, на якому “зафіксовано факт проживання внутрішньо переміщених осіб у відремонтованій будівлі”. На той момент йшлося про 21 людину, з яких троє — діти.

Втім важливий контекст. Благодійний фонд “Френдлі Україна”, який донедавна мав назву “Благодійний фонд Максима Єфімова”, пов’язаний з компанією “Вітропарки України” та “Френдлі Вінд Технолоджі”. Вони реалізують на Закарпатті проєкти з будівництва вітроелектростанцій, а також релокували з Краматорська в Перечин виробництво вітротурбін. Населені пункти знаходяться на відстані 10 км один від одного.

— По факту в будівлю, яку ми ремонтували, поселили працівників заводу в Перечині. Частина з них, дійсно, переїхали з інших місць, але ж це трохи не та історія, — каже Андрій Дорошук. — Зараз мені здається, що в громаді від початку не хотіли цього проєкту. Просто я і мої партнери не змогли цього зчитати. Але якщо ретроспективно дивитись, то на той момент, коли стартували ремонтні роботи, в Дубриничах не було жодного переселенця. Тоді мені не здалося це дивним. Потім, коли ми заселили в центр перші три сім’ї, громада відмовлялася перереєструвати їх вже у Дубриничах як ВПО.

За його словами, він неодноразово зустрічався і з директором департаменту соціального захисту Закарпатської обласної військової адміністрації і з профільним заступником голови області з приводу запуску центру.

— Думаю, важелі впливу на голову Дубриницької ОТГ, щоб змусити її виконати положення меморандумів та домовленості з благодійниками, є безпосередньо і в голови Закарпатських ОВА, його заступників. І певна робота в цьому плані мала місце, але поки що це не дало результату.

## Сила угоди

Меморандуми, двосторонні чи тристоронні, які підписують громадські організації, фонди юридично ні до чого не зобов'язують органи місцевого самоврядування. Це більше як така джентельменська угода, тому і виникають подібні ситуації, пояснює Андрій Крючков.

Конкретно цим кейсом він займається з 2024 року, коли дізнався що об'єкт, який відповідає вимогам безбар'єрності, укомплектований всім необхідним для проживання, включно з бойлерами, пральними машинками, плитами, холодильниками та телевізорами, має укриття, облаштований спільний простір, стоїть порожній. Відтоді він тричі відвідував це місце, але потрапити в будівлю не зміг. Кожного разу голова сільради зникала з робочого місця, а її телефон був відключений.

Протягом минулого року відбулось кілька зустрічей в обласній військовій адміністрації за участю представника Омбудсмана, профільного заступника голови ОВА Юрія Гузинця, представника благодійного фонду «Проект Надія», голови Ради ВПО Закарпатської області Наталії Криворучко з приводу внесення об'єкту до переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Але фактично зрушити з мертвої точки питання не вдалося.

Водночас у громаді знайшли ще одне приміщення готове для розміщення тих, хто вимушено покинув свої домівки, яке довгий час залишалось недоступним для них. Будівлю на 15 осіб за адресою вул. Берег, 60 облаштувало Товариство Червоного Хреста України. У грудні 2023-го вони передали до центру ліжка, стільці, спальні набори, шафи для одягу, мікрохвильовки, електроплити, морозильну камеру, пральні машини та іншу побутову техніку, а також протипожежні засоби, спортивне обладнання й товари для психосоціальної підтримки. Таку новину можна побачити на сайті організації.

Проте, за словами Андрія Крючкова, громада звітувала в обласну військову адміністрацію про неготовність об'єкта і не вносила його в перелік МТП. А на запит представника Уповноваженого з прав людини в Закарпатській області надходили листи, що його неможливо використовувати через невідповідність вимогам постанови уряду про деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

— Пояснювали, що там нібито проблеми із водопостачанням, санвузли і душові кімнати не пристосовані для маломобільних осіб тощо. Так, там відсутнє укриття безпосередньо в будівлі і не забезпечена безбар'єрність. Але якби ми закривали кожне місце тимчасового проживання, де цього немає, то людям було би просто ніде жити. Звичайно, ми вимагаємо забезпечити це, але разом з тим розуміємо умови, які склалися, — каже він.

При цьому єдиним місцем у Дубриничах, внесеним до списку МТП, було приміщення приватного підприємства “Перечинський лісокомбінат”. Там почали приймати вимушених переселенців у 2022 році. Але в якийсь момент

підприємство закрилось, тому не мало змоги утримувати його, тож запропонувало мешканцям або шукати інше житло, або самотійно сплачувати за комунальні послуги. Донедавна там залишалась одна родина — жінка з двома дітьми. Вона мусила платити комунальні послуги дві зими. Приміром, у грудні це їй коштувало 7,5 тис. грн. Хоча для внутрішньо переміщених осіб проживання в зареєстрованих МТП безкоштовне, проте його власник не подавав документи на відшкодування витрат з державного бюджету.

— Але справа навіть не в тому. Там просто немає умов. Опалюється лише одна кімната за допомогою електричного конвектора. Велике приміщення, де санітарний вузол, кухня, холодні. Через високу вологість почала з'являтися пліснява, — розповідає Андрій Крючков. — На всі прохання переселити її в центр, відремонтований благодійниками, жінка отримувала відмову. А коли спитала про приміщення на Берег, 60, їй відповіли, що там немає води, твердого палива для опалення. Якщо вона готова купувати його за власні кошти, то може поселитися.

Зрозуміло, що заїжджати в такі умови не мало сенсу.

— Вона б і далі носила оті свої 7 тис. грн. і продовжувала би жити в приміщенні лісокомбінату, якби не холод, розумієте? Настільки боялась втратити навіть те погане, що в неї було, — каже Наталія Криворучко.

Нині за сприяння представника Омбудсмана Закарпатська ОВА запропонувала родині місце в Ужгороді, на що жінка погодилась.

Тим часом на сторінці Дубриницької сільради опублікували допис про те, що їй неодноразово пропонували поселитися в приміщенні на Берег, 60, але відповіді не отримали. У тому ж дописі зазначено, що це наразі єдине зареєстроване місце для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб комунальної форми власності на території Дубриницької сільської ради.

Чого в ньому не зазначили, так це те, що об'єкт, облаштований Товариством Червоного Хреста України, громада включила в перелік МТП тільки в 2026-му і знов же завдяки втручанню представництва Уповноваженого з прав людини.

Насправді зустрічі щодо долі обох прихистків у Дубриничах, які були облаштовані та один відремонтований за донорські кошти, тривали і в цьому році. І якщо про один з них домовитися вдалося, то що стосується будівлі, яку сільрада встигла здати в оренду, ситуація ще далека від хепіенду.

— Є стриманий оптимізм. Зі слів голови територіальної громади та профільного заступника голови обласної військової адміністрації орендар подасть документи на внесення приміщення до реєстру місць тимчасового проживання і в ньому розмістять людей, які прибувають евакуаційними потягами, — каже Андрій Крючков. — Ми чекаємо виконання наших рекомендацій. І я особисто поїду в Дубриничі, щоб переконатися, що туди поселять саме тих людей, які цього потребують. Інакше ми цю справу не залишимо і це всі знають.

Паралельно представництво Омбудсмана в Закарпатській області передало інформацію про зафіксовані факти до Закарпатської обласної

прокуратури для вивчення їх на предмет наявності складу кримінального правопорушення в діях осіб територіальної громади та інших посадовців.

Висновок з цієї історії такий, каже Наталія Криворучко, — треба бути прискіпливішими.

— Для донорів варто було би розробити чек-ліст. Приміром, громада показує будівлю. У донора мають бути питання. Для чого ми її ремонтуємо? Кого селитимемо? Чи вона переведена в житловий фонд? А що у нас з електромережами? Чи не вилізе потім проблема, що необхідна більш потужна підстанція для її експлуатації, — перераховує вона. — І все це треба прописати в меморандумі. А меморандум з усіма додатками мають проголосувати місцеві депутати на сесії. Хто управлятиме будівлею? Хто вивозитиме сміття? Держава компенсує витрати на комунальні послуги, а хто компенсуватиме якісь додаткові? Хто стежитиме за майном? На чісму балансі буде начиння приміщень? У 2022 році цих питань ніхто не ставив і це природно. Всі ще жили в школах і садочках. А тут така масштабна ідея: відремонтувати будівлю, поселити сотню переселенців. І що ми маємо по факту? Два приміщення в Дубриничах неподалік від Ужгорода, які стояли порожніми з 2023 року. Тим часом людей везли в якісь гірські громади, де доступ родин з дітьми до соціальних послуг дуже обмежений.

### **Механізм контролю**

У перші місяці повномасштабного вторгнення близько чотирьох тисяч об'єктів визначили як ті, що потенційно можна було би використати для тимчасового розміщення вимушених переселенців. Реально з них функціонували дві тисячі. А після ухвалення урядом восени 2023 року постанови, яка містить мінімальні вимоги до облаштування таких об'єктів, їхня кількість скоротилась приблизно до тисячі, розповідає Андрій Крючков. Військові адміністрації мали провести перевірки місць тимчасового проживання, і за результатами затвердити актуальний перелік, а далі що півроку моніторити стан МТП.

За його словами, саме в цей період, зважаючи на масштаби, поза державним обліком опинилась значна кількість об'єктів, у тому числі й тих, які отримали донорську допомогу.

— І проблема не в прогалинах у законодавстві, а в байдужості або безвідповідальності окремих громад, а також у відсутності відповідного контролю з боку обласних військових адміністрацій, як того вимагає постанова, — пояснює він.

Загалом у 2025-му в Закарпатській області представництво Уповноваженого з прав людини виявило шість приміщень, облаштованих для вимушених переселенців, які не використовували. В половину з них після втручання представника Омбудсмена вже заїхали люди. Йдеться про прихистки в населених пунктах Голубине, Оленьово і Нижні Ворота.

Скажімо, в Нижніх Воротах приміщення після облаштування не використовували протягом двох років. Відповідно його не опалювали, тож меблі та техніка зіпсувалися. Як пояснювали в громаді, людей туди не

заселяли через відсутність громовідводу і неутеплений дах. Реанімувати об'єкт взявся благодійний фонд “Проліска”.

Десь не вистачало додатково твердопаливного котла, десь меблів. Але ж ми розуміємо, що принаймні меблі зараз може забезпечити будь-який міжнародний партнер-донор, було б бажання громади зайнятися цим питанням, каже Андрій Крючков.

Ще одне приміщення, яке було переоблаштовано силами Товариства Червоного Хреста України, але й досі порожнє, знайшли в селі Чертіж Середнянської громади. За час простою його технічний стан суттєво погіршився та потребує відновлення і дооблаштування.

Зрештою маємо абсолютно дивну ситуацію, коли в одне й те саме місце доводиться вкладати ресурси, які обмежені, двічі. Тоді як їх можна було би спрямувати на створення ще одного місця тимчасового проживання або покращення умов у вже існуючих. Бо з цим так само великі проблеми.

Візьмемо до прикладу Кольчинську територіальну громаду, де люди перебувають у взагалі не пристосованих умовах. Вони живуть разом в одному приміщенні, місце від місця відгороджене шторками або якимись рядинами. Також мешканцям довелося самотійно робити душ на вулиці в технічному приміщенні, яке не опалюється, за допомогою підручних засобів. Водночас балансоутримувач приміщення отримує відшкодування витрат за розміщення вимушених переселенців з державного бюджету.

Або історія зі Жденієвської територіальної громади, яка тривалий час не може дооблаштувати об'єкт, бо не має на це коштів.

— Коли ми вперше приїхали туди, то там на 30 людей був один унітаз, а в деяких кімнатах просто знищена електропроводка. Через це люди з евакуаційних потягів ночували там добу і їхали кудись далі. І, на жаль, оперативно щось міняти в таких випадках немає можливості, бо немає тих громадських організацій в достатній кількості, які володіли б ресурсом, — пояснює Андрій Крючков.

Бо якщо проєкт, в який вклали донорські кошти, не працює так, як мав би, виконавчі партнери, отримавши негативний досвід, просто йдуть з громад в інші, де гуманітарну допомогу використовують належним чином. Тобто страждає репутація всього регіону.

— Я знаю точно одного донора, який після кейсу в Дубриничах припинив ремонти в Закарпатській області, хоча продовжує працювати у Львівській та Івано-Франківській областях. Вони нікого не звинувачували публічно, ні з ким не сварились. Просто пішли з області, — каже Наталія Криворучко.

За словами Андрія Крючкова, так сталося і з Товариством Червоного Хреста України, тож зрештою на Закарпатті залишилась одна ефективна організація, яка активно займається облаштуванням місць для тимчасового проживання, — “Проліска”.

Також результати моніторингових візитів показують, що в переліку МТП фігурують приміщення, які і не відповідають мінімальним вимогам для заселення, і люди там не проживають.

— Якщо вже ці об'єкти є в переліку, то їх треба або довести до пуття, або виключити, щоб мати реальні цифри по кількості приміщень. Звичайно, що наша мета, аби вони були дооблаштовані і більше людей змогли знайти прихисток в Закарпатській області. Адже сюди щотижня прибувають один-два евакуаційні потяги. Відповідно людям потрібно десь жити, — каже він.

До недавніх пір у регіоні була найбільша кількість МТП — 111. Зараз ця кількість зменшилась до 107, в яких знайшли прихисток 4,5 тис. людей. Більше місць тимчасового проживання тільки в прифронтній Дніпропетровській області.

На сьогодні, каже Андрій Крючков, немає єдиного ефективного механізму контролю за подальшою експлуатацією місць тимчасового проживання після завершення донорських проєктів. Формально відповідальність лежить на органах місцевого самоврядування, зокрема обласних військових адміністраціях, які мали б здійснювати регулярний моніторинг об'єктів. Однак без чітко визначеного центрального координатора цей контроль фрагментарний.

Самі громади наявність відремонтованих, але порожніх будівель для вимушених переселенців зазвичай пояснюють браком коштів на подальше їх утримання, високими витратами на комунальні послуги, відсутністю персоналу для адміністрування МТП, а також тим, що допомога донорів не покривала експлуатаційні витрати у довгостроковій перспективі. Деякі громади знімають з себе відповідальність за такі приміщення, через те, що вони не були внесені до переліку МТП.

— Дійсно, проблема ще й в тому, що велика частина витрат по обслуговуванню лягає саме на місцевий бюджет, — визнає Андрій Крючков. — Бувають випадки, коли значні кошти, які сплачує територіальна громада, держава не відшкодовує у повному обсязі. І це питання теж треба піднімати, бо ми розуміємо, що це за собою потягне. Голови тергромад просто не показуватимуть, що в них є приміщення. Бо вже маємо ситуацію, коли одні облаштували в себе кілька місць і їх контролюють, а є такі, що не облаштували жодного і в них проблем немає. Але ж треба підтримувати наших людей, які вимушено покинули свої домівки.

В якихось громадах просто позиція така: нам не потрібні ВПО, каже Наталія Криворучко.

— Проте на фоні того, як місцеві виїжджають і продають своє майно, що потім тягне за собою закриття шкіл, садочків, це дуже недалекоглядно.

28.02.2026

*LB.ua*

[https://lb.ua/blog/vitalii\\_kim/724867\\_zhitlo\\_yak\\_strategichniy.html](https://lb.ua/blog/vitalii_kim/724867_zhitlo_yak_strategichniy.html)

***Житло як стратегічний інструмент для життя та розвитку для прифронтових територій***

Миколаївщина знаходиться серед регіонів із найнижчими результатами програми “єОселя” по Україні. Мешканці області отримали 62 кредити по програмі і це менше 1% від загальноукраїнського обсягу виданих іпотек.

Водночас, чисельність ВПО, які перебувають на черзі із забезпеченням житлом в громадах, 1229 осіб. При цьому ми розуміємо, що насправді потреба ще більша, адже загалом Миколаївщина прийняла понад 120 тисяч внутрішніх переселенців.

Не менша потреба у житлі і серед іншої важливої категорії людей – ветеранів.

За державною програмою в області протягом 2023- 2025 років було придбано житло для 239 осіб на суму у понад 550 мільйонів гривень. Наразі у черзі на отримання житла 65 осіб. Це ветерани, які отримали інвалідність внаслідок війни. Але, як і з ВПО, це далеко не вся потреба у житлі для тих, хто захищав країну. Йдеться виключно про тих, хто наразі відповідає умовам державної програми. Набагато більше людей – захисників держави заслуговують на те, щоб вона подбала про їхнє майбутнє та майбутнє їхніх родин та допомогла із забезпеченням власним житлом.

Наприклад, створивши вигідні та зрозумілі умови для його придбання за кредитними програмами.

На жаль, низькі показники єОселі – не прикра випадковість, скоріше – закономірність. Чим ближче до лінії фронту тим нижчі показники. Це спільна тенденція для всіх прифронтових областей.

Іпотечна модель не працює там, де ризики переважають прогнозованість, де відсутній масовий попит, де немає масової пропозиції житла, де девелопер не заходить без державних гарантій, а люди не відчують твердої впевненості у мирному «завтра».

Але глобально – проблема не в інструменті. Проблема в масштабі рішення та можливостях для його реалізації.

Нам потрібна не окрема програма кредитування чи тимчасові рішення, а Національна програма масового будівництва та реновації житла – з горизонтом в мінімум 10 років, із чіткою фінансовою моделлю та державними гарантіями для прифронтових регіонів.

Потреба в житлі – безумовна та беззаперечна. Мільйони переселенців, сотні тисяч ветеранів, мільйони українців, які колись повернуться та шукатимуть нові домівки.

Більше того, житло – це не лише квадратні метри. Будівництво – це інфраструктура демографічної безпеки. І водночас - драйвер економічного зростання.

Одне робоче місце на будмайданчику створює ще 5-6 у суміжних сферах: від виробництва матеріалів і логістики до малого бізнесу та сфери обслуговування. А це податки, зайнятість, внутрішній попит, фінансова стійкість громад і економічна стабільність країни.

Для прифронтових областей це ще й питання виживання. І сьогодні, і по завершенню війни.

Без житла ми не втримаємо лікарів, вчителів, комунальників і підприємців. Без можливості доступної оренди ми не забезпечимо швидкого та ефективного відновлення. Без сучасного та енергоефективного житла ми не допоможемо переселенцям остаточно інтегруватися в наші громади та не повернемо тих, хто виїхав. Без людей не буде економіки. А без економіки не буде розвитку та добробуту.

Саме тому втілення Національної програми реновації та будівництва житла потрібно починати з прифронтових територій – саме тут розриви найбільші та найвідчутніші.

Для цього необхідно забезпечити чітку фінансову архітектуру. З окремими квотами, підвищеним співфінансуванням і державними гарантіями компенсації ризиків. Надати не менше 50% фінансування для первинного ринку, з субсидованою ставкою 3-5% до 25 років, з можливостями муніципальної оренди та оренди з правом викупу, і з масштабною реновацією наявного житлового фонду.

Водночас ми, на Миколаївщині, не чекаючи масштабних рішень, працюємо над проектом з будівництва житла, який вже пройшов відповідну експертизу. За проектом передбачається будівництво у місті Первомайську 4 черг 26-ти житлових корпусів. Загальна площа житлового комплексу 103 тис. кв. м. Це 1703 квартири (розрахункова кількість мешканців – понад 6 тисяч). Триває робота з інвесторами для подальшої реалізації проєкту.

Світ після воєн і криз довів: житлова політика – це не стільки складова соціальної політики, скільки стратегічний інструмент розвитку. Після Другої світової війни Західна Німеччина зробила ставку на масове житлове будівництво, і саме воно стало фундаментом її економічного відродження. Південна Корея після війни 1950-х зробила ставку на інфраструктуру та житло, і за кілька десятиліть перетворилася зі зруйнованої країни на одну з провідних економік світу.

Починати потрібно вже зараз. Кожен рік без системного рішення для України – це ще один лікар, інженер чи підприємець, який обирає іншу країну. Відкладати це питання на потім – означає погоджуватися на депопуляцію і повільне виснаження регіонів.

Житлова програма має стати частиною національної стратегії відновлення вже сьогодні. Тому що без людей не буде ні відновлення, ні сенсу його починати, ні розвитку України такою, якою її хочемо бачити і ми, і світ.

**Автор:** Віталій Кім Віталій Кім, начальник Миколаївської ОВА.

\*\*\*

**23.02.2026**

**ЕСПРЕСО**

***<https://espreso.tv/ekonomika-blizko-20-tis-pidpriemstv-stvorenikh-ukrainskimi-bizhentsyami-v-polshchi-zabezpechuyut-3-vvp-kraini-marshalok-seymu-chazhastiy>***

***Близько 20 тис. підприємств, створених українськими біженцями в Польщі, забезпечують 3% ВВП країни, - маршалок сейму Чажастий***

Маршалок сейму Польщі Влодзімеж Чажастий під час виступу у Верховній Раді України заявив, що українці, які перебувають у Польщі, створили десятки тисяч підприємств, які сьогодні забезпечують приблизно 3% польського ВВП.

Про це він заявив під час виступу у Верховній раді в рамках візиту до Української столиці 23 лютого, передає кореспондентка Еспreso Наталя Стареправо.

За словами Чажастого, польська влада робить усе можливе, щоб допомогти громадянам України, які перебувають на території Польщі, та створити для них належні умови життя і роботи.

"Ми дбаємо і робимо все, що можна зробити для громадян України, які перебувають в Польщі. Але хочу також сказати, що ви можете пишатись вашими громадянами, які перебувають на території Польщі", - додав він.

Маршалок польського парламенту підкреслив вагомий економічний внесок українців у розвиток держави. За його словами, підприємницька активність українців стала відчутним фактором зростання економіки.

"90 тис. ФОПів, які були створені громадянами України, 20 тис. підприємств, які були створені громадянами України, дають сьогодні 3% польського ВВП. Можете розраховувати на польську дружбу", - наголосив він.

Він також нагадав про підтримку, яку Польща надавала Україні в період важкої зими, однак зазначив, що ця допомога має не лише політичний, а й людський вимір.

"Так як сьогодні був час, коли не вистачало електроенергії, не вистачало тепла, ми зі свого боку зробили все, що можна було зробити, щоб вас підтримати. Ми робимо це з великою відданістю, і ця допомога іде від нашого серця у зв'язку з нашою дружбою. Але хочу також сказати, як голова польського парламенту, що ми будемо також клопотатись про підтримку для польського бізнесу в час, коли ця клята війна завершиться", - підсумував Чажастий.

23.02.2026

**ЕСПРЕСО**

<https://espreso.tv/suspilstvo-polshcha-skasovue-spetszakon-dlya-ukraintsiv-shcho-zminyuetsya-z-5-bereznya-i-doki-diyatime-timchasoviy-zakhist>

**Польща скасовує спецзакон для українців: що змінюється з 5 березня і доки діятиме тимчасовий захист**

Спецзакон, який передбачав пільги для українців, що прибули до Польщі від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну, скасовують: у шелтерах зможуть жити лише певні категорії біженців, а право на повноцінну меддопомогу матимуть лише ті, хто сплачує внески до ZUS

З 5 березня у Польщі набуває чинності закон про припинення дії положень закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни та про внесення змін до деяких інших законів. Тепер українці переходять на систему стандартного тимчасового захисту ЄС.

"Спеціальний закон від березня 2022 року став відповіддю на масовий наплив біженців з України внаслідок агресії Росії проти країни. Майже через чотири роки ситуація стабілізувалася – більшість дорослих громадян України працюють, а їхні діти навчаються у польських школах. Тому, відповідно до рекомендацій Європейського Союзу, ми рухаємося до системних рішень, які запровадять рівні права для всіх іноземців, що проживають у Польщі, а також забезпечать економію коштів для державного бюджету", – пояснює польський уряд.

**Чи всі українці, які нині перебувають у Польщі під тимчасовим захистом, зможуть залишитись**

За даними Польського економічного інституту, на кінець 2025 року понад 1,5 мільйона іммігрантів з України (дітей та дорослих) легально проживали у Польщі. З них лише 15% – люди, які проживають там понад чотири роки. Тобто переїхали до Польщі ще до початку повномасштабної війни.

"Зараз в Польщі перебуває три групи українських громадян: особи, що мають актуальні посвідки на проживання; особи, які перебувають на "неактуальних" документах, а також біженці, які прибули після 24 лютого 2022 року, – пояснює у коментарі Еспресо експерт з питань адвокатури Фонду "Український дім" Олександр Пестриков. – Першій категорії новий закон не стосується взагалі. Легальність перебування другої продовжено до 4 березня 2027 року. Щодо третьої категорії, то їхня легальність тепер пов'язана з загальноєвропейськими рішеннями. Так довго, як діє загальний захист в ЄС, так довго буде перебування біженців в Польщі легальним. Зараз це також 4 березня 2027 року, але цей термін в Брюсселі можуть продовжити".

Тобто, по-суті, усі українці, які нині офіційно перебувають у Польщі, зможуть там залишитись.

Важливо: Українці, які отримали номер PESEL UKR шляхом подання декларації без пред'явлення посвідчення особи з фотографією, повинні оновити свої дані до 31 серпня 2026 року. Неоновлення даних (якщо у них немає іншої підстави для проживання) призведе до втрати тимчасового захисту з 1 вересня 2026 року та, як наслідок, до втрати права на проживання.

Цікаво, що з 5 березня номер PESEL зі статусом UKR надаватимуть усім іноземцям, які звертатимуться за тимчасовим захистом, а не лише українцям. Умовно, якщо біженці з Сирії звернуться за тимчасовим захистом до Польщі, то їм також нададуть PESEL UKR. Наразі українські громадські організації у Польщі звернулись до польського уряду аби скасувати цю норму.

### **Хто може отримати посвідку на проживання на три роки**

Українцям, які перебувають у Польщі під тимчасовим захистом, радять оформляти посвідку на проживання.

Як пояснює Еспресо представниця адвокатського об'єднання "Захист" (надає допомогу громадянам України) адвокатка Зоряна Зачепило, після 4 березня 2026 року запроваджується новий порядок легалізації перебування для українців, які перебувають під тимчасовим захистом. Отримати дозвіл на проживання на три роки можуть лише особи, які відповідають таким умовам:

- на 4 березня 2024 року особа мала чинний статус UKR (тимчасовий захист).
- на момент подання заяви на отримання посвідки на проживання вона все ще має статус UKR.
- статус UKR був безперервним протягом щонайменше 365 днів.

"Заяву на отримання трирічного дозволу потрібно подавати виключно онлайн через спеціальний сервіс, наданий головою управління у справах іноземців. Важливо розуміти, що не всі українці автоматично отримують дозвіл на три роки. Тільки ті, хто виконає всі зазначені умови, зможуть оформити посвідку на проживання на 3 роки, – каже адвокатка. – Окрім цього, легалізувати перебування можна і за загальними правилами, незалежно від статусу UKR, отримавши: візу та дозвіл на тимчасове перебування, дозвіл на постійне перебування, блакитну карту ЄС (Niebieska karta UE)".

### **Які пільги для українців будуть скасовані**

За словами Зоряни Зачепило, після 4 березня 2026 року та до 4 березня 2027 року в Польщі поступово набудуть чинності зміни, які продовжують тимчасовий захист для українців, але одночасно скасовують деякі спеціальні пільги. Зокрема, новий закон передбачає скасування окремого правового режиму, створеного виключно для громадян України, поступове згортання механізмів, закладених у спеціальному законі. Також закон запроваджує перехідні положення, щоб уникнути правового вакууму.

"Зміни стосуватимуться, зокрема, виплат сімейних допомог, роботи Фонду допомоги, правил ведення бізнесу, статусу студентів, продовження дії віз та інших документів, а також низки прав дітей, які навчаються у польських навчальних закладах, – каже Зоряна Зачепило. – Українці й надалі матимуть право на невідкладну медичну допомогу. Водночас доступ до інших медичних

послуг буде залежати від працевлаштування та сплати обов'язкових внесків до системи соціального страхування – так само як для інших іноземців. Аналогічні правила будуть застосовуватися і до програми 800+: щоб отримати виплати, батьки повинні бути офіційно працевлаштовані та виконувати загальні вимоги, передбачені польським законодавством. У Міністерстві наголошують, що збереження окремих пільг лише для українців могло б створити ризик нерівного ставлення до інших іноземців, які легально перебувають у Польщі".

Олександр Пестриков зазначає, що допомога українцям скорочувалась уже протягом останніх двох років.

"Вже давно немає доплат до житла або безумовної допомоги на дітей. Протягом 2023-2025 років серйозно була скорочена група осіб, яка має право жити у шелтерах. Від 5 березня 2026 року громадянам України буде гарантовано легальність перебування, право працювати без дозволів на працю, право бути ФОП (іноземці зазвичай такого права в Польщі не мають), – каже Пестриков. – Збережеться також невеликий перелік форм соціальної допомоги (грошової і негрошової), яку біженці можуть отримати в індивідуальному порядку".

**Чи зможуть претендувати на медичну допомогу українці, які не працюють**

Те, чого найбільше бояться українці, – втрата доступу до повноцінного медичного обслуговування. На нього можуть претендувати лише ті, хто працює і сплачує внески до ZUS. Однак насправді більшість працездатних українців є економічно активними – вони або працевлаштовані, або ведуть власний бізнес. Як зазначає Польський економічний інститут з посиланням на дані NBP (центральний банк Польщі), серед громадян України, які приїхали до Польщі до повномасштабної війни, рівень зайнятості 90%, а серед біженців – 75%. Це перевищує середній рівень економічної активності в Польщі (57% у третьому кварталі 2025 року). Тож насправді більшість українців сплачують внески до ZUS і можуть отримувати медичні та соціальні послуги на рівні з поляками.

"Обмежений доступ до медицини без внесків буде доступний для дітей до 18 років, жертв тортур і згвалтувань, мешканців спеціальних шелтерів для біженців, матерів під час пологів та у післяпологовому періоді, а також осіб, що постраждали внаслідок бойових дій, – каже Олександр Пестриков. – Якщо людина пенсійного віку або з інвалідністю не проживає у шелтері, то вона не буде мати права на медичну допомогу без страхування. Звісно, залишаються винятком ситуації критичні (безпосередня загроза життю) і лікування, що фінансується за окремими програмами (наприклад, терапія ВІЛ). Все це завжди було і залишається для всіх іноземців безкоштовним".

За його словами, буде звужене також коло осіб, що матимуть право жити у шелтерах. Тепер це лише особи з підтвердженою інвалідністю; пенсіонери, які не працюють, не отримують польську пенсію та не мають у Польщі повнолітніх нащадків, зобов'язаних до їх утримання; самотні матері з

дитиною/дітьми до 12 місяців; особи з української системи опіки та піклування над дітьми; особи після госпіталізації, що фінансувалася польською державою.

"Підсумовуючи: люди, що працюють у Польщі, фактично не помітять змін. Уся доступна їм допомога була вже скасована до цього, а доступ до медицини і виплати на дітей вони отримують на загальних засадах. Найбільше втратять самотні пенсіонери (без дорослих дітей в Польщі) та люди з інвалідністю. Якщо вони не живуть у шелтерах і не працюють, то всі медичні послуги, за винятком критичних, будуть для них платними", – каже Олександр Пестриков.

\*\*\*

**23.02.2026**

**Інтерфакс-Україна**

**<https://interfax.com.ua/news/press-release/1146489.html>**

***Верховний комісар ООН у справах біженців Бархам Саліх закликав до підтримки України після чотирьох років руйнувань та найхолоднішої зими***

Верховний комісар ООН у справах біженців Бархам Саліх закликав міжнародну спільноту до солідарності з Україною та збільшення допомоги українцям, які сподіваються на довгоочікуваний мир.

Верховний комісар Саліх відвідав Україну напередодні четвертої річниці від початку повномасштабного вторгнення в період посиленних обстрілів і найлютішої зими під час війни. Через численні російські удари по об'єктах енергетичної інфраструктури мільйони людей залишилися без світла й тепла під час суворих морозів, тоді як через ескалацію бойових дій уздовж лінії фронту люди й надалі змушені покидати власні домівки.

На завершення свого першого візиту до України Верховний комісар Саліх зазначив: «Я приїхав до України в ці темні часи, щоб продемонструвати солідарність із народом цієї країни, побачити, як саме УВКБ ООН долучається до впроваджуваних Урядом ініціатив, і підтвердити наше прагнення підтримувати Україну в цей важкий час і надалі». Він також додав: «Ніщо не може компенсувати втрати в цій війні, ті численні життя, яких не повернути, але ми можемо допомогти Україні та її народу відновити й відбудувати життя».

Упродовж кількаденного перебування в Києві й таких прифронтових містах, як Дніпро, Запоріжжя та Харків, очільник УВКБ ООН зустрівся з родинами, чий будинок були пошкоджені внаслідок влучання керованих авіабомб і ракет, а також із людьми, нещодавно евакуйованими з прифронтових громад. Верховний комісар мав змогу спостерігати, як УВКБ ООН надає екстрену підтримку після обстрілів; допомагає людям у транзитних центрах; надає юридичні консультації тим, хто втратив документи й потребує підтримки у відновленні власних прав і можливості отримати послуги, а також здійснює ремонти пошкоджених внаслідок воєнних дій

будинків для людей, які прагнуть залишитися в рідних домівках або повернутися до них.

«Я побачив, що руйнування мають надзвичайні масштаби, а також почув особисті історії людей про їхні втрати та випробування, від яких крається серце. Та попри все українці сповнені небаченої сміливості, співчуття та надії. Їхня сила має спонукати всіх нас до дії – ми повинні тут і зараз захищати життя, підтримувати їх у відбудові, що вже розпочалася, безупинно працювати над досягненням справедливого й тривалого миру», – зазначив Верховний комісар Саліх.

Очільник УВКБ ООН зустрівся з Президентом України Володимиром Зеленським, а також із Віцепрем'єр-міністром з відновлення України – Міністром розвитку громад та територій України Олексієм Кулебою, Міністром закордонних справ Андрієм Сибігою, Міністром соціальної політики, сім'ї та єдності України Денисом Улютіним, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Дмитром Лубінцем і з представниками обласних і місцевих органів влади.

Крім того, Верховний комісар зустрівся з фахівцями українських неурядових організацій, що входять до потужної мережі партнерів УВКБ ООН, членами й членкинями Рад ВПО, представниками громад, інших агенцій ООН і дипломатичного корпусу. Він наголосив на відданості УВКБ ООН зобов'язанню надавати життєво необхідну екстрену допомогу, а також долучатися до роботи з відновлення та втілювати сталі рішення на підтримку майже 3,7 мільйона внутрішньо переміщених людей.

З перших днів війни УВКБ ООН збільшило присутність та реагування як в Україні, так і в країнах, що гостинно приймають майже 5,9 мільйона біженців.

За останні чотири роки, втілюючи програми, що доповнюють ініціативи органів влади на всіх рівнях, УВКБ ООН і партнерські організації надали допомогу майже 10 мільйонам людей в Україні. Відповідно до викладених у «Плані гуманітарних потреб і реагування на 2026 рік» пріоритетів, у 2026 році Агентство ООН у справах біженців планує підтримати понад 2 мільйони людей, й потребуватиме для цього 470 мільйонів доларів США. УВКБ ООН дякує донорам за вже надані кошти.

\*\*\*

**24.02.2026**

**Інтерфакс-Україна**

**<https://interfax.com.ua/news/pharmacy/1146846.html>**

**Мобільні клініки MSF фіксують значне збільшення кількості вимушених переселенців та потреб у меддопомозі для ВПО**

Мобільні клініки міжнародної гуманітарної організації "Лікарі без кордонів" (Medici senza frontiere, MSF) фіксують значне збільшення кількості

вимушених переселенців, які вимушені тікати зі своїх домівок, а також зростання потреб у медичній допомозі внутрішньо переміщеним особам.

Як повідомили агентству "Інтерфакс-Україна" у MSF, кількість консультацій, наданих мобільними медичними клініками організації, у 2025 році зростає більш ніж удвічі порівняно з 2024 роком — до 9500 з 4327.

В організації зазначили, що "масштаби руйнувань в Україні є величезними і лише зростають з моменту повномасштабного вторгнення російських військ у 2022 році". Зокрема, через небезпеку MSF була змушена покинути сім лікарень і понад 40 місць, де працювали мобільні клініки.

"Характер бойових дій на лінії фронту, що включає в себе використання артилерії, дронів та ракет, означає, що ніщо і ніхто не залишається у безпеці, коли вона наближається до певного населеного пункту", – зазначили в організації.

В MSF зазначають, що для багатьох людей, які живуть поблизу лінії фронту, рішення покинути дім займає багато часу і є надзвичайно складним, незважаючи на велику небезпеку, яку становить наближення лінії фронту.

"Маючи обмежені фінансові можливості та мало альтернатив, люди похилого віку та ті, хто страждає на хронічні захворювання, часто залишаються у своїх домівках доти, доки тривалі бомбардування та руйнування інфраструктури й основних служб, зокрема медичних, не залишають їм іншого вибору, окрім як тікати", – пояснили у MSF.

В MSF наголосили, що "багато лікарень, аптек, шкіл та магазинів були зруйновані або закриті".

"Цілі громади стали непридатними для проживання. Щодня через війну кількість переміщених осіб зростає, а гуманітарні потреби стають все більш багатогарними та триваліми. MSF продовжують надавати медичну та психологічну допомогу по всій території України: підтримують лікарні поблизу лінії фронту, організовують роботу швидких для поранених під час війни пацієнтів, а також приїжджають мобільними клініками в притулки та громади, що приймають переміщених осіб, а також у місцях, де люди намагаються залишитися попри руйнування інфраструктури та наближення лінії фронту", - розповідають в "Лікарі без кордонів".

\*\*\*

**23.02.2026**

**Радіо Свобода**

**<https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukrajina-bizhenci-kompensaciji-rada-evropy/33686213.html>**

**Українські біженці відтепер зможуть подавати заяви на компенсацію завданої Росією шкоди – Рада Європи**

Українські біженці, які були змушені залишити країну через повномасштабне вторгнення Росії, відтепер зможуть подавати заяви на

компенсацію за завдану Росією шкоду. Про це йдеться у заяві генерального секретаря Ради Європи Алена Берсе.

За його словами, з 23 лютого відкрита нова категорія заяв у Реєстрі збитків, який раніше створили для фіксації втрат, спричинених агресією Росії проти України.

Ідеться про компенсацію шкоди, завданої внаслідок вимушеного переміщення, зокрема втрату житла, майна та інші збитки, пов'язані з агресією. У Раді Європи наголошують, що відповідальність і компенсація є ключовими елементами справедливого та тривалого миру.

Реєстр збитків уже зафіксував понад 110 тисяч заяв, однак це лише частина втрат, яких зазнали громадяни України з початку повномасштабної війни. Очікується, що відкриття нової категорії дозволить значно розширити коло постраждалих, які зможуть документально зафіксувати свої вимоги щодо відшкодування.

Реєстр збитків створили під егідою Ради Європи 17 травня 2023 року. 16 грудня 2025 року відбудеться запуск Компенсаційної комісії, яка оцінює подані заяви до Реєстру збитків і визначає розмір компенсацій. Якими коштами наповнюватимуть фонд для виплати компенсацій українцям, вирішуватиметься згодом. Раніше верховна представниця ЄС із закордонних справ Кая Каллас заявляла, що основою такого фонду можуть стати заморожені російські активи та нафтові доходи РФ.

\*\*\*

**26.02.2026**

**Радіо Свобода**

**<https://www.radiosvoboda.org/a/news-norvehiya-zminy-zakhyst-ukrayinski-choloviky/33688853.html>**

***У Норвегії заявили про наміри обмежити надання захисту для українських чоловіків 18-60 років***

У Норвегії заявили про наміри обмежити надання захисту для українських чоловіків віком від 18 до 60 років.

Як повідомила міністр юстиції Астрі Аас-Хансен, імміграція до Норвегії має бути контрольованою, сталою та справедливою.

«З осені 2025 року Норвегія, як і кілька інших європейських країн, спостерігає зростання кількості молодих українських чоловіків, які прибувають до країни. Норвегія вже прийняла найбільшу кількість українців у Північному регіоні. Щоб гарантувати, що ми не отримаємо непропорційно велику частку, потрібні жорсткіші заходи», – сказала вона.

Уряд планує незабаром обговорити пропозицію, яка передбачає, що українські чоловіки віком від 18 до 60 років, за певними винятками, більше не матимуть права на тимчасовий колективний захист у Норвегії – це означає, що вони більше не отримуватимуть тимчасові дозволи на проживання на основі

групової оцінки, але вони можуть подати заяву на отримання притулку за звичайними правилами.

«Норвегія не повинна приймати більше людей, ніж ми можемо інтегрувати. Розселення біженців – це добровільне завдання муніципалітетів. Норвезькі муніципалітети доклали величезних зусиль за останні роки та розселили майже 100 000 переміщених українців. Кілька муніципалітетів повідомляють про тиск на місцеві служби та нестачу житла», – сказала міністр праці та інклюзії Керсті Стенсенг.

Обмеження застосовуватимуться лише до нових заявників і не вплинуть на тих, хто вже має тимчасовий колективний захист у Норвегії. Також вони не поширюватимуться на чоловіків, які документально звільнені від військової служби або явно не здатні її проходити, або до осіб, евакуйованих за схемою медичної евакуації. Винятки також пропонуються для чоловіків, які несуть повну відповідальність за супровід дітей або за дітей у Норвегії.

Зазначається, що норвезький уряд планує схвалити відповідні законодавчі зміни до Великодня, з набуттям чинності невдовзі після цього.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Радіо Свобода**

**<https://www.radiosvoboda.org/a/svoboda-live-ukrayinski-choloviky-evropa-mobilizatsiya-18-22-bizhentsi/33689937.html>**

***Українські чоловіки у Європі: просять забрати назад?***

В уряді Норвегії повідомили, що країна готується посилити правила перебування українських чоловіків у віці від 18 до 60 років. Проте певні винятки все одно будуть.

Тим часом уже пів року працює дозвіл українським чоловікам у віці з 18 до 22 років виїжджати за кордон.

За підрахунками організації «Центр економічної стратегії» за перші три місяці роботи дозволу з України виїхали понад 100 тисяч чоловіків.

Розмови про обмеження виїзду чоловіків з України лунали також з Німеччини.

Дозвіл на виїзд чоловіків віком 18-22 років відчутно вплинув на міграційні показники минулого року, однак не призвів до суттєвого зростання загальної кількості біженців. Про це в ефірі Радіо Свобода повідомила старша дослідниця «Центру економічної стратегії» Ірина Іпполітова. За її словами, торік чоловіки 18-22 років становили близько третини всіх чистих виїздів за кордон, але загалом – менш як 2% від усіх біженців.

«Поїхав кожен сьомий із цієї вікової категорії (чоловіки 18-22 років – ред.). Тобто це і не так багато, але серед цих чистих виїздів людей за кордон за минулий рік вони склали третину. Це рішення відчутно вплинуло на кількість біженців, які поїхали саме минулого року. Але, з іншого боку, не можна сказати, що саме ця категорія людей склала якусь відчутну частину

наших біженців загалом. Тому що загалом у нас через війну поїхало приблизно понад 5,5 мільйонів людей. І ці 100 тисяч чоловіків віком 18-22 роки – це менше 2% від загальної кількості біженців. Тобто, звісно, у нас така демографічна ситуація, що краще було б, щоб люди не їхали. Але в загальній кількості біженців це насправді не така велика частка», – зазначила Іпполітова.

Наразі основну частину українських мігрантів становлять жінки, каже дослідниця. За її словами, дорослі жінки (віком від 18 років) складають 40% усіх біженців. Діти до 18 років – 31%. Чоловіки старші за 18 років становлять 29% від загальної кількості громадян, які виїхали за кордон через війну.

З початком широкомасштабної збройної агресії РФ проти України та запровадженням в країні воєнного стану і загальної мобілізації було встановлено обмеження для військовозобов'язаних та призовників чоловічої статі віком від 18 до 60 років у праві на виїзд за кордон.

Наприкінці серпня 2025 року український уряд оновив порядок перетину державного кордону, повідомила прем'єрка Юлія Свириденко. З того часу чоловіки віком від 18 до 22 років можуть безперешкодно перетинати державний кордон під час воєнного стану.

«Це рішення стосується також громадян, які з різних причин опинились за кордоном. Ми хочемо, щоб українці максимально зберігали зв'язки з Україною», – написала Свириденко у телеграмі.

\*\*\*

**25.02.2026**

**LIGA.net**

**<https://finance.liga.net/ua/ekonomika/novosti/vidizd-ukraintsiv-stav-odnym-iz-ryzykiv-dlia-ekonomiky-polshchi>**

***Від'їзд українців став одним із ризиків для економіки Польщі***

Українські біженці почали відігравати настільки велику роль в економіці Польщі, що їхнє повернення на батьківщину матиме значний негативний вплив на неї, повідомив у вівторок Польський економічний інститут.

За даними звіту Deloitte, підготовленого на замовлення УВКБ ООН, у 2024 році українці сприяли зростанню польського ВВП на 2,7%, що еквівалентно 98,7 млрд злотих. До 2030 року їхня частка у формуванні ВВП Польщі, за прогнозами, зросте до 3,2%.

"Ринок краще, ніж очікувалося, пристосувався до напливу біженців, а також що їхня продуктивність праці зросла сильніше, ніж передбачалося. Біженці сприяють економічному зростанню як працівники та підприємці через збільшення пропозиції праці, а також як споживачі, підвищуючи попит на польському ринку", – йдеться в дослідженні PwC.

За даними інституту, 40% дорослих мігрантів з високою або дуже високою ймовірністю залишаться в Польщі навіть після завершення війни, але більша частина біженців не має чітко визначених планів щодо майбутнього.

"З точки зору ринку праці це означає, що за менш сприятливого сценарію польський ринок праці може втратити навіть понад 0,5 мільйона працюючих іммігрантів з України", – зазначено в документі.

У цій групі переважно більшість становлять чоловіки, які працюють переважно в будівництві, промисловості й транспорті; а також молоді жінки, які зайняті насамперед у сфері послуг, торгівлі, охороні здоров'я, освіті та перекладах.

\*\*\*

**23.02.2026**

**Ukraine Pulse**

**<https://www.ukrainepuls.com/yes-ne-zarahuye-roky-tymchasovogo-zahystu-dlya-postijnogo-prozhyvannya/>**

**ЄС не зарахує роки тимчасового захисту для постійного проживання**

Спецпосланниця Євросоюзу з питань українців Ілва Йоганссон в інтерв'ю Радіо Свобода пояснила, що роки перебування українців в ЄС під тимчасовим захистом автоматично не зараховуються для отримання загальноєвропейського дозволу на довгострокове проживання. Це означає: навіть після п'яти років у Євросоюзі статус постійного резидента не гарантований.

**Чому роки не зараховуються**

У більшості країн ЄС п'ять років легального проживання відкривають шлях до постійного або довгострокового статусу. Однак тимчасовий захист, запроваджений для українців після 24 лютого 2022 року, є окремим правовим інструментом — і він не інтегрований у загальноєвропейські правила довгострокового проживання.

Спроби змінити ситуацію на рівні ЄС були, але переговори зайшли в глухий кут.

«Мое занепокоєння полягає в тому, що деякі країни надто повільно аналізують, що саме потрібно змінити в національному законодавстві, щоб українці, які працюють і інтегруються в суспільство, могли залишитися на більш стабільній правовій основі», — заявила Йоганссон в інтерв'ю.

**Що відбувається зараз**

За відсутності єдиного рішення на рівні ЄС країни рухаються власними шляхами. «Ми бачимо, як країни-члени використовують чинне національне законодавство, а деякі розробляють нове — наприклад, Польща нещодавно оголосила про комплексне рішення для переведення 900 тисяч українців на польські дозволи на проживання. Цей процес відбувається майже в усіх країнах ЄС», — зазначила Йоганссон.

Щодо зарплатних вимог посланниця додала: «Інколи поріг заробітної плати для тих, хто щойно прибув до ЄС, вищий. Але для тих, хто вже прожив тут чотири-п'ять років під тимчасовим захистом, слід розглянути можливість його зниження».

\*\*\*

**25.02.2026**

***Polskie Radio S.A.***

***<https://surl.li/ifaep>***

***Українські біженці можуть легально перебувати у Польщі до березня 2027 року***

Якими є зміни польського законодавства щодо воєнних мігрантів з України, що відомо про карту СУКР та яким буде доступ до ринку праці? На ці запитання у програмі «Я у Польщі» відповідала експертка з легалізації, співзасновниця фонду «Дім там, де Ти» Віра Медведева.

Яким є зміни польського законодавства щодо воєнних мігрантів з України, що відомо про карту СУКР та яким буде доступ до ринку праці? На ці запитання у програмі «Я у Польщі» відповідала експертка з легалізації, співзасновниця фонду «Дім там, де Ти» Віра Медведева.

Експертка з легалізації, співзасновниця фонду «Дім там, де Ти» Віра Медведева. Світлана М्याлик

Нещодавно Президент Польщі Кароль Навроцький підписав закон про припинення дії спецзакону щодо допомоги громадянам України. Закон передбачає поступове згортання рішень, які випливають із закону «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави». Найважливіші положення закону будуть перенесені до Закону про надання захисту іноземним громадянам. А з 5 березня 2026 року до 4 березня 2027 року буде діяти перехідний період. За словами експертки з легалізації, співзасновниці фонду «Дім там, де Ти» Віри Медведевої, перехідний період дається для того, щоб всі визначились з легалізацією на майбутнє. «Зараз триває вигасання всіх додаткових ухвал, які були створені на користь українських біженців, мігрантів. І категорія українських воєнних мігрантів поступово переводиться в загальну категорію мігрантів, які перебувають у Польщі. До березня 2027 року йде поступове вигасання усіх пільг. І тенденція йде до того, що категорія воєнних мігрантів переходить у категорію мігрантів», — розповіла експертка.

24.02.2026

*inPoland.net.pl*

*<https://inpoland.net.pl/novosti/glawnoe/z-5-bereznya-dlya-ukra%dl%97nciv-u-polshhi-budut-zmini-u-nadanni-medichnikh-poslug/>*

*3 5 березня для українців у Польщі будуть зміни у наданні медичних послуг*

35 березня 2026 року для українців, які прибули до Польщі після початку повномасштабного вторгнення, будуть зміни у наданні медичних послуг. Безкоштовна медицина буде доступна лише для певних груп біженців.

Для більшості українців зі статусом UKR медичні послуги будуть доступні лише за умови сплати внесків на медичне страхування.

Право на безкоштовні медичні послуги без додаткових умов матимуть такі категорії громадян України:

- повнолітні громадяни України, які постраждали від катувань або зґвалтування,
- діти та підлітки,
- вагітні жінки,
- жінки після пологів,
- особи з довідкою про проживання в колективному закладі розміщення.

Однак низку безкоштовних медичних послуг для українців буде скасовано, зокрема лікування безпліддя та видалення катаракти. У Національному фонді охорони здоров'я (NFZ) наголосили, що доступ до повного спектру послуг вимагає наявності певної форми медичного страхування, обов'язкового чи добровільного.

Після початку повномасштабної війни в Україні Польща ухвалила так званий спецзакон, положення якого, серед іншого, надавали українським біженцям право на легальне проживання та медичну допомогу без медичного страхування в Польщі. Широкий доступ був частково обмежений в останні місяці.

30 вересня 2025 року повнолітні українці без медичного страхування в Польщі втратили право на відшкодування витрат на ліки та стоматологічне лікування, серед іншого. Однак, незважаючи на відсутність страховки, вони все ще могли отримувати доступ до первинної медичної допомоги, спеціалізованої амбулаторної допомоги та стаціонарного лікування. Це зміниться з 5 березня.

\*\*\*

**26.02.2026**

***inPoland.net.pl***

***<https://inpoland.net.pl/novosti/ukra%20d1%97nci-prinesli-polshhi-u-8-raziv-bilshe-nizh-vona-vitratila-na-dopomogu/>***

***Українці принесли Польщі у 8 разів більше, ніж вона витратила на допомогу***

З 2022 року українці, які мешкають і працюють у Польщі, згенерували для економіки країни близько 328,6 млрд злотих додаткового ВВП. Це майже у вісім разів перевищує витрати польського бюджету на підтримку українців та допомогу Україні, які склали 40,3 млрд злотих.

У 2024 році внесок українців у ВВП становив 2,7%, що еквівалентно майже 99 млрд злотих додаткового економічного випуску. При цьому рівень працевлаштування українців у працездатному віці досяг 69%, а податкові надходження та соціальні внески становили близько 18–19 млрд злотих на рік. Крім того, українці зареєстрували понад 70 тисяч підприємств, створивши нові робочі місця та підтримавши внутрішній попит, що додатково зміцнює економіку Польщі.

Аналіз показав, що популярний міф про «тягар біженців» не відповідає дійсності: присутність українців не призвела до зростання безробіття серед поляків і навіть стимулювала зростання продуктивності та зарплат у регіонах з високою концентрацією українських працівників.

Експерти прогнозують, що до 2030 року внесок українців у польський ВВП може стабілізуватися на рівні близько 3,2% річного ВВП.

\*\*\*

**27.02.2026**

***inPoland.net.pl***

***<https://inpoland.net.pl/novosti/ukra%20d1%97nci-u-polshhi-pracyuyut-chastishe-nizh-polyaki/>***

***Українці у Польщі працюють частіше, ніж поляки***

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський зазначив, що рівень професійної зайнятості серед іммігрантів з України перевищує аналогічні показники серед поляків. За його словами, з 2022 року українці відкрили в Польщі понад 120 тисяч компаній, що свідчить про високий рівень підприємницької активності серед українських біженців.

Сікорський підкреслив, що українські підприємства значно покращують торговельні зв'язки між Польщею та Україною. З огляду на зростаючий обсяг взаємної торгівлі, він впевнений, що роль цих компаній у майбутньому стане ще важливішою, особливо в мирний час.

Глава польського МЗС також звернув увагу на те, що створення таких підприємств не має на меті лише фінансову вигоду для власників. Українські

підприємці вносять важливий внесок у суспільство та економіку Польщі, сприяючи розвитку малого та середнього бізнесу, а також стимулюючи внутрішнє споживання та інвестиції.

Підкреслюючи важливість цієї тенденції, Сікорський додав, що українці демонструють високу трудову активність, яка може стати основою для подальшого економічного зростання Польщі. Тому необхідно забезпечити підтримку таким підприємцям, аби вони могли повною мірою реалізувати свій потенціал в польському ринку.

\*\*\*

**24.02.2026**

***Radio Prague International***

***<https://ukraina.radio.cz/ukrayinci-pidrizayut-cheham-zarplaty-ni-vony-oplachuyut-usih-cheskyh-bezrobitnyh-8878651>***

***Українці підрізають чехам зарплати? Ні, вони оплачують усіх чеських безробітних***

Фахівці і представники галузей економіки спростовують позиції спікера Палати депутатів, для якого «в Празі вже як у Києві».

Із трьох головних пунктів, які просуває в межах нинішньої урядової коаліції партія SPD, два спрямовані проти українців чи України, каже лідер партії і голова Палати депутатів Томіо Окамура. Він домагається, зокрема, значного посилення вимог до умов тимчасового захисту для біженців із України і припинення чеської військової допомоги Україні. Але аргументи, до яких він вдавався днями в подкасті „Rozstřel“ інтернет-видання iDnes.cz, не витримують критики.

Політик, зокрема, не згоден із заявою нинішнього міністра праці, представника коаліційної партії ANO Алеша Юхелки, що чеський ринок праці не обійдеться без українських працівників. Окамура стверджував, ніби чотири роки тому, перед приходом хвилі біженців із України, чеський ринок праці не мав ніяких проблем, а тепер, мовляв, прихід українців принаймні в деяких галузях «підрізає зарплати чеських громадян».

**«Українці муситимуть повернутися додому, бо громадяни скаржаться»**

«Ми тепер готуємо закон — я ініціював його в раді коаліції, це все узгоджено, — що ми зробимо принципово суворішими умови тимчасового захисту для українців — це директива ЄС, ми не можемо його просто скасувати. Тому я кажу, що найкраще буде закінчити війну — тим би тимчасовий захист автоматично закінчився, і українці мусили б повернутися додому або стандартним чином попросити про дозвіл на довгострокове перебування. І водночас ми готуємо принципове посунування закону про перебування іноземців», — заявив Окамура.

І, вочевидь цитуючи думку своїх виборців, продовжив: «Громадяни занепокоєні... Багато громадян мені пише, що почувається в торговельних

центрах чи в інших частинах Праги вже як в Україні, що вони чують тільки російську чи українську мову. Люди масово скаржаться — а це вже межа. Чеський громадянин повинен би мати в Чехії відчуття дому».

Окамура також нагадав, що на засіданні уряду міністри, висунені його партією, голосували проти нового кола надання спеціальних дозволів на довгострокове перебування для українців із тимчасовим захистом — «але їх переголосували», бо SPD має трьох міністрів із 16, а інші дві коаліційні партії підтримали ці дозволи.

Про це голосування на засіданні уряду, який не прислухався до міністрів від SPD і продовжив програму спеціальних дозволів на тих самих умовах, що й минулого року, згадав і директор Організації допомоги біженцям Мартін Розумек. І звернув увагу, що ті умови надмірно суворі, так що їх змогла виконати лише невелика частка прохачів.

### **Біженці як «благословення для чеського суспільства»**

«І я думаю, що це шкода, бо суспільство і економіка, охорона здоров'я і соціальні служби дуже їх потребують», — каже Розумек про українських біженців. «Присутність українських біженців я сприймаю як благословення для нашого суспільства. Бо з демографічного погляду в нас трагедія», — наголосив він в інтерв'ю інтернет-виданню Чеського радіо iRozhlas.cz.

За його словами, одна з найбільших проблем — мінімальний розмір річного заробітку, необхідний для можливості претендувати на новий дозвіл, що становить 440 тисяч крон на заявника і ще по 110 тисяч на кожную подальшу особу в домогосподарстві — так що мати, яка перебуває в Чехії з дитиною, повинна б заробляти принаймні по 64 тисячі крон щомісяця.

«Польща з цього огляду набагато прагматичніша й прогресивніша, а в ній демографічна ситуація так само жахлива, як і в нас. Але вони це усвідомлюють і намагаються, щоб люди, які вже є на польському ринку праці, наскільки можливо, залишилися там», — каже фахівець.

До того ж, звертає увагу Розумек, у Чехії, на відміну від низки сусідніх країн, українські біженці опинилися поза системою державної соціальної підтримки. Тим часом держава на них дуже добре заробляє. Тож, наголошує він, в майбутньому просто доведеться послабити вимоги до тих, хто хоче залишитися.

«Політичні прокламації можуть бути якими завгодно, але тиск бізнесу, закладів охорони здоров'я чи соціальних служб буде такий великий, що який би уряд не був, він муситиме піти назустріч», — вважає він.

### **Внески українців оплачують чеських безробітних**

Дотеперішня інтеграція українських біженців, каже Розумек, є історією великого успіху: величезна більшість людей у продуктивному віці працює, а допомоги просить лише близько 20 відсотків людей — старих, хворих чи психічно зруйнованих через війну.

«У нас є повно людей із інвалідністю чи хворих на рак, які не отримують ніякої допомоги на догляд за ними. Залучення їх до чеської системи соціальної підтримки допомогло б. Адже українські біженці приносять до бюджету

стільки, що з того можна оплатити всіх чеських безробітних та інвалідів. Я думаю, що ми б могли за ці гроші піклуватися і про ті тисячі старих і хворих українців», — наголошує Мартін Розумек.

На цьому ж наголошує і соціолог компанії PAQ Research Даніел Прокоп. «Підвищення чеського валового внутрішнього продукту, економічної продуктивності останніми трьома роками відбулося значною мірою завдяки тому, що сюди прийшли біженці, і якихсь 170 тисяч із них працює... Біженцям із України ми значною мірою завдячуємо своїм економічним зростанням... Ми не усвідомлюємо, що ті 170 тисяч робочих місць є величезною допомогою всій економіці», — наголошує він.

Ці тези підтверджують і представники різних галузей економіки, яких опитало агентство СТК.

### **На будівництво чехи в черзі не стоять**

Одна з найпомітніших таких галузей, де без українців було б важко, — будівництво. Там уже довгий час бракує працівників, хоч українці працювали на будівництві в Чехії й перед повномасштабною війною Росії проти України.

Нині, за даними Союзу підприємців у будівництві, в галузі працює близько 415 тисяч людей, і громадяни України складають близько 40 тисяч із них, працюючи на різних посадах — від простих робітників до кваліфікованих працівників. Тим часом, за оцінками союзу, через п'ять років нестача працівників у галузі може сягнути 75 тисяч осіб.

«Якби українці тут не працювали, ситуація була б значно складнішою. Треба відверто сказати, що чеські працівники не стоять у черзі на будівельні посади. Тож можливий відхід українських працівників мав би на галузь однозначно негативний вплив», — каже президент союзу Їржі Ноуза.

Схожим чином бачить ситуацію й голова Чеської палати авторизованих інженерів і техніків будівництва Роберт Шпалек. За його словами, без участі працівників із України в Чехії настала б велика проблема з нестачею людей. «Я думаю, що низка будівельних проєктів без українських працівників зупинилася б. Якби настав масовий загальний відхід техніків, ремісників, робітників і частково й проєктантів назад до України, деякі частини будівельної галузі важко впоралися б із цим», — наголосив він.

### **Українці інтегруються, і обійтися без них дедалі важче**

Але це стосується й інших галузей економіки — особливо тому, що за минулі роки українці, які вже інтегрувалися в Чехії, дісталися й до вищих посад. Кілька опитаних агентством аналітиків у галузі сільського господарства майже дослівно сказали одну й ту саму річ: для багатьох сільськогосподарських підприємств українці стали, по суті, незамінною робочою силою, і без них ці підприємства вже не можуть уявити своєї роботи. Тому представники сільського господарства закликають надати українським біженцям стабільність і перспективу перебування в Чехії.

У чеській системі охорони здоров'я українці, а радше українки, вже традиційно стали сприйматися на таких некваліфікованих посадах, як прибиральниці чи працівниці кухні. Але останнім часом дедалі зростає й число

біженців, які стали кваліфікованими медичними працівниками — а медиків Чехії бракує дедалі більше. Тим часом від лютого 2022 року в Чехії додалися 472 українські лікарі, 36 стоматологів, 639 медсестер і акушерок і 956 представників інших медичних спеціальностей — санітарів, доглядачок тощо.

\*\*\*

**24.02.2026**

**Radio Prague International**

**<https://ukraina.radio.cz/ukrayinci-y-dali-chasto-pracyuyut-ne-za-fahom-movnyu-baryer-dosi-pereshkoda-8878767>**

***Українці й далі часто працюють не за фахом. Мовний бар'єр — досі перешкода***

Юристи стають продавцями, медики працівниками на заводі. Люди, які втекли від війни до Чехії, й досі працюють нижче від рівня своєї первісної кваліфікації, свідчить дослідження Соціологічного інституту Академії наук Чехії.

У перебігу дослідження «Голос українців» соціологи опитали більш ніж тисячу осіб, із яких близько двох третин були жінки. 45 відсотків респондентів заявили, що на батьківщині вони працювали як фахівці — наприклад, як медики, юристи чи вчителі.

Але в Чехії на такому рівні їх працює близько 16 відсотків. Решта знайшла роботу в секторах послуг чи продажу. Або ж вони працюють узагалі на некваліфікованих ручних роботах, каже соціологиня Пауліна Табері.

«Коли подивитися на робітничі професії, такі, як обслуговування машин чи некваліфікована допоміжна робоча сила, то в Україні на таких позиціях працювали до десяти відсотків біженців. У Чехії таку роботу робить 45 відсотків із них», — каже фахівчиня.

Ці дані Академії наук стосуються ще 2024 року. Але, за словами Табері, за один рік ситуація не могла принципово змінитися. Тож вона виходить із припущення, що такі співвідношення дійсні й нині.

**Труднощі з нострифікацією...**

Ось, наприклад, ситуація з медиками. 2020 року, тобто ще до повномасштабного вторгнення Росії до України і приходу до Чехії хвилі біженців, у Чехії працювало 556 лікарів-українців і 170 стоматологів, яких у Чехії рахують окремо від «просто лікарів». Минулого року лікарів-українців було вже вдвічі більше, стоматологів на 70 більше.

Але для того, щоб українці могли працювати лікарями в Чехії, вони мусять здійснити нострифікацію свого диплома, тобто визнання досягненого рівня освіти. Це ж стосується й ветеринарів: єдиний у Чехії ветеринарний університет у Брні від початку повномасштабної війни надав українцям понад 50 нострифікацій.

**...і з мовою, а ще зі стереотипами**

Серед найбільших бар'єрів для біженців і далі значною мірою є мовний. Проблема, за словами Табері, посилюється тим, що коли хтось починає

працювати на нижчій і погано оплачуваній посаді, то вже важко стає знайти час на вдосконалення в мові чи в іншій галузі.

Проблемою є й стереотипи, на які звертає увагу, наприклад, Ільнара Дудаш із Української ініціативи Південної Моравії. За її словами, чехи сприймають українців перш за все як робітників чи прибиральниць. І тому деякі фірми звертаються до її українського центру з пропозиціями тільки некваліфікованої праці.

«Я була б дуже рада, якби люди усвідомили, що принаймні ті, хто прибуває останнім часом, — це переважно люди з кількома вищими освітами. І те, що вони не вміють висловитися чеською, не означає, що вони мають низький інтелект», — наголошує Дудаш.

А тим часом сама Українська ініціатива Південної Моравії в Брні постійно влаштовує курси чеської для біженців. Зацікавленість у них дуже велика. Вісім груп більш ніж для ста охочих, які працюють нині, заповнилися за три дні.

\*\*\*

**24.02.2026**

***Radio Prague International***

***<https://ukraina.radio.cz/chehiya-hoche-zmin-u-tymchasovomu-zahysti-dlya-ukrayinciv-na-rivni-yevropeyskogo-8878971>***

***Чехія хоче змін у тимчасовому захисті для українців на рівні Європейського союзу***

Про можливість обмежити надання тимчасового захисту втікачам із України говорив міністр внутрішніх справ Чехії Лубомір Метнар із німецьким колегою Александром Добріндтом у Берліні.

Тема біженців із тимчасовим захистом була однією з головних у перебігу цих переговорів, повідомило Міністерство внутрішніх справ Чехії. За цим повідомленням, Чехія й далі зазнає високого напливу нових прибульців із України — приблизно по шість тисяч осіб щомісяця.

«Тому ми інформували німецьку сторону, що, на нашу думку, необхідно відкрити дебати про зміни в подальшому регулюванні тимчасового захисту. За словами Лубоміра Метнара, Чехія вважає, що треба зважити обмеження його обсягу, наприклад, із погляду географічного походження чи інших критеріїв. Із цього огляду міністр внутрішніх справ наголосив на необхідності координації з іншими державами», — мовиться в повідомленні чеського МВС.

Також під час переговорів ішлося про питання міграції, а саме про необхідність ефективних кроків проти нелегальної міграції, включно з політикою повернення тих, кому відмовлять у притулку, і про необхідність суворішого законодавства про надання притулку.

Після переговорів Метнар не став спілкуватися з чеськими журналістами, які перебували в Берліні.

На цей час на рівні Євросоюзу вже вирішено, що статус тимчасового захисту для втікачів із України, який був розрахований максимально на три роки, але нині продовжується вже на п'ятий рік, буде остаточно завершено в березні 2027 року. Після цього українці, що перебувають у країнах ЄС із тимчасовим захистом, мають або повернутися до України, або перейти на інші статуси перебування.

Але в нинішній урядовій коаліції в Чехії, яку складають партії ANO, SPD і „Motoristé sobě“ (Метнар представляє в уряді партію ANO), лунають голоси про необхідність щонайшвидше позбутися якнайбільшої кількості українців чи принаймні ускладнити їм можливість для подальшого перебування в Чехії.

Такої позиції дотримується, зокрема, партія SPD, лідер якої Томіо Окамура заявляв, що ініціював законодавчі зміни про «принципово суворіші» умови для тимчасового захисту українців і загалом для перебування іноземців у Чехії.

Міністри-висуванці цієї партії голосували на засіданні уряду проти продовження програми надання спеціальних дозволів на довгострокове перебування для нинішніх біженців із тимчасовим захистом. Попри це, програма була продовжена ще на нинішній рік — але на тих самих суворих умовах, у першу чергу фінансових, що були й минулого року. Тоді більш ніж із 80 тисяч біженців, які зголосилися до неї, змогли виконати ці умови лише близько 16 тисяч.

Тим часом, за останніми наразі наявними даними статистики Міністерства праці, зібраними ще за влади попереднього уряду, станом за третій квартал 2025 року, перебування українських біженців у Чехії дуже вигідне для країни: вони внесли до чеського бюджету більш ніж удвічі більше коштів, ніж було на них витрачено.

При цьому тодішній голова міністерства звертав увагу: при розрахунках було зроблено все, щоб не завищувати надходження від біженців — наприклад, сплачений біженцями податок на додану вартість оцінювали за видатками на споживання найбідніших 20 відсотків чеських домогосподарств.

Та в нинішньому уряді продовжують не вірити в ці дані. Прем'єр-міністр і голова партії ANO Андрей Бабіш називав їх «вигаданими цифрами» і обіцяв оприлюднити власну, «чисту» статистику.

Попередніми роками Мінпраці публікувало статистичні дані за четвертий квартал попереднього року і весь попередній рік наприкінці лютого. На цей час нові дані ще не оприлюднені.

23.02.2026

*Deutsche Welle*

<https://www.dw.com/uk/forum-u-berlini-merc-pro-varvarstvo-rosii/a-76097251>

### **Форум у Берліні: Мерц про "варварство" Росії**

Напередодні четвертої річниці повномасштабної війни Росії проти України в Берліні відбулася конференція Café Kyiv. На ній виступив канцлер Мерц, а на одній із дискусій обговорили майбутнє українських біженців.

"Україна має перемогти". Цю фразу сьогодні нечасто почуєш від провідних німецьких політиків. На форумі Café Kyiv, який відбувся у понеділок, 23 лютого, в Берліні, вона пролунала з вуст Аннегрет Крамп-Карренбауер (Annegret Kramp-Karrenbauer), голови Фонду імені Конрада Аденауера та попередниці чинного канцлера Фрідріха Мерца (Friedrich Merz) на посаді лідера партії Християнсько-демократичний союз (ХДС).

### **Мерц про "варварство" Росії**

Сам Мерц, виступаючи на відкритті, багато говорив про жертви чотирьох років російської агресії, про те, як українці виживають у будинках без світла та тепла після обстрілів армії РФ. Він говорив про підтримку України та згадав українського атлета Владислава Гераскевича, якого дискваліфікували на нещодавніх зимових Олімпійських іграх через шолом із зображенням спортсменів, котрі загинули на війні.

Резонанс викликали слова Мерца про Росію. Канцлер сказав, що в Німеччині "часто існує дуже амбівалентне ставлення до цієї країни", і триває воно вже 200 років. Глава уряду процитував французького історика XIX століття, який писав, що в Росії можна побачити "найглибше варварство поряд із найвищою цивілізацією". Слово "варварство" Мерц повторив кілька разів і закликав не мати ілюзій щодо сучасної Росії.

Дехто в українській аудиторії здивувався таким порівнянням. "Висока цивілізація? Ми відчуваємо її щодня", - сказала в розмові з DW дівчина з Харкова.

Інші співрозмовники зауважили, що за чотири роки Німеччина пройшла справжню еволюцію й стала головним партнером України у військовій підтримці.

### **Продовження статусу українських біженців у ЄС під питанням**

Ідея проведення конференції Café Kyiv виникла після масштабного вторгнення Росії в Україну і спершу була "жестом", як сказав посол України в Німеччині Олексій Макеєв. Тепер це найбільший німецько-український форум із десятками дискусій, на який щороку в берлінському кінотеатрі Colosseum збираються сотні учасників - активістів, політиків, експертів.

Одна з дискусій, на якій побував кореспондент DW, була присвячена майбутньому українських біженців, перші з яких почали прибувати до Євросоюзу в ці дні чотири роки тому. Тоді ЄС вирішив надати всім однаковий

статус - тимчасовий захист на підставі 24-го параграфу, з правом на соціальну підтримку та на працю. Цей статус кілька разів продовжували. Наразі він діє до березня 2027 року, але, схоже, подальше продовження під питанням. Керівництво ЄС рекомендує країнам вирішувати це на національному рівні.

Як це відбуватиметься? Питань поки що більше, ніж відповідей. Загалом у ЄС проживає понад чотири мільйони біженців з України, приблизно чверть з них - у Німеччині. Поки триває війна, нікого не закликатимуть повертатися додому. За різними оцінками, від 50 до 60 відсотків планують залишитися навіть після можливого перемир'я, але чи матимуть вони таку можливість?

Деякі країни, наприклад Чехія та Австрія, почали видавати українцям п'ятирічні дозволи на проживання. Серед головних умов - наявність праці.

### **Німеччина радить українцям змінювати статус**

Німеччина поки що не планує запроваджувати нового статусу для українців, дав зрозуміти на конференції в Берліні Ганс-Ульріх Бенра (Hans-Ulrich Benra), керівник групи з питань України у Федеральному міністерстві внутрішніх справ. За його словами, після березня 2027 року, найімовірніше, буде перехідний період, але як довго він триватиме і на яких умовах - він у розмові з DW уточнити не зміг.

У Німеччині існують різні дозволи на проживання, і Берлін закликає українців самостійно змінювати свій статус - причому робити це вже зараз, не відкладаючи. Адже наплив заяв в останній момент до відомств у справах іноземців, які й так працюють на межі можливостей, може сповільнити опрацювання документів. Отримати право на проживання можуть, наприклад, кваліфіковані фахівці, якщо вони працюють та знають німецьку мову. Ганс-Ульріх Бенра закликав українців шукати працю. Він зауважив, що нині працевлаштовані 38 відсотків біженців.

Виглядає на те, що тим, хто працює у низькооплачуваному секторі або взагалі не працює, залишитися в Німеччині після війни буде значно складніше. Саме вони, ймовірно, стануть першими, хто може повернутися в Україну після завершення війни. Наразі Київ прагне підтримувати зв'язок із біженцями та розробляє заходи допомоги тим, хто повертається, розповіла в Берліні Ілона Гавронська, заступниця міністра соціальної політики України. За її словами, Київ, серед іншого, спирається на досвід роботи з внутрішніми переселенцями, яких, за її словами, близько трьох мільйонів. Але, як наголосила Гавронська, важливим аспектом для українців, які захочуть повернутися додому, буде "справедливий мир".

### **Статус українських біженців та вступ України до ЄС**

Дискусія щодо статусу українців, імовірно, змінюватиметься в процесі підготовки України до вступу в Євросоюз. Це може створити для них додаткові можливості, адже в ЄС існує право на вільне пересування робочої сили.

Але як швидко Україна зможе вступити до ЄС? На форумі в Берліні зазначали, що для цього, найімовірніше, знадобиться реформа самої організації. Канцлер Мерц сказав, що Німеччина підтримує Україну, але

згадав і про необхідність реформ у самій країні, а також порушив тему корупції. Це прозвучало як підтвердження його тези про те, що у 2027 році - а саме цю дату озвучував президент України Володимир Зеленський у контексті мирних переговорів - вступ навряд чи відбудеться.

\*\*\*

**23.02.2026**

**24 Канал**

**[https://24tv.ua/zakordon24/ukrayinski-bizhentsi-chehiyi-skilki-groshey-prinesli-bizhentsi\\_n3015203](https://24tv.ua/zakordon24/ukrayinski-bizhentsi-chehiyi-skilki-groshey-prinesli-bizhentsi_n3015203)**

***Не тягар, а прибуток: українці принесли бюджету ЄС удвічі більше, ніж отримали допомоги***

У той час як у багатьох державах ЄС тривають дискусії щодо вартості підтримки біженців, у Чехія оприлюднили несподівані цифри: надходження до бюджету від українців із тимчасовим захистом вже другий рік поспіль перевищують витрати на їхню підтримку.

За підсумками перших трьох кварталів минулого року доходи держави від українських громадян виявилися у два рази більшими, ніж суми виплаченої допомоги. Про це повідомляє чеське видання *České noviny* з посиланням на дані Міністерства праці та соціальних справ.

**Скільки Чехія витратила та скільки заробила?**

Минулого року Чехія виплатила українським біженцям гуманітарну допомогу на суму 8,8 мільярда крон. Водночас за перші три квартали року доходи від податків і зборів, сплачених українцями, склали 23,2 мільярда крон, тоді як витрати за цей період становили 11,5 мільярда крон.

Фактично бюджет отримав прибуток у розмірі 11,7 мільярда крон. Загалом за чотири роки з моменту початку повномасштабної війни Чехія надала українцям допомоги на суму близько 32,4 мільярда крон.

**Скільки українців живе в Чехії?**

За даними Міністерства внутрішніх справ Чехії, які цитує Visit Ukraine, станом на середину лютого в країні перебувало 399 500 українців із тимчасовим захистом. Серед них:

- 89 100 дітей;
- 18 100 осіб віком понад 65 років;
- 163 800 жінок працездатного віку;
- 128 500 чоловіків працездатного віку.

Водночас кількість українців, які отримують грошову допомогу, поступово зменшується.

**Що відомо про допомогу українцям у Чехії?**

У грудні минулого року гуманітарні виплати отримували 44 200 сімей біженців. Для порівняння:

- поза минулого року – 46 200 сімей,
- два роки тому – 53 200 сімей.

Попри зменшення кількості отримувачів, загальна сума витрат зросла через зміну формату допомоги. Після завершення гуманітарного розміщення до виплат почали включати компенсації на оплату житла.

Минулого року витрати становили:

- 8,82 мільярда крон,
- роком раніше – 7,93 мільярда крон,
- у 2023 році – 6,96 мільярда крон.

### **Що відомо про роботу українців?**

Особи з тимчасовим захистом у Чехії мають вільний доступ до ринку праці. У січні цього року 297 700 українців працювали без окремого дозволу, ще частина мала робочі карти. Для порівняння:

- у січні минулого року працювали 237 000 українців,
- позаминулого – 208 700,
- у 2023 році – 184 400.

За урядовими оцінками, у країні нині працює близько 210 000 біженців. Міністр праці Алеш Юхелка заявив, що без українців не обійтися в таких сферах, як:

- будівництво,
- охорона здоров'я,
- соціальні послуги.

\*\*\*

**24.02.2026**

**24 Канал**

**[https://24tv.ua/zakordon24/ukrayintsyam-slovachchini-prodovzhila-timchasoviy-zahist-do-04032027\\_n3015853](https://24tv.ua/zakordon24/ukrayintsyam-slovachchini-prodovzhila-timchasoviy-zahist-do-04032027_n3015853)**

***Словаччина зробила важливий крок для українців: що змінюється вже зараз***

Словаччина офіційно продовжила тимчасовий захист для громадян України до 4 березня 2027 року. Таке рішення ухвалили відповідно до постанови Ради Європейського Союзу.

Про це повідомило Міністерство внутрішніх справ Словаччини. Таким чином, держава синхронізувала своє законодавство із загальноєвропейським рішенням щодо підтримки українців, які були змушені залишити батьківщину через війну.

### **Що це означає для українців у Словаччині?**

Для більшості осіб продовження відбудеться автоматично, без необхідності повторного подання документів. Новий термін дії статусу застосовується до українців, які вже мають тимчасовий захист у Словаччині.

У МВС рекомендують перевірити актуальний статус через офіційний портал відомства, щоб переконатися, що дані оновлені коректно. Після первинної реєстрації або підтвердження захисту людина отримує паперовий документ формату А4. Він:

- підтверджує законне перебування в країні;
- діє максимум 90 днів;
- використовується до виготовлення пластикової картки на проживання.

Якщо під час первинної подачі документів заяву на виготовлення картки не було подано (наприклад, через відсутність адреси), це можна зробити пізніше через онлайн-систему запису МВС.

### **Які права зберігає тимчасовий захист?**

Продовження статусу означає, що українці й надалі мають:

- право на законне проживання в Словаччині;
- доступ до державної системи охорони здоров'я;
- можливість працювати без отримання окремого дозволу;
- право на освіту для дітей і дорослих.

Таким чином, українські біженці можуть продовжувати працювати, навчатися та користуватися соціальними гарантіями без ризику втрати легального статусу.

### **Чому це важливо?**

Рішення гарантує правову стабільність для сотень тисяч українців у ЄС. Продовження до 2027 року дозволяє людям планувати роботу, навчання та проживання на довший період без невизначеності щодо свого статусу. Подальші зміни або нові продовження залежатимуть від рішень європейських інституцій та національної влади Словаччини.

\*\*\*

**24.02.2026**

**24 Канал**

[https://24tv.ua/economy/robota-polshhi-chehiyi-nimechchini-dlya-ukrayintsiv-de-pratsyuue\\_n3015988](https://24tv.ua/economy/robota-polshhi-chehiyi-nimechchini-dlya-ukrayintsiv-de-pratsyuue_n3015988)

### ***Польща, Чехія чи Німеччина: де зараз працює найбільше українців***

За роки активної міграції українці набули помітного впливу на економіки країн, де оселилися найбільше. За кордоном мігранти та біженці з України наповнюють місцеві бюджети й беруться за роботу в галузях, де зазвичай раніше бракувало працівників.

### **У яких країнах ЄС перебуває найбільше українців?**

Українці в Європейському Союзі інтегрувалися до місцевого економічного життя й роблять внесок у розбудову добробуту країн, які їх прийняли. Про це в коментарі 24 Каналу розповів експерт з ринку праці Василь Воскобойник.

Ще до повномасштабної війни Європейський Союз був популярним напрямком для української трудової міграції. Як відомо з даних Eurostat, дозволи на проживання в Європейському Союзі станом на кінець 2021 року мали 1,57 мільйона громадян України, серед яких 1,2 мільйона – на термін щонайменше 12 місяців.

З 2022 року міграція посилилася з огляду на безпекові міркування, тож 5 – 7 мільйонів українців виїхали через війну. Здебільшого – до Польщі, Чехії та Німеччини. Нині на ринку праці цих країн українці закривають кадрові потреби в різних галузях.

Ми опинилися в унікальній ситуації, коли за українців за кордоном конкурують між собою Україна, Польща, Чехія та Німеччина. З одного боку, це викликає приємне здивування, а з іншого – розуміння, що перед нашою країною постає дуже суттєвий виклик. Бо коли закінчиться війна й почнеться відбудова, я впевнений, сюди заходять гроші, технології, завозитимуть обладнання, постане питання: хто це все освоїть.

Нині в Польщі проживають близько 1,5 мільйона українців, у Німеччині – 1 мільйон 150 тисяч, а в Чехії – близько 600 тисяч громадян України. Частина біженців та мігрантів попередніх років працює на економіці цих країн:

- у Польщі – близько 900 тисяч українців;
- у Чехії – 390 тисяч українців;
- у Німеччині – 295 тисяч українців.

За наведеними експертом Василем Воскобойником даними, внесок громадян України в економіку цих країн у 2024 році був наступним:

- Польща – 2,7% ВВП;
- Чехія – 2,2 – 2,3% ВВП;
- Німеччина – 0,6 – 0,7% ВВП.

Де українці найчастіше працюють?

У Польщі українці працевлаштувалися в сегменти економіки, де роками бракувало робочих рук. Як розповів експерт Василь Воскобойник, у промисловості й переробці зайняті 22 – 25% мігрантів з України, у сфері транспорту й логістики – 12%. У готельно-ресторанному бізнесі працюють 14% українців, а на будівництві – 13%.

У Німеччині кількість залучених до ринку праці порівняно менша, ніж у Польщі. Це пов'язано з потребою знання мови для роботи, орієнтацією на соціальні виплати та значною кількістю серед біженців жінок з дітьми та старшими родичами, які потребують догляду. Попри це близько чверті прибулих до Німеччини українців працюють і прагнуть покращувати своє становище як фахівців.

«Українці обирають для себе роботу у сфері догляду за літніми людьми, адже 22% населення країни перебуває у віці від 65+. Також це логістика, промисловість. Намагаються заходити в медицину, але це дуже важко. Це пов'язано з тим, що потрібно знати німецьку мову на рівні С1 плюс професійну. Ще потрібно нострифікувати свої дипломи, аби підтвердити знання, здати іспити, якийсь час працювати на трохи нижчому рівні, аніж в Україні», – говорить Василь Воскобойник.

У медицині Німеччини є постійний попит на фахівців, додає експерт. І хоч долати труднощі з входом у сферу готові не всі, частина українських медиків це робить.

Як зауважує експерт, за українських працівників готова конкурувати Чехія, адже її економіка потребує робочої сили.

"Оскільки в Чехії розвинуте автомобілебудування, зрозуміло, там українці працюють. А загалом, як і в Польщі, – це будівництво, логістика, сфера послуг. Знову ж таки, заходять зокрема і в галузь охорони здоров'я. Але потрібно розуміти, що Чехія – відносно невелика країна з 11-мільйонним населенням й одним із найнижчих рівнів безробіття, близько 3%. Про що це говорить? Це фактично говорить про нестачу робочих рук у цій країні", – каже Василь Воскобойник.

Завдяки українській міграції європейські країни отримують змогу також зменшувати тиск на свої пенсійні фонди, які втрачають надходження через старіння й скорочення чисельності працездатного населення.

### **Як українці допомагають утримувати європейських пенсіонерів?**

- Більшість мігрантів до Польщі та Чехії є людьми працездатного віку, тож ці країни не витрачають коштів на їхнє пенсійне забезпечення.
- Офіційно працевлаштовані українці платять пенсії європейцям, адже збільшують надходження до місцевих пенсійних фондів. Завдяки цьому країни можуть підтримувати своїх громадян-пенсіонерів.

\*\*\*

**26.02.2026**

**24 Канал**

**[https://24tv.ua/zakordon24/pritulok-velikiy-britaniyi-chomu-vidmovili-ukrayinskiy-rodini\\_n3017276](https://24tv.ua/zakordon24/pritulok-velikiy-britaniyi-chomu-vidmovili-ukrayinskiy-rodini_n3017276)**

***Дитині порадили навушники, щоб не чути бомби: українцям відмовили у притулку у Великій Британії***

З 2022 року тисячі українців вимушено переїхали до Великої Британії – втім, дані Міністерства внутрішніх справ країни показують, що з того часу все менше заявників отримують схвалення на надання притулку.

Міністерство внутрішніх справ Великої Британії не лише відмовило українській родині у наданні притулку, але й порадило доньці використовувати навушники з шумопоглинанням, аби запобігти панічним атакам від вибухів, пише Sky News.

### **Чому українській родині відмовили у наданні притулку?**

З 2022 року за спеціальними візовими схемами близько 265 000 українців прийняли у Великій Британії після вторгнення Росії, пише Посольство України у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії.

Завдяки програмі "Homes for Ukraine" резиденти мали можливість спонсорувати громадян України та членів їхніх родин для переїзду до Великої Британії – і цю програму вже двічі продовжували. При цьому останнє продовження надало можливість українцям залишатися у країні до вересня 2028 року.

Втім, останнім часом все більше заяв від українців, що просять про притулок, відхиляють, натомість Міністерство внутрішніх справ країни радить переїхати до "безпечних районів" на заході України, або ж до столиці – попри те, що там існує дуже високий ризик ракетних атак та атак безпілотників.

Одній родині з донькою-підлітком, що страждає від панічних атак після переїзду з Києва на початку війни сказали, що родина може просто переміститися в межах України, а доньці порадили використовувати навушники з шумопоглинанням.

«Відколи їй сказали повернутися до України та просто носити навушники з шумопоглинанням, у неї знову почалися панічні атаки», – поділилася мати дівчини.

\*\*\*

**24.02.2026**

**Європейська правда**

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/02/24/7231855/>

**Біженки з України стикаються з високим рівнем насильства в ЄС – звіт**

Жінки, які втекли від розв'язаної РФ війни в Україні, стикаються з високим рівнем фізичного, сексуального та психологічного насильства в країнах Європейського Союзу.

Про це йдеться у звіті Агентства ЄС з основних прав (FRA), повідомляє "Європейська правда".

У звіті йдеться, що з 2022 року ЄС надав захисний статус 2,5 мільйона жінок і дівчат.

10% жінок, опитаних FRA, були допитані російськими військами. З них 51% зазнали фізичного приниження, а 29% – сексуального приниження.

25% жінок з України зазнали фізичного або сексуального насильства з початку російської війни. 54% зазнали фізичних або словесних нападів в ЄС, коли публічно розмовляли українською мовою.

Ще 51% жінок зазнали сексуальних домагань з початку війни, а 23% – сексуальних домагань в Інтернеті. Дуже мало жінок повідомили про такі випадки, або організаціям, що підтримують людей з України (3%), або службам підтримки жертв (3%).

24% жінок стикалися з потенційно експлуататорськими пропозиціями щодо транспорту, житла або роботи. Серед працюючих жінок 36% працювали без контракту, а 24% отримували занижену заробітну плату або взагалі не отримували її.

10% респонденток не почувалися в безпеці у своєму житлі, 79% мали труднощі з проживанням, а 27% не мали доступу до послуг з охорони психічного здоров'я для подолання травми війни, незважаючи на свої права на роботу, житло та соціальну підтримку.

Лише 13% повідомили поліції про найсерйозніші випадки насильства в ЄС.

У FRA наголошують, що держави-члени ЄС повинні заохочувати жертв повідомляти про злочини та надавати їм можливість повідомляти про інциденти, в тому числі через третіх осіб. Це стосується також міжнародних злочинів, скоєних за межами ЄС.

У звіті містяться рекомендації щодо того, що держави-члени ЄС повинні робити для жертв збройного конфлікту.

Звіт базується на інтерв'ю з 1223 жінками, які втекли з України після початку російської агресії проти України 24 лютого 2022 року. Інтерв'ю проводилися з березня по червень 2024 року в Чехії, Німеччині та Польщі.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Європейська правда**

**<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/02/27/7232127/>**

***У столиці Литви представили "українську карту" для проїзду містом***

З 1 вересня 2026 року безкоштовний громадський транспорт у литовському Вільнюсі для українських біженців буде доступний лише за наявності персоналізованої "української карти".

Про це пише LRT, передає "Європейська правда".

Карту почнуть видавати з 1 березня 2026 року. Перехідний період триватиме до 31 серпня 2026 року, протягом якого безкоштовний проїзд можна буде отримати незалежно від наявності картки.

З 1 вересня картка буде обов'язковою для безкоштовного проїзду. Ціна картки становить 1,50 євро.

"Ми розуміємо, що в умовах війни найбільші потреби людей – безпека та інтеграція в повсякденне життя. Це наш спосіб допомогти та забезпечити, щоб пересування по Вільнюсу було легким і доступним для всіх", – зазначила директорка JUDU (МП "Послуги сполучення") Лорета Левуліте-Шташкевічене.

\*\*\*

**01.03.2026**

**Європейська правда**

**<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/03/1/7232241/>**

***Опитування: більшість чехів вважають, що українці успішно інтегруються***

Більшість населення Чеської Республіки вважає, що українські біженці успішно інтегрувалися в чеське суспільство.

Про це свідчать результати опитування, проведеного агентством Kantar CZ для Чеського телебачення, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Ceske Noviny.

69% опитаних вважають, що українці добре інтегруються, що відповідає результатам квітня 2023 року. З іншого боку, 24% людей вважають, що українські біженці не інтегруються, що на один процентний пункт більше, ніж майже три роки тому.

На думку 54% респондентів, Чеська Республіка повинна продовжувати надавати військову допомогу Україні. Це на 7 пунктів більше, ніж у жовтні 2023 року, але також на 7 пунктів менше, ніж у березні 2022 року, відразу після початку війни.

На початку 2022 року найбільшою проблемою для чеських жителів було те, що після прибуття українських біженців чехам може бути складно знайти роботу. У березні 2022 року так вважали 43% опитаних. Однак цього року таких людей стало менше – 35%.

Згідно з опитуванням, 35% респондентів наразі мають позитивний досвід спілкування з українцями, що на 5 пунктів більше, ніж у жовтні 2023 року. Кількість людей, які оцінюють своє ставлення до українців як нейтральне, також зросла з 26% у 2023 році до 30% у січні цього року. Частка людей з негативним досвідом за цей період не змінилася і становить приблизно п'яту частину населення.

За словами аналітика Kantar Павла Раноча, чоловіки, представники молодших поколінь та люди з вищою освітою частіше мають позитивний досвід спілкування з українцями. З загальної кількості людей, які мають позитивний досвід спілкування з українськими біженцями, 60 відсотків є виборцями опозиційних партій. Натомість виборці партій, що перебувають при владі, тобто ANO, SPD і "Автомобілісти", становлять 20 відсотків, тобто втричі менше.

Опитування було частиною соціологічного дослідження Чеського телебачення під назвою Trendy Česka. Воно було проведено агентством Kantar CZ, і його співробітники проводили інтерв'ю переважно в другій половині січня цього року. У ньому взяли участь 1200 респондентів.

\*\*\*

**25.02.2026**

**РБК-Україна**

**[https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayintsiv-chekayut-vsyudi-de-evroni-pidtrimka-1772015653.html](https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayintsiv-chekayut-vsyudi-de-v-evroni-pidtrimka-bizhenziv-zaraz-naymensha)**

***Українців чекають не всюди: де в Європі підтримка біженців зараз найменша***

Хоча більшість європейців продовжують підтримувати українців, у деяких країнах ставлення до біженців суттєво змінилось (а умови перебування стали суворішими).

Про це йдеться у матеріалі РБК-Україна "П'ятий рік на валізах. Чи досі раді бачити українських біженців в Європі й чого чекати далі".

### **Як змінюється підтримка українців за кордоном**

Постдокторантка Київської школи економіки Дарія Михайлишина у коментарі РБК-Україна розповіла, що в цілому українці за кордоном повинні сьогодні доводити, що намагаються знайти роботу, вчать мову, а їхні діти - відвідують місцеві школи.

Тобто йдеться про інтеграцію в життя приймаючої країни.

"Також деякі країни роблять умови для нових біженців жорсткішими, аніж для старих. Особливо, якщо вони уже жили в інших країнах, або виїхали з "безпечніших" регіонів України", - поділилась спеціаліст.

Вона пояснила, що "частково ці люди сприймаються, як економічні мігранти (які шукають країну з більш комфортним рівнем життя), а не біженці, які тікають від війни".

При цьому загальний "тренд" у країнах Європейського Союзу зараз - зменшення розмірів соціальних виплат для українців та жорсткіші умови для їх отримання.

### **Які країни підтримують прийом біженців найменше**

Михайлишина повідомила, що загалом підтримка біженців в Європі знизилася, але не обвалилася.

"За даними Євробарометра (весна 2025), 80% європейців все ще підтримують прийом біженців з України. Разом із тим, підтримка різниться від країни до країни", - пояснила вона.

Українців чекають не всюди: де в Європі підтримка біженців зараз найменша в яких країнах Європи українці найчастіше отримують тимчасовий захист (інфографіка РБК-Україна)

Так, найнижча підтримка прийому біженців з України нині:

- у Чехії - 53%;
- у Болгарії - 69%;
- у Румунії - 71%;
- в Угорщині - 73%;
- у Польщі - 74%.

Тим часом найвища підтримка наших громадян у таких країнах:

- Португалія - 91%;
- Іспанія - 93%;
- Данія - 94%;
- Фінляндія - 97%;
- Швеція - 97%.

25.02.2026

**РБК-Україна**

<https://www.rbc.ua/rus/news/zagroza-deportatsiyi-ssha-tisyachi-ukrayintsiv-1772016999.html>

**Загроза депортації. У США тисячі українців опинилися в невизначеному статусі**

З початком повномасштабної війни сотні тисяч українців виїхали до США за гуманітарними програмами. Але на початку 2025-го частина з них опинилася у стані правової невизначеності й навіть під ризиком депортації.

Про це йдеться у матеріалі РБК-Україна "П'ятий рік на валізах. Чи досі раді бачити українських біженців в Європі й чого чекати далі".

Загроза депортації. У США тисячі українців опинилися в невизначеному статусі В яких країнах українських біженців найбільше (інфографіка РБК-Україна)

**Що сталося після зміни адміністрації в США**

За президентства Байдена у США діяла програма Uniting for Ukraine (U4U) – гуманітарний пароль, який дозволив близько 240 тисячам українців легально потрапити до країни. Крім того, понад 101 тисяча отримала статус Temporary Protected Status (TPS), продовжений до жовтня 2026 року.

Однак, після повернення до Білого дому Дональда Трампа у січні 2025 року політика кардинально змінилася, зазначає в розмові з РБК-Україна постдокторантка Київської школи економіки Дарія Михайлишина.

"З приходом Трампа у січні 2025 року програма U4U була зупинена для нових заявників. Обробка продовжень гуманітарного паролю була заморожена між лютим і червнем 2025 року, а ті, хто прибув після 16 серпня 2023 року, втратили право на TPS", – каже вона.

За словами Михайлишиної, Близько 260 000 українців у США зараз перебувають у правовому лімбі (повній правовій невизначеності – ред.), у багатьох із них дозволи на роботу та навчання заморожені, а загроза депортації реальна.

Мова йде про людей, які легально в'їхали до США, не порушували міграційного законодавства, однак через цю зміну опинилися без чітко визначеного юридичного статусу в країні.

**Ризики депортації реальні, – експерт**

Окрему увагу Дарія звертає на діяльність ICE (Immigration and Customs Enforcement) – імміграційну поліцію.

"За Трампа вона стала інструментом масових депортацій. Такі депортації загрожують і українцям. Нещодавно, наприклад, було затримано українця, який не порушував міграційного законодавства", – наголошує Михайлишина.

Таким чином, за оцінками експерта, сотні тисяч українців перебувають у стані невизначеності: без впевненості у продовженні дозволів на роботу чи навчання, та з реальною загрозою примусової депортації.

\*\*\*

**26.02.2026**

**РБК-Україна**

**<https://www.rbc.ua/rus/news/energokriza-b-e-ekonomitsi-chomu-promislovist-1772101175.html>**

**Доля 6 млн біженців залежить від відновлення української промисловості, - Reuters**

Українська економіка входить у п'ятий рік повномасштабної війни в умовах глибокої енергетичної кризи та скорочення виробництва. Водночас збереження промислового потенціалу є критично важливим не лише для наповнення бюджету під час війни, а й для повернення біженців та працевлаштування військових після її завершення.

Про це пише РБК-Україна з посиланням на публікацію Reuters.

**Втрати бізнесу через енергокризу**

За даними агенції, масовані удари по енергетичній інфраструктурі змусили підприємства скорочувати обсяги виробництва та працювати в умовах аварійних відключень електроенергії.

Керівники компаній різних галузей, від металургії до виробників будматеріалів і харчової продукції, повідомляють про зростання витрат і збої в роботі.

Так, гендиректор групи "Ковальська" Сергій Пилипенко заявив, що відсутність стабільного енергопостачання іноді скорочує обсяги виробництва до 50%. За оцінками економістів, у січні-лютому дефіцит електроенергії перевищував 30% потреби, що безпосередньо впливає на ділову активність.

Схожа ситуація в металургії: Олександр Мироненко, операційний директор "Метінвесту" - гірничо-металургійної групи з річним оборотом близько 7 млрд доларів, - підкреслив, що тривалі знеструмлення унеможливають перезапуск виробництва після кожного нового удару.

Попри плани щодо зростання у поточному році, компанія не змогла досягти цих показників уже в перші два місяці, адже удари зачіпають не лише генеруючі потужності, а й транспортну інфраструктуру, що відображається на всіх виробниках в Україні.

**Повернення біженців і робота для військових**

"Економіка України скоротилася майже на третину в перший рік війни і досі залишається значно меншою, ніж до вторгнення. Близько 6 млн українців виїхали за кордон, ще понад 3 млн стали внутрішньо переміщеними особами", - вказує Reuters.

Експерти наголошують: промисловість є основою не лише для фінансування оборонних витрат і виробництва озброєння, а й для створення робочих місць у мирний період.

Саме економічні можливості стануть визначальним фактором для повернення громадян з-за кордону та інтеграції військових після демобілізації.

Через енергетичну кризу Нацбанк уже знизив прогноз економічного зростання на цей рік до 1,8%, а незалежні аналітики оцінюють його ще стриманіше - на рівні 0,8-1% . За оцінками уряду, лише у січні бюджет недоотримав близько 12 млрд грн через проблеми з енергопостачанням.

На цьому тлі питання підтримки промисловості та відновлення енергетичної інфраструктури стає стратегічним.

Збереження виробничого потенціалу розглядається як передумова для прискореного економічного відновлення після завершення бойових дій та стабілізації соціально-економічної ситуації в країні, резюмує агенція.

\*\*\*

**26.02.2026**

**Укрінформ**

**<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4095713-centr-ednosti-u-berlini-vidkriut-u-kvitni.html>**

***Центр єдності для українців у Берліні відкриють у квітні***

Про це заявила в коментарі Укрінформу заступниця міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України з питань європейської інтеграції Ілона Гавронська під час свого робочого візиту до Німеччини.

"Зараз у нас є приміщення для відкриття Центру єдності в Берліні. Ми плануємо у квітні там уже мінімальну активність, щоб люди могли прийти й отримати консультацію щодо перебування в Німеччині, щодо потенційного повернення в Україну", - сказала Гавронська.

За її словами, протягом найближчих пів року планується розширення діяльності центру у Берліні, зокрема проведення заходів за участю представників українських громад.

Вона також повідомила, що перемовини про відкриття Центру єдності ведуться наразі з Нідерландами та Польщею.

Як пояснила заступниця міністра, такі центри створюються спільно з урядами країн-партнерів. За її словами, держави-партнери зацікавлені у тому, щоб у Центрах єдності була представлена достовірна й зрозуміла інформація про тимчасовий захист, правила перебування в країні для українців тощо. Наша держава зацікавлена через них "поширювати достовірну інформацію про те, яка зараз ситуація в Україні, та представляти українські громади, які можуть виступати партнерами для повернення людей".

"Ми зараз саме працюємо над тим, щоб підібрати пул таких громад, які готові презентувати себе, бути на зв'язку з потенційними жителями своєї громади, які повертатимуться з-за кордону. Також ми хочемо, щоб у Центрах

єдності була громадянська освіта – про те, як можна бути залученим у життя України, як працюють державні органи, органи місцевого самоврядування, як впливати на політику держави, навіть якщо ти за кордоном, а тим більше – якщо повертаєшся в Україну, як зробити так, щоб твій голос був почутий", - сказала Гавронська.

Заступниця міністра пояснила, що такі центри входитимуть до Мережі єдності, частиною якої будуть також вже існуючі осередки – ініціативи українців за кордоном. Вона підкреслила, що йдеться про співпрацю з громадськими організаціями, які поділяють ключові цінності Мережі.

"Таким чином ми будемо домовлятися з існуючими організаціями: вони можуть використовувати бренд Мережі єдності і ставати її осередками. Натомість ми очікуємо, що вони відповідатимуть цінностям мережі. Тобто для них територіальна цілісність і суверенітет України – неподільні й важливі. Нам важливо, щоб серед цих організацій не було таких, що видають себе за українські, а насправді такими не є. І так само ми плануємо знаходити способи зробити так, щоб організаціям було цікаво бути частиною цієї мережі: давати їм тренінги, підвищувати їхні спроможності тощо. Таких осередків єдності буде більшість у мережі", - додала Гавронська.

Окремо заступниця міністра наголосила на важливості забезпечення гідного ставлення до українців за кордоном у контексті майбутнього завершення режиму тимчасового захисту в ЄС.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Укрінформ**

**<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4096298-ukrainski-coloviki-prizovnogo-viku-maut-taki-z-prava-na-timcasovij-zahist-ak-i-zinki-ta-diti-evrokomisia.html>**

***Українські чоловіки призовного віку мають такі ж права на тимчасовий захист, як і жінки та діти - Єврокомісія***

Питання про повернення українських чоловіків призовного віку, які перебувають під тимчасовим захистом, наразі не стоїть на порядку денному ЄС, і цього року не очікується жодних змін до відповідного положення.

Про це заявив речник Європейської комісії Маркус Ламмерт на брифінгу в Брюсселі в п'ятницю, повідомляє кореспондент Укрінформу.

На запитання люксембурзького кореспондента, чи тривають на рівні ЄС дебати щодо можливості скасування тимчасового захисту для українських чоловіків призовного віку, зокрема в контексті відповідного заклику, оприлюдненого нещодавно люксембурзькими чиновниками, речник відповів: «Мені невідомо про дебати в Люксембурзі. Можу сказати, що тимчасовий захист – це те, що ми вирішили на рівні ЄС та на рівні держав-членів до 2027 року».

Він пояснив, що з цієї причини до березня 2027 року відповідні правила залишатимуться чинними.

Як повідомляла газета Luxembourg Times, міністерка оборони країни Юріко Бакес висловила кваліфіковану підтримку міністру внутрішніх справ Леону Глодену, який заявив, що українські чоловіки в Люксембурзі, придатні до військової служби, повинні повернутися додому.

«Спочатку було багато жінок і дітей», – сказала Бакес. «В останні тижні та місяці ми бачили, що приїжджає також більше чоловіків. І я думаю, що це фактично є певною проблемою, якщо, з одного боку, ми надаємо військову підтримку, щоб українці могли захистити себе, і водночас до нас приїжджають молоді чоловіки», – додала міністерка оборони.

## Регіональні

24.02.2026

SD.UA

<https://sd.ua/news/37004>

### ***На Івано-Франківщині впровадять пілотний проєкт щодо забезпечення соціального житлом ВПО***

Івано-Франківська область братиме участь у впровадженні пілотного проєкту щодо забезпечення соціальним житлом внутрішньо переміщених людей.

Про це повідомляє Івано-Франківська обласна державна адміністрація.

Заступниця голови обласної державної адміністрації Людмила Сірко зустрілася з представниками міжнародної організації «Habitat for Humanity» та громадської організації «Metalab». Під час зустрічі обговорювали організаційні можливості впровадження нового пілотного проєкту з оцінки та відбору вільних об'єктів нерухомості для інвестування в доступне та стале житло для внутрішньо переміщених людей.

На Івано-Франківщині впроваджуватиметься проєкт за підтримки міжнародної організації «Habitat for Humanity» і Міністерства розвитку громад та територій України. Він реалізовуватиметься у трьох областях України - Івано-Франківській, Київській, Полтавській та поєднуватиме необхідну законодавчу основу з практичною реалізацією. Наголошували на визначенні можливостей використання вільних будівель під житло, формуванні основ для інвестування в доступне та стале житло для тих українців, які лишилися без домівок через війну та важливості оцінки об'єктів державної та комунальної власності.

«Робота у напрямі допомоги внутрішньо переміщеним людям ведеться щоденно. Кожна сім'я, яка залишила своє рідне місце, потребує підтримки і ми прагнемо зробити все можливе, щоби їм допомогти. Тому важливо впроваджувати подібні ініціативи щодо підтримки ВПО, - а це інвестування в облаштування соціального житла для них», – сказала Людмила Сірко.

Окрему увагу приділили узгодженій спільній партнерській роботі щодо формування бази даних з координатами для відбору відповідних об'єктів для облаштування соціального житла в області. Також йшлося про інвестиційні пропозиції задля практичних рішень щодо переобладнання будівель у житло.

В Івано-Франківській області проживають близько 110 тисяч внутрішньо переміщених людей, з них 4300 людей з інвалідністю, 17460 - пенсійного віку та понад 28 тисяч дітей до 18 років. Облаштовано 50 місць тимчасового проживання ВПО. У трьох громадах наявний житловий фонд для тимчасового проживання ВПО, який налічує 23 приміщення. І додатково 8 квартир готується до здачі в експлуатацію.

\*\*\*

**26.02.2026**

**ОстроВ**

**<https://www.ostro.org/news/u-lvovi-74-pereselentsyam-pogodyly-vydachu-zhytlovyh-vaucheriv-u-rozmiri-dvoh-miljoniv-i549357>**

***У Львові 74 переселенцям погодили видачу житлових ваучерів у розмірі двох мільйонів***

"У Львові комісія з розгляду питань надання допомоги для вирішення житлового питання внутрішньо переміщених осіб розглянула ще 86 заяв. За результатами засідання 74 людям погодили надання допомоги, а 12 — відмовили через недостовірні дані", - йдеться у повідомленні міської ради 26 лютого.

Відповідне рішення затвердив виконавчий комітет Львівської міської ради. Як повідомили в міському управлінні соціального захисту, загалом комісія вже опрацювала 223 заяви. Із них 189 заявників отримали позитивне рішення, а 33 — відмову.

Крім того, найближчим часом на розгляд підготували ще 73 заяви.

Від 1 грудня до 25 лютого через портал Дія подано 768 заяв на отримання такої допомоги.

«Для людей, які були змушені залишити свої домівки через війну, житлове питання є одним із найболючіших. Наше завдання — забезпечити прозорий і справедливий механізм допомоги, щоб підтримати тих, хто цього справді потребує, та допомогти їм розпочати новий етап життя», - каже керівниця міського управління соціального захисту Тетяна Колесник.

Йдеться про надання житлового ваучера на суму до 2 млн грн. Допомогу можуть отримати внутрішньо переміщені особи, зокрема учасники бойових дій та люди з інвалідністю внаслідок війни. Ваучер можна використати для придбання житла чи земельної ділянки, сплати першого внеску або погашення платежів за іпотечним кредитом.

\*\*\*

**24.02.2026**

**Суспільне Полтава**

**<https://suspilne.media/poltava/1247554-na-poltavsini-e-selo-de-prozivaeponad-600-vpo/>**

***На Полтавщині є село, де проживає майже 600 ВПО***

На Полтавщині село Світлогірське стало прихистком для майже 600 переселенців. На початку повномасштабного вторгнення до населеного пункту приїхала понад тисяча ВПО, потім частина поїхала до міст, розповіла Суспільному староста округу Наталія Жук. Люди оселилися в пустих хатах, дехто орендує, а є й такі, що вже придбали оселі та планують лишитись тут назавжди.

Зараз у Світлогірському проживає майже 600 людей, які вимушено переїхали через повномасштабну війну, розповіла діловодка старостинського округу Аліна Скляр, 50 із них діти. На початку вторгнення було удвічі більше, проте деякі поїхали в міста.

"Перші переселенці в нас були із Харківського напрямку. Здебільшого це були Харків та село Уди, дуже велика кількість, понад 1000 людей ми прийняли 2022 року. Переважно зараз у нас люди з Гірника Донецької області, Мирнограда та Покровська. Також є кілька родин із Луганської області. З Херсона є з десяток, потім зараз почали приїжджати люди, які з Дніпропетровської області, їм надали статус також із грудня 2025 року", — повідомила діловодка Світлогірського старостинського округу Аліна Скляр.

Люди оселилися в пустих хатах, розповіла староста, дехто орендує, є й такі, що планують лишитися у Світлогірському назавжди.

"Є й такі ВПО, які в нас купили будинки, відремонтували, зробили «палаци» красиві, глянути — в нас у селі таких навіть не було раніше", — розповіла староста Світлогірського старостинського округу Наталія Жук.

\*\*\*

**27.02.2026**

**Суспільне Кропивницький**

**<https://suspilne.media/kropyvnytskiy/1251306-u-kropivnickij-gromadi-za-42-miljona-evro-rekonstruuut-budivlu-pid-zitlo-dla-pereselenciv/>**

***У Кропивницькій громаді за 4,2 мільйона євро реконструюють будівлю під житло для переселенців Ексклюзивно***

Під час реконструкції п'ятиповерхової цегляної будівлі колишнього гуртожитку у селищі Нове Кропивницької громади облаштують 105 квартир, автономну електростанцію та укриття. Це один з об'єктів у Кіровоградській області, визначений для створення житла для переселенців. Вартість реконструкції – 4,2 мільйона євро, 534 тисячі з яких, на умовах співфінансування, заклали в бюджеті громади, решта суми – гроші фонду

Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля. Суспільне дізнавалось, коли розпочнуть реконструкцію, хто там житиме та скільки переселенців у регіоні потребують житла.

### **Про проєкт реконструкції та терміни його реалізації**

Начальник міського управління капітального будівництва Сергій Білокінь розповів Суспільному, що гуртожиток побудували наприкінці 1970-х років для працівників заводу. Нині будівля перебуває в аварійному стані.

Будівля, сказав, перебуває у комунальній власності. За проєктом реконструкції, там облаштують житло для переселенців з Бахмутської громади Донецької області.

"Кропивницька міська рада уклала грантову угоду з Північною екологічною фінансовою корпорацією "NEFCO" для реалізації проєкту реконструкції будівлі з метою забезпечення житлом переселенців з Бахмутської територіальної громади. Запланували 105 смарт-квартир, деє на 200 мешканців".

Для співфінансування реконструкції будівлі, за умовами інвестора, в бюджеті Кропивницької громади заклали 25 мільйонів гривень, сказав Сергій Білокінь. Також у проєкт мають внести зміни.

"Це вимоги Північної екологічної фінансової корпорації щодо енергозбереження, забезпечення альтернативними джерелами живлення, встановлення теплових насосів, сонячних панелей. А також, за вимогами всіх державних будівельних норм цивільного захисту, ми доповнили проєкт протирадіаційним укриттям на 300 людей".

Роботи з коригування проєкта, з його слів, триватимуть два місяці.

"Далі – процедура закупівель за вимогами NEFCO: ми публікуємось на майданчику публічних закупівель "Prozorro" як замовники, але проводимо цей конкурс за умовами NEFCO. Тендерна процедура може тривати до двох місяців. Деє на середину літа ми маємо вийти на підрядну організацію, укласти договір та розпочати роботи. Грантова угода підписана до кінця 2027 року і, в принципі, за ці півтора року ми маємо реалізувати проєкт. Нормативний показник реалізації становить 15 місяців".

"Після того, як об'єкт введуть в експлуатацію, вони будуть розподіляти житло для своїх жителів, вони будуть опікуватися цим житлом. Обслуговувати цей будинок буде територіальна громада міста Бахмут".

### **Про переселенців з Бахмутської громади на Кіровоградщині**

Після повномасштабного вторгнення на Кіровоградщині з Бахмутської громади зареєстровані та проживають 1393 людини. Це дані від заступника начальника Бахмутської міської військової адміністрації Олександра Марченка. До вторгнення, з його слів, на території громади проживали 81 тисяча людей.

"Територія громади – 436 квадратних кілометрів, 19 населених пунктів. На сьогодні на території не залишилось жодного цивільного. На території України, ми обережно так підраховуємо, кількість становить 72 тисячі наших

жителів. Решта виїхали за кордон й частково примусово вивезені на непідконтрольну Україні територію".

Зі слів Олександра Марченка, нині житловий фонд та критична інфраструктура у Бахмутській громаді зруйновані на 99%.

"Найболючішим та найгарячішим питанням для наших жителів є отримання житла та компенсації за зруйноване й знищене майно. На жаль, не всі закони, які діють, працюють для тимчасово окупованих територій, не всі категорії наших жителів можуть отримати сертифікат на придбання житла, тому наша команда вирішила розпочати рух з будівництва та реконструкції житла для жителів громади".

У Кропивницькому, сказав, проживають 683 людей з Бахмутської громади. Це 551 сім'я. Серед них: 132 дитини, 120 людей з інвалідністю та 168 пенсіонерів. 12% з них проживають у місцях компактного проживання: в гуртожитках, школах, дитсадках, де облаштували кімнати, або у родичів. Інші – винаймають житло. Хто отримає квартири у реконструйованому гуртожитку в селищі Нове, визначатимуть за порядком розподілу, передбаченим грантовою угодою, який нині розробляють.

"В законах є пункт, згідно з яким грантодавець може прописати свої умови розподілу житла, свої категорії. Будемо дотримуватись чинного законодавства, складати такий порядок. Звісно, це будуть вразливі категорії – ті, хто не може самостійно винаймати житло, хто не може самостійно придбати".

### **Про переселенців на Кіровоградщині та реєстр житла для них**

Нині на Кіровоградщині проживають понад 85 тисяч переселенців. 79 тисяч з них приїхали після 24 лютого 2022 року. Вони мешкають у соціальних гуртожитках, які облаштували у громадах області, у знайомих та родичів або винаймають житло. Усього в області на обліку – 1185 родин, це 2608 переселенців, які потребують житла: у Кропивницькому – 799 родин або 1862 людей, в Олександрії – 190 родин або 364 людини, у Світловодську – 150 родин або 294 людини, у Знам'янці – 26 родин або 36 людей.

У громадах Кіровоградщини для будівництва або реконструкції житла для переселенців розглядають 550 об'єктів. 35 визначили такими, які можна переобладнати для проживання, розповіла директорка обласного департаменту житлово-комунального господарства Ольга Довжук.

"Створюємо реєстр житла для інвесторів, який має почати працювати у грудні цього року. Цим реєстром опікується Міністерство розвитку громад і територій. Об'єкти, запропоновані органами місцевого самоврядування та фондом держмайна, обстежують, складають відповідні акти. Ми на засіданні ухвалюємо рішення – чи доцільно включати до реєстру ці об'єкти, і тоді вже подаємо відповідну інформацію в Міністерство розвитку. Коли ці об'єкти внесуть, кожен матиме розуміння – де і які є будівлі, на якій території можливо зробити чи капітальний ремонт, чи реконструкцію, чи просто поточний ремонт".

За словами Ольги Довжук, окрім реконструкції, у Кропивницькому планують будівництво житла для переселенців. Йдеться, зокрема, про будинок на 70 квартир на вулиці Державності. Джерело фінансування та терміни реалізації проєкту поки невідомі.

\*\*\*

**28.02.2026**

**Суспільне Хмельницький**

**<https://suspilne.media/khmelnytskyi/1250654-ponad-120-lizkomisc-dla-pro-stvorili-na-hmelniccini-u-2025-roci/>**

**Понад 120 ліжкомісць для ВПО створили на Хмельниччині у 2025 році**

Проєкт реалізували за підтримки благодійного фонду "Рокада". Він фінансувався спільно з Гуманітарним фондом для України.

Про це в етері Українського радіо Хмельницького розповіла регіональна координаторка благодійного фонду "Рокада" Людмила Бездітна.

**Які цілі проєкту, у яких областях його реалізували?**

Проєкт називається "Підтримка приймаючих громад. Створення доступних умов для евакуації населення". Він охопив шість областей: Хмельницьку, Волинську, Рівненську, Львівську, Чернівецьку та Кіровоградську. Мета проєкту — створити нові ліжкомісця для тих людей, яких ми приймаємо евакуаційними потягами. Загалом у шести регіонах було створено понад 1 тисячу 300 ліжкомісць. Найбільша кількість — у Львівській області, майже 400.

На Хмельниччині проєкт реалізовували в Лісоводах (Городоцька громада), в Минківцях (Дунаєвецька громада) і в селі Турівка (Теофіпольська громада). Чому зупинились на цих громадах, за якими критеріями обирали?

Обирали громади, які саме приймали новоприбулих, тобто це вже діючі МТП, де мешкають люди, де є можливість збільшити кількість ліжкомісць без великих капіталовкладень. Загалом нам вдалося створити 124 додаткових місць.

**Яка загальна вартість робіт з облаштування місць для нових хвиль евакуйованих людей?**

Загальна вартість становить 8,5 млн грн. Найбільше вкладень було у Лісоводах — 3 млн 800 тис грн. Тепер там додатково можуть проживати ще 43 людини. На п'ятому поверсі відремонтували кімнати, кухні, санвузли, забезпечили необхідними меблями, технікою. Зробили все для того, щоб люди могли приїхати та жити в гідних умовах.

У Турівській гімназії використали 2 млн грн і облаштували 37 ліжкомісць. На облаштування Турівського дошкільного навчального закладу спрямували 1 млн 400 грн, створили додатково 21 місце для проживання. У Турівці Теофіпольська громада долучилася до фінансування: майже на

мільйон гривень закупили меблі та техніку. Інші заклади облаштовували виключно за фінансової підтримки Гуманітарного фонду для України.

**Чи проводили постмоніторинг задоволеності серед людей, які скористалися новими місцями для проживання?**

Обов'язково проводимо постмоніторинг. Ми людей зустрічаємо і перевозимо до місця проживання, допомагаємо облаштуватися. Зазвичай, вони перебувають у шоківому стані, тому первинну оцінку їхніх потреб проводимо з психологом, соціальним працівником. Але в той момент люди точно не можуть визначитися, яка допомога їм потрібна. А вже через 7-10 днів ми робимо постмоніторинг.

Зокрема, здійснюємо супровід до медичних закладів та адміністративних установ. Допомагаємо поновити документи, звернутися до ЛКК, оформити необхідні довідки. Якщо самі не можемо вирішити питання, залучаємо партнерські організації або надаємо контакти відповідних служб.

## **МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ**

*23.02.2026*

*БО “Благодійний фонд “РОКАДА”*

*<https://rokada.org.ua/zvernennia-pravozakhysnykh-i-blahodiinykh-orhanizatsii/>*

*Звернення правозахисних і благодійних організацій*

Правозахисні і благодійні організації, серед яких і «Рокада», звертають увагу органів державної влади, органів місцевого самоврядування, національних і міжнародних партнерів на необхідності забезпечення евакуації та розміщення людей, які потребують стаціонарного догляду, у гідних і безпечних умовах.

Через обмежену кількість закладів і форм підтримки, які вже відповідають новим стандартам, наявна пропозиція місць є недостатньою для оперативного розміщення великої кількості евакуйованих, що потребують догляду. Це зумовлює затримки в подальшому розміщенні і тривалі перебування людей у транзитних центрах.

«Ми переконані, що в умовах масштабної евакуації держава має забезпечити безпечне та гідне розміщення людей, які потребують стороннього догляду, водночас зберігаючи стратегічний курс на реформу деінституціалізації. Кризові рішення повинні бути чітко врегульованими, тимчасовими та супроводжуватися розвитком альтернативних форм підтримки в громадах. Лише поєднання негайного реагування та системних змін дозволить забезпечити як безпеку, так і довгостроковий захист прав

людей», – наголошує координатор адвокаційного напрямку Благодійний фонд «Рокада» Юрій Гончаров.

У спільній заяві організації закликають:

Кабінет Міністрів України:

- визначити чіткий механізм кризового тимчасового розміщення з періодичною оцінкою потреб і визначенням подальших форм підтримки;
- визнати послуги стаціонарного догляду та підтриманого проживання для евакуйованих і переселенців соціальними послугами загальнонаціонального значення та забезпечити їх фінансування з держбюджету.

Партнерів: спрямувати фінансову й технічну підтримку на евакуацію, адаптацію закладів, що приймають людей, і розвиток послуг у громадах.

Повний текст звернення за посиланням:

<https://drive.google.com/file/d/1ESmB1Bb4d-yMC4aSSoSSM-E9sIVj-UEB/view>

\*\*\*

**23.02.2026**

**БО “Благодійний фонд “РОКАДА”**

***<https://rokada.org.ua/konsultatsii-treninhy-i-ekspertna-pidtrymka-iaak-pratsiuiut-tsenyry-dopomohy-vriatovanym-u-sumakh-kharkovi-ta-poltavi/>***

***Консультації, тренінги й експертна підтримка: як працюють Центри допомоги врятованим у Сумах, Харкові та Полтаві?***

Восени минулого року команда Благодійного фонду «Рокада» у співпраці з UNFPA, Фондом ООН у галузі народонаселення, розпочала реалізацію масштабного проєкту з протидії гендерно зумовленому, домашньому насильству та реагування на виклики війни в 10 областях України.

Ініціатива об’єднує різні сервіси підтримки, які є цілісною системою. Так один із важливих напрямів проєкту — діяльність Центрів допомоги врятованим, які насамперед створені задля своєчасної реакції на виклики війни та сексуальне насильство, пов’язане з війною. За підтримки «Рокади» Центри працюють у Сумах, Харкові та Полтаві. Про те, хто може звертатися по підтримку, які послуги надають фахівці й фахівчині, чого вже вдалося досягти — далі в матеріалі.

У Центрах допомоги врятованим (ЦДВ) сформовані мультидисциплінарні команди, до яких входять психологи/-ні, соціальні працівники/-ці та юристи/-ки. Тож усі, хто звертається по підтримку, можуть отримати повний комплекс послуг — від індивідуальних консультацій та супроводу до групових тренінгів та інформаційних сесій.

По допомогу можуть звертатися постраждалі внаслідок війни, зокрема:

- внутрішньо переміщені особи;

- родини зниклих безвісти;
- звільнені з полону;
- постраждали від гендерно зумовленого та/або домашнього насильства;
- ті, хто пережив сексуальне насильство, пов'язане з війною;
- ветерани та ветеранки, члени їхніх родин.

\*\*\*

**26.02.2026**

**БО “Благодійний фонд “РОКАДА”**

**<https://rokada.org.ua/forum-u-zhenevi-ukrainski-humanitarni-praktyku-iaak-osnova-novykh-mizhnarodnykh-standartiv/>**

**Форум у Женеві: українські гуманітарні практики як основа нових міжнародних стандартів**

Дискусія про евакуацію цивільного населення та захист гуманітарних працівників і волонтерів виходить далеко за межі окремих операційних рішень. Йдеться про формування підходів, які визначатимуть безпеку людей, сталість систем реагування та відповідальність держав і організацій у кризових контекстах.

БО «БФ «Рокада» долучився до міжнародного форуму “Evacuations of Civilians and Protection of Humanitarian Workers: Lessons Learnt from Ukraine”, що відбувся у Женеві — одному з ключових світових майданчиків для формування гуманітарної політики. Адже Україна сьогодні не лише отримувач допомоги, а й повноцінний партнер міжнародного суспільства, який ділиться своїми знаннями, рішеннями та перевіреними підходами.

Запрошені команди представили практичну модель реагування в умовах повномасштабної війни: евакуацію з прифронтових територій, алгоритми дій після обстрілів, координацію держави й благодійного сектору, роботу механізмів швидкого реагування та інструменти збору й аналізу потреб.

«Стійкість гуманітарної допомоги неможлива без стійкості команд. Неурядові організації нашої країни сьогодні працюють у надзвичайно складному середовищі і саме підхід “Duty of Care” має стати не просто тимчасовим рішенням чи додатковою опцією, а основою для формування сталого соціального пакета для гуманітарних працівників», — зазначає керівниця гуманітарних програм БО «БФ «Рокада».

Для Фонду цей міжнародний майданчик став можливістю не лише представити український досвід роботи в умовах війни, а й долучитися до формування спільних сучасних підходів до захисту цивільного населення та гуманітарних працівників.

«Висловлюємо щирі вдячність нашим партнерам — Relief Coordination Centre — за організацію форуму та за послідовне створення платформ, що зміцнюють партнерство між міжнародними та національними організаціями. Саме така співпраця формує спільну відповідальність і підвищує ефективність

гуманітарної системи!», — підкреслює фахівчиня департаменту партнерств та фандрайзингу БО «БФ «Рокада» Юлія Малюхова.

Захід було проведено БО «Координаційний гуманітарний центр» у межах проєкту страхування волонтерів «Почути кожного П», що реалізується за підтримки Швейцарії.

\*\*\*

**23.02.2026**

**Благодійний фонд «Схід SOS»**

**<https://east-sos.org/publications/vid-poryatunku-do-vidnovlennya-bf-shid-sos-rozrochynaye-novuj-projekt-za-pidtrymku-uryadu-nimechchynu-ta-yes/>**

***Від порятунку до відновлення: БФ «Схід SOS» розпочинає новий проєкт за підтримки Уряду Німеччини та ЄС***

EMPOWER – це мультидонорський проєкт, що підтримує українські громади через місцеві ініціативи та посилення спроможності організацій, які працюють із людьми, постраждалими від війни. У межах цього проєкту Благодійний фонд «Схід SOS» починає реалізацію комплексної підтримки людей старшого віку, людей з інвалідністю та персоналу осель стаціонарного догляду.

Команда БФ «Схід SOS» супроводжує людей на кожному етапі порятунку – від першого звернення до кол-центру до пошуку безпечного місця проживання та подальшої підтримки. Для нас важлива кожна історія й кожна доля.

Проєкт охоплює:

- діяльність кол-центру;
- евакуацію та соціальні перевезення, зокрема допомогу в доступі до медичних і адміністративних послуг;
- психосоціальну підтримку та юридичну допомогу;
- ремонт і облаштування місць тимчасового проживання;
- впровадження інклюзивних стандартів через навчання персоналу осель стаціонарного догляду;
- проведення тренінгів із застосуванням технік підтримки ментального здоров'я для працівників осель.

«EMPOWER дозволяє поєднати евакуацію із прифронту постраждалих від російської агресії самотніх людей старшого віку та з інвалідністю з довготривалою підтримкою персоналу, який опікується цими людьми на новому місці проживання. Ми працюємо не лише з наслідками війни, а й зі зміцненням спроможності громад – щоб підтримка не завершувалася евакуацією, а тривала і в процесі адаптації до проживання в приймаючій громаді», – зазначив проєктний менеджер БФ «Схід SOS» Костянтин Шаповалов.

Проєкт спрямований на те, щоб люди не залишалися сам на сам із викликами війни, а громади отримували інструменти для відновлення і

розвитку. Це крок до більшої стійкості, гідності та безпеки для тих, хто потребує цього найбільше.

Діяльність здійснюється в межах проекту «Посилення постраждалих від війни громад України через місцеві ініціативи (EMPOWER)», що фінансується Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) спільно з Європейським Союзом та впроваджується GIZ Ukraine.

\*\*\*

**24.02.2026**

**Благодійний фонд «Схід SOS»**

**<https://east-sos.org/publications/bf-shid-sos-prodovzhuye-vidstoyuvaty-skasuvannya-dyskryminaczijnyh-norm-detali-komitetskyh-sluhan-verhovnoyi-rady-shhodo-procedury-vyplaty-pensij-pereselenczyam/>**

**БФ «Схід SOS» продовжує відстоювати скасування дискримінаційних норм: деталі комітетських слухань Верховної Ради щодо процедури виплати пенсій переселенцям**

16 лютого відбулися екстрені слухання Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів щодо організації, верифікації виплат та ідентифікації отримувачів пенсій та соціальних виплат. Під час заходу юристка та адвокаційниця Благодійного фонду «Схід SOS» Валерія Долгоєр разом з іншими представниками Коаліції організацій, що опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, презентували рекомендації, підготовлені організаціями напередодні. У них йдеться про потребу скасування дискримінаційних норм у процедурі виплати пенсій переселенцям, передбачених постановою Уряду № 299 та вимогами Пенсійного фонду України.

Сотні тисяч пенсіонерів залишилися без коштів у січні 2026 року через проблеми з процедурою ідентифікації від ПФУ та поданням інформації про неодержання пенсії від органів рф. Комітетські слухання відбулися у форматі відкритого діалогу між представниками державних органів, громадського сектору та експертами. Учасники обговорили необхідні законодавчі зміни та практичні кроки для вдосконалення роботи Пенсійного фонду, зокрема щодо захисту прав переселенців, ветеранів та людей з інвалідністю.

Під час свого виступу Валерія Долгоєр наголосила, що попри тривале існування норми ідентифікації ситуація у сфері пенсійного забезпечення залишається складною. На її думку, точкові зміни законодавства чи окремі постанови не розв'яжуть проблеми. Потрібен системний перегляд підходу держави до цього питання та узгодження положень законів і підзаконних актів. Валерія також підкреслила, що кожен випадок внутрішнього переміщення є індивідуальним.

«Наш фонд щодня працює з евакуйованими людьми, зокрема з представниками маломобільних груп населення. Ми бачимо, що навіть якісне інформування про необхідність пройти процедуру ідентифікації та подання інформації про неотримання пенсії від рф не розв'язує проблему до кінця, оскільки чимало людей не можуть виконати процедурні вимоги. Це самотні люди, ті, хто не мають підтримки близьких, доступу до інтернету чи стабільного мобільного зв'язку, люди з інвалідністю або ті, хто не мають у своїх громадах уповноважених органів для здійснення цих процедур», – додала юристка.

БФ «Схід SOS» продовжує виступати проти дискримінаційних норм і наголошує: обов'язок підтвердження обставин, що впливають на виплату пенсій, не може перекладатися на людину, для якої пенсія часто є єдиним джерелом існування.

Адвокація здійснюється в межах проєкту «Підтримка постраждалих унаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України», що реалізується БФ «Схід SOS» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

\*\*\*

**25.02.2026**

**Благодійний фонд «Схід SOS»**

**<https://east-sos.org/publications/bf-shid-sos-predstavyyv-dosvid-provedennya-evakuacziyi-cyvilnogo-naselennya-na-mizhnarodnomu-vorkshopi-u-varshavi/>**

**БФ «Схід SOS» представив досвід проведення евакуації цивільного населення на міжнародному воркшопі у Варшаві**

19–20 лютого 2026 року координаторка напряму документування воєнних злочинів Благодійного фонду «Схід SOS» Катерина Дорош взяла участь у воркшопі «Внутрішнє переміщення в Україні: дії, адвокація та лідерство» у сфері захисту прав людини в умовах війни, що відбувся у Варшаві.

Захід був організований для обміну досвідом між лідерами з-поміж переселенців з України, науковцями, представниками українського уряду, громадських організацій та агенцій ООН. Учасники аналізували практики адвокації, посилення участі переселенців в ухваленні рішень та розвиток лідерства у сфері захисту прав вимушено переміщених осіб.

Катерина Дорош виступила на панельній дискусії «Які фактори формують лідерство та участь переселенців в Україні?».

У своєму виступі вона зосередилася на викликах, з якими стикаються евакуйовані люди старшого віку та особи з інвалідністю – ті, для кого переміщення часто стає питанням життя і смерті.

Від 2022 року команда БФ «Схід SOS» вибудувала системний підхід до евакуації – повний цикл підтримки: від допомоги в ухваленні рішення про

виїзд із небезпеки до забезпечення гідного життя евакуйованих на новому місці. Фонд уже створив 650 місць, що відповідають вимогам безбар'єрності для постійного проживання евакуйованих у різних регіонах України.

Катерина окреслила чотири ключові меседжі:

1. Евакуація представників маломобільних груп населення потребує спеціалізованого транспорту. Сьогодні в Україні немає броньованих автомобілів, адаптованих для евакуації людей, які потребують транспортування лежачи. Броньований транспорт для гуманітарних місій – єдиний спосіб рятувати людей в умовах постійних обстрілів.
2. Рішення про евакуацію мають ухвалюватися громадами завчасно, оскільки «вікно можливостей» для порятунку цивільного населення закривається за лічені дні. Краматорськ і Слов'янськ – великі міста, які ще вчора здавалися відносно безпечними, сьогодні перебувають у зоні постійної досяжності ворожих ударів.
3. В Україні критично бракує місць для розміщення людей – як тих, хто потребує догляду після евакуації, так і тих, хто може проживати самостійно після вимушеного переїзду. Гострою залишається потреба в забезпеченні переселенців житлом для довготривалого проживання. Необхідно розвивати мережу підтриманого проживання та стаціонарного догляду для людей старшого віку й осіб з інвалідністю, а також впроваджувати сталі рішення для забезпечення представників інших груп населення соціальним житлом.
4. Важливим є створення умов для соціалізації людей у приймаючих громадах: побудова нових соціальних зв'язків, підтримка в доступі до соціальних послуг, допомога із працевлаштуванням.

«На жаль, ми документуємо жахливі випадки, коли несвоєчасна евакуація представників маломобільних груп населення призводила до трагічних наслідків, зокрема до смерті від голоду, переохолодження або утоплення під час руйнування Каховської дамби. Це не абстрактні ризики, а задокументовані людські історії. Коли евакуація затримується, вразливість перетворюється на фатальність», – зазначила Катерина Дорош.

На воркшопі БФ «Схід SOS» представив фотовиставку «Хроніки евакуації», яка відображає діяльність екіпажів фонду в Дніпрі, Покровську, Краматорську, Бахмуті, Херсоні та інших прифронтових містах. Експозиція об'єднує кадри українських та іноземних фотографів, зроблені з травня 2022 до 2025 року.

Виставка «Хроніки евакуації» реалізується в межах проєкту «Підтримка постраждалих внаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України» за фінансової підтримки ЄС.

27.02.2026

*Благодійний фонд «Схід SOS»*

*<https://east-sos.org/publications/zvernennya-do-prezydenta-ukrayiny-shhodo-vetuvannya-zakonu-pro-evakuacziyu-z-naselenyh-punktiv-roztashovanyh-na-terytoriyah-aktyvnyh-ta-mozhlyvyh-voynnyh-bojovyh-dij/>*

***Звернення до Президента України щодо ветовання закону про евакуацію з населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій***

Представники Коаліції організацій, що опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, звертаються до Президента України з проханням застосувати право вето до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань проведення евакуації, розміщення та життєзабезпечення евакуйованого населення, забезпечення захисту дітей, які перебувають у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій». Також просять повернути його до Верховної Ради України для повторного розгляду. Закон був ухвалений парламентом 10 лютого 2026 року.

Детальний аналіз змісту Закону свідчить, що він може створити умови для порушення прав людини та норм міжнародного гуманітарного права.

Ключові зауваження до тексту Закону, зокрема, такі:

- Закон передбачає залучення для проведення евакуації Військової служби правопорядку ЗСУ. Це є порушенням стандартів захисту цивільного населення під час збройного конфлікту.
- Закон створює умови для необґрунтованого розлучення сімей. Він фактично пов'язує відмову від евакуації або неможливість супроводу дитини з наслідком подальшої втрати батьківських прав.
- Під час проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб працівники Нацполіції матимуть право застосовувати передбачені законодавством заходи примусу: фізичний вплив, спеціальні засоби та вогнепальну зброю.
- Закон фактично пов'язує евакуацію цивільного населення з потребами ведення бойових дій та облаштування оборонних споруд. Це створює передумови використання земельних ділянок, житла та іншого майна цивільних осіб для військових цілей.

Представники правозахисних організацій зазначають, що доопрацювання Закону має здійснюватися з обов'язковим залученням гуманітарних організацій, які здійснюють евакуацію цивільного населення, організацій, які займаються захистом прав дітей та постраждалого внаслідок війни населення, а також експертного середовища у сфері міжнародного гуманітарного права.

Ознайомитися з повним текстом звернення можна за посиланням:

<https://east-sos.org/wp-content/uploads/2026/02/analiz-12353.pdf>

- БФ «Схід SOS»
- ГО «Розуміння кризи»
- БФ «Право на захист»
- Центр прав людини ZMINA
- ГО «Донбас СОС»
- БФ «Стабілізейшен Суппорт Сервісез»
- Кримська правозахисна група
- ГО «Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ»
- ГО «КримSOS»

\*\*\*

**25.02.2026**

***МБФ "Карітас України"***

***<https://caritas.ua/news/bez-baryeriv-u-tymchasovomu-domi-pro-shhono-vuj-projekt-karitasu-na-dnipropetrovshhyni/>***

***Без бар'єрів у тимчасовому домі: про що новий проєкт Карітасу на Дніпропетровщині?***

Четвертий рік поспіль евакуація маломобільних людей з прифронтових територій залишається вкрай актуальною. Їх розселяють у місця тимчасового проживання (МТП), більшість з яких не мають інклюзивного середовища, а подекуди й в цілому – належних умов проживання.

Забезпечення людей, що змушені були залишити дім, гідними умовами проживання є одним з пріоритетів Карітасу. Не залишаючись осторонь ми запустили новий проєкт «Підтримка гідного життя для ВПО з обмеженою мобільністю», який реалізується за підтримки Гуманітарного фонду для України (УНФ). Він включатиме в себе проведення комплексних ремонтів в місцях тимчасового проживання маломобільних людей, з урахуванням всіх норм інклюзивності. Ремонтні роботи включатимуть: встановлення та облаштування пандусів, ремонт і модернізація санвузлів та кухонь, проведення ремонтів у кімнатах і забезпечення їх меблями, а також створення умов для розширення ліжко-місць.

Проєкт реалізовуватиметься на Дніпропетровщині, де працюватимуть Карітас Донецьк та Карітас Кривий Ріг. Першим кроком спільної взаємодії команд став моніторинговий візит до 12 місць тимчасового проживання.

«Для нас було важливо не тільки відвідати місця проживання, але також дізнатися справжні умови проживання людей з обмеженою мобільністю», - каже менеджерка проєкту Христина Бірюліна.

Щоб оцінити кількість потреб, команда Карітасу не тільки розраховувала проєкт зі спеціалістами, але і поспілкувалась із мешканцями МТП. Всі як один зазначали, що хочуть повернутись додому. Більшість також висловили потребу у додатковому наданні послуг захисту та домашньої опіки,

«Цей візит дав нам розуміння реального стану місць тимчасового проживання та об'єму робіт», – ділиться менеджер проєкту пані Христина.

Цей запит є надзвичайно актуальним. Тому Карітас України намагається стати також і надійним надавачем соціальних послуг. Це дозволить нам і надалі підтримувати людей у місцях тимчасового проживання – стабільно й без перерв.

Проєкт «Підтримка гідного життя для ВПО з обмеженою мобільністю» реалізується за підтримки Гуманітарного фонду для України (UNF).

\*\*\*

**26.02.2026**

**МБФ "Карітас України"**

**<https://caritas.ua/news/yednist-u-vidnovlenni-ii-start-novogo-etapu-pidtrymky-postrazhdalyh-gromad/>**

**«Єдність у відновленні II»: старт нового етапу підтримки постраждалих громад**

Карітас України розпочав реалізацію другої фази проєкту «Єдність у відновленні»: Відновлення житла та інфраструктури для постраждалих від війни сімей в Україні», який триватиме до грудня 2026 року.

**Яка мета проєкту?**

Ми допомагаємо родинам у Харківській та Сумській областях відновити житло – полагодити дах, встановити вікна чи двері, повернути тепло та безпеку в оселю.

Відремонтувати місця загального користування у багатоквартирних будинках, щоб люди могли жити не лише у своїй квартирі, а і у безпечному будинку. Відновити критично важливу інфраструктуру громад: там, де від цього залежить щоденне життя людей.

Ми поєднуємо нашу допомогу з державними програмами відновлення, щоб рішення були не тимчасовими, а працювали довго. Бо йдеться не лише про ремонт стін, а про повернення гідності, стабільності і майбутнє громади.

Нещодавно ми провели першу робочу зустріч, щоб звірити бачення і домовитися, як рухаємося далі. Команда національного офісу, місцеві Карітаси та партнери разом проговорили, як саме будемо реалізовувати проєкт і як вибудуємо співпрацю з місцевою владою.

До зустрічі долучилися Soliman Alasaad та Enrico Dainese, програмні менеджери Catholic Relief Services. Для нас це важливо: команда CRS глибоко включена в процес, а наше партнерство – не формальність, а спільна відповідальність за результат.

«Житло є основою стабільності. Без нього складно говорити про працевлаштування, розвиток дітей чи гідне життя для людей старшого віку. Коли люди мають дім, вони стають спроможними, підтримують місцеву економіку та беруть участь у житті громади.

Тому в межах програми з питань житла Карітасу України ми працюємо над тим, щоб люди не були змушені виїжджати через відсутність житла. Якщо переміщення стало неминучим, важливо, щоб сім'ї могли залишатися максимально близько до своїх громад і соціальних зв'язків. Це зменшує ризик повторної міграції та допомагає людям швидше інтегруватися.

Коли родина має безпечний дім, вона може планувати майбутнє, працювати, віддавати дітей до школи та поступово відновлювати нормальне життя. Ми вже маємо багаторічний досвід роботи у сфері житла та відновлення: напрацювали рішення, які знімають частину економічного навантаження з держави. Вони довели свою ефективність на місцях та можуть бути масштабовані як частина системної моделі відновлення.

Цінуємо можливість продовжувати цю роботу з року в рік і бачити, як проекти стають частиною довгострокових рішень для громад. Важливо, що підтримка не є одноразовою, а дозволяє системно допомагати людям відновлювати життя. Ми вдячні партнерам за довіру та підтримку, які роблять цю сталість можливою», – Ірина Нога, керівник програми з питань житла, Карітас України.

#### **Яка допомога буде надаватися в межах проекту?**

- гуманітарні малі та середні ремонти приватних будинків;
- грошову підтримку на зимовий період;
- ремонт місць загального користування у багатоквартирних будинках;
- юридична допомога з питань житла, землі та власності;
- ремонт важливої соціальної інфраструктури на рівні громади (по одній у кожному регіоні).

Протягом 14 місяців проект охопить 4 275 домогосподарств (понад 6 300 осіб) у Харківській та Сумській областях. Реалізація проекту здійснюється з урахуванням безпекової ситуації. Роботи не проводяться у населених пунктах, що розташовані ближче ніж за 30 км до активної лінії бойових дій та 20 км до міжнародного кордону.

#### **Від ремонту – до системного відновлення**

Особливістю цього етапу є посилений компонент ремонту спільних приміщень у багатоквартирних будинках. Часто саме пошкоджені дахи, під'їзди чи сходові клітини блокують можливість людей скористатися державною програмою компенсації. Відновлюючи ці елементи, проект відкриває доступ до державної підтримки. Таким чином, допомога не обмежується екстреним реагуванням, а інтегрується в існуючі механізми відновлення.

Карітас України реалізує проект у тісній координації з місцевими органами влади, профільними кластерами та управителями житлового фонду. Відбір об'єктів і домогосподарств здійснюватиметься з урахуванням критеріїв безпеки, вразливості та недопущення дублювання допомоги.

**Ми не замінюємо державу – ми підсилюємо її спроможність бути ближчою до людини.**

Усі втручання проєкту враховують принципи інклюзії та захисту. Під час технічних оцінок приділятиметься увага доступності для людей старшого віку, осіб з інвалідністю, сімей з дітьми. Проєкт передбачає технічний нагляд, прозорі механізми зворотного зв'язку та дотримання політик безпеки.

### **Чому цей проєкт важливий саме зараз?**

Війна в Україні триває вже четвертий рік у фазі повномасштабного вторгнення. Мільйони людей продовжують жити у пошкоджених домівках, мільйони залишаються внутрішньо переміщеними. Руйнування житлового фонду та інфраструктури оцінюються у десятки мільярдів доларів.

Водночас дедалі більше сімей не мають доступу до державних програм компенсації: через пошкоджені місця загального користування, відсутність документів або складні адміністративні процедури. «Єдність у відновленні II» відповідає на ці виклики комплексно: ми працюємо у двох прифронтових областях, щоб відновити житло, відкрити доступ до державних компенсацій і зміцнити спроможність громад залишатися та розвиватися.

Проєкт – локально керований. Тобто, місцеві організації Карітасу відповідають за оцінку потреб, відбір домогосподарств і супровід реалізації ремонтів з урахуванням контексту громад. А національний офіс забезпечує координацію, стандарти якості та підзвітність. Такий підхід дозволяє поєднати глибоке розуміння місцевої ситуації з системним управлінням проєктом.

«Єдність у відновленні II» реалізується за підтримки Catholic Relief Services.

\*\*\*

**24.02.2026**

***Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»***

***<https://sss-ua.org/news/u-varshavi-prezentuvaly-dosvid-ukrainy-z-radamy-vpo/>***

***У Варшаві презентували досвід України з радами ВПО***

Минулого тижня у Варшаві відбувся міжнародний воркшоп «Внутрішнє переміщення в Україні: дії, адвокація та лідерство». Захід об'єднав дослідників, експертів, представників громадських організацій та лідерів рад ВПО з України й інших країн. Активну участь у воркшопі взяла команда БФ «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез», представивши українську експертизу в питаннях роботи рад ВПО.

Протягом двох днів учасниці та учасники обговорювали, як досвід України може трансформувати глобальні підходи для інтеграції внутрішньо переміщених людей та посилити їхній вплив на місцеву політику.

Виконавча директорка БФ «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез» Валерія Вершиніна виступила з доповіддю про уроки України для глобальних контекстів внутрішнього переміщення. «Українська модель участі ВПО не виникла як заздалегідь спроектована “ідеальна система”. Вона сформувалася завдяки поєднанню кількох важливих чинників — децентралізації, активного

громадянського суспільства, жіночого лідерства у соціальних питаннях та наявності цифрових реєстрів. У моменти надзвичайної турбулентності найважливішою дисципліною є не розширення, а визначення пріоритетів», – наголосила Валерія Вершиніна.

Окремо йшлося про роль рад ВПО як консультативно-дорадчих органів у громадах, про використання даних для планування місцевих політик і про те, як гуманітарна допомога може поступово переходити в довгострокові рішення через інклюзивне врядування.

«Ради ВПО демонструють, що люди, які пережили переміщення, можуть бути лідерами, які приносять у громаду власну експертизу та пропонують сталі рішення. Досвід України у сфері багаторазового та транскордонного переміщення створює можливості для об'єднання знань, мереж та досвіду українців з різних країн, зміцнюючи інклюзивне відновлення та демократичну стійкість», – впевнена Ольга Іванова, директорка програм розвитку та адвокації.

Водночас учасниці й учасники звертали увагу на те, що громади мають дуже різні можливості — від великих міст до малих населених пунктів, і хоча всі вони постраждали від війни, їх досвід в цьому процесі буде суттєво відрізнятися. Саме тому участь ВПО на місцях виглядає по-різному: десь вона стає реальним інструментом впливу на рішення, а десь залишається обмеженою через нестачу ресурсів.

«Українські Ради ВПО сьогодні виходять на міжнародний рівень — стають частиною глобального діалогу про внутрішнє переміщення, діляться власними напрацюваннями та водночас навчаються у колег з інших країн. Це означає, що досвід українських ВПО уже не лише про виживання, а про лідерство, партнерство та вплив на міжнародні підходи до пошуку сталих рішень», – зазначила Оксана Савицька, радниця з питань розвитку рад ВПО.

«Ради ВПО довели, що вони є ефективним механізмом інтеграції. Їх варто розглядати як стратегічний ресурс для повоєнного відновлення країни – за умови наявності реального мандату, ресурсів та доступу до ухвалення рішень. Цей захід дозволив представити український досвід інституалізації лідерства ВПО на міжнародному рівні та співставити його з глобальними практиками реагування на внутрішнє переміщення», – розповіла Анастасія Перепелиця, голова Ради з питань ВПО при Запорізькій ОВА.

«Особливо цінним було знайомство та обмін практиками з колегами з Грузії та Колумбії — країн, які також пройшли складний шлях внутрішнього переміщення. Такі міжнародні зв'язки дають нам можливість не повторювати чужих помилок у створенні програм підтримки ВПО, впроваджувати перевірені інструменти та водночас адаптувати їх до українського контексту. Це відкриває нові горизонти для відбудови та відновлення України — з урахуванням кращих світових практик і з фокусом на гідність, самозарадність та інтеграцію людей», – наголосила Олександра Басан, голова Ради ВПО при Підгородненській міській раді.

Як наголошували учасниці й учасники дискусій, участь ВПО — це не окремий проєкт, а частина інституційної інфраструктури, яка потребує чіткості, відповідальності та розуміння власних можливостей.

Участь команди БФ «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» у цьому заході стала важливою частиною міжнародного діалогу про роль внутрішньо переміщених людей як партнерів у формуванні політик, відновленні та розвитку громад.

Цей воркшоп підтримано Радою досліджень соціальних та гуманітарних наук Канади (SSHRC), Варшавським університетом, Мережею досліджень питань біженців на місцевому рівні (LERN), Фондом досліджень Квебеку – Société et culture (FRQSC), Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), Міжнародним фондом «Відродження», Інститутом Макгілла з вивчення міжнародного розвитку (ISID) та Дослідницькою групою з питань глобальної справедливості Центру Янь Ліня при Університеті Макгілла.

\*\*\*

**27.02.2026**

***Громадський простір***

***<https://www.prostir.ua/?news=u-rivnomu-prezentuvaly-projekt-bezpeka-pidtrymka-ta-zahyst-lyudej-u-potrebi-dlya-rad-vpo-rivnenschyny>***

***У Рівному презентували проєкт «Безпека, підтримка та захист людей у потребі» для рад ВПО Рівненщини***

25 лютого у Рівному відбулася презентація проєкту «Безпека, підтримка та захист людей у потребі у Рівненській, Волинській та Кіровоградській областях» для представників рад з питань внутрішньо переміщених осіб (ВПО) районного та обласного рівнів Рівненської області.

Проєкт представили голова правління БО «Мережа 100 відсотків життя Рівне» Євген Баборикін та виконавча директорка організації Ганна Котенко.

Під час зустрічі команда детально розповіла про цільові аудиторії ініціативи та напрями допомоги. Загалом проєкт передбачає створення комплексної системи підтримки для вразливих категорій населення, насамперед внутрішньо переміщених осіб, які прибули або прибудуть до Рівненської, Волинської та Кіровоградської областей упродовж 2025-2026 років.

У межах ініціативи надаватимуться індивідуальні соціальні та правові консультації, допомога з відновленням документів і доступом до соціальних виплат, мобільні виїзди до віддалених громад. Також передбачено забезпечення лікарськими засобами за призначенням лікаря для родин ВПО у кризових обставинах.

Окремий акцент під час презентації зробили на взаємодії з органами місцевого самоврядування та радами ВПО. Саме ефективна координація на

рівні громад дає можливість оперативно виявляти потреби, раціонально спрямовувати ресурси та забезпечувати адресну підтримку.

«Для нас цей проєкт не просто набір послуг. Це системна відповідь на реальні виклики, з якими щодня стикаються люди в громадах. Ми прагнемо, щоб допомога була доступною не лише в обласному центрі, а й у найвіддаленіших населених пунктах. І щоб кожна людина знала, що вона не залишилася без підтримки», – наголосив Євген Баборикін.

Рівненщина це регіон, який приймає людей із більш небезпечних територій. Вони стають новим домом для тисяч родин, які вимушено покинули свої громади. Саме тому підхід проєкту полягає не лише в реагуванні на поточні потреби, а й у створенні умов, за яких люди не боятимуться виїжджати з регіонів України де зараз небезпечно.

Проєкт «Безпека, підтримка та захист людей у потребі» реалізується БО «Мережа 100 відсотків життя Рівне» та БО «100 відсотків життя. Кропивницький» за фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини та за координації Help – Hilfe zur Selbsthilfe та Програми локалізації Help.

\*\*\*

**24.02.2026**

**Суспільне Кропивницький**

**<https://suspilne.media/kropyvnytskiy/1247868-na-kirovogradsini-zapocatkuvali-akciu-zinoce-zdorova-dla-pereselenok/>**

***На Кіровоградщині започаткували акцію "Жіноче здоров'я" для переселенок***

У Кіровоградській області започаткували акцію "Жіноче здоров'я" для переселенок з Херсонської, Запорізької, Миколаївської та Харківської областей. Так жінок спонукають частіше відвідувати лікаря-гінеколога.

Про це Суспільному розповіла ініціаторка акції, керівниця благодійного фонду "Медицина Херсонщини" Наталія Голубєва.

За її словами, перед цим опитала пів сотні переселенок, які відвідують Центр допомоги "Об'єднані Херсонщиною", й виявилось, що понад 80% опитаних жінок востаннє були в гінеколога до повномасштабної війни. Загалом у центрі зареєстровані 3,5 тисячі переселенців — херсонців та жителів інших регіонів півдня та сходу України.

"Я зрозуміла, що це психологічний бар'єр. Вони кажуть: "У нас там був свій лікар, ми нікому не потрібні". Пояснювали ще тим, що сходили до гінеколога, призначили аналізи на 5000 гривень, і зупинило те, що грошей немає".

Наталія Голубєва запросила жінок в обласний центр планування сім'ї у Кропивницькому. В рамках акції, сказала, допомагатиме жінкам з приватними лабораторіями, які роблять аналізи безплатно, і, за потреби — з ліками від іноземних фондів.

"Є лабораторії, які уклали договір з Національною службою здоров'я. І навіть, якщо це приватна лабораторія, то вони за направленням лікаря виконують дослідження безкоштовно".

Спонукають жінок частіше відвідувати гінеколога: на Кіровоградщині започаткували акцію "Жіноче здоров'я" для переселенок

Лікаря-гінеколога жінкам потрібно відвідувати не менше двох разів на рік, щоб попередити онкологічні хвороби, сказала генеральна директорка центру планування сім'ї Наталія Нор.

Центр має договір з Національною службою здоров'я, розповіла Наталія Нор.

"У нас 9-й амбулаторний пакет. Тому всі ці обстеження, що у нас є в закладі, ми виконуємо безкоштовно за направленням лікаря. У п'ятницю склали списки і сьогодні почали працювати. Майже всі у 20, 21-му, 22-му роках востаннє були у лікаря акушера-гінеколога".